

Vijeće
Europske unije

Bruxelles, 13. kolovoza 2014.
(OR. en)

Međuinstitucionalni predmet:
2014/0234 (NLE)

12477/14
ADD 1

WTO 225
SERVICES 39
COMER 180
COLAC 51

PRIJEDLOG

Od:	Glavni tajnik Europske komisije, potpisao g. Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Datum primitka:	6. kolovoza 2014.
Za:	g. Uwe CORSEPIUS, glavni tajnik Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2014) 503 final ANNEX 1
Predmet:	PRILOG Prijedlogu ODLUKE VIJEĆA o sklapanju, u ime Europske unije i njezinih država članica, Dodatnog protokola uz Sporazum o trgovini između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Kolumbije i Perua, s druge strane, kako bi se uzelo u obzir pristupanje Hrvatske Europskoj uniji

Za delegacije se u privitku nalazi dokument COM(2014) 503 final ANNEX 1.

Priloženo: COM(2014) 503 final ANNEX 1

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 6.8.2014.
COM(2014) 503 final

ANNEX 1

PRILOG

Prijedlogu Odluke Vijeća

o sklapanju, u ime Europske unije i njezinih država članica, Dodatnog protokola uz Sporazum o trgovini između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Kolumbije i Perua, s druge strane, kako bi se uzelo u obzir pristupanje Hrvatske Europskoj uniji

PRILOG

DODATNI PROTOKOL

**uz Sporazum o trgovini između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane,
i Kolumbije i Perua, s druge strane, kako bi se uzelo u obzir pristupanje Republike
Hrvatske Europskoj uniji**

KRALJEVINA BELGIJA,
REPUBLIKA BUGARSKA,
ČEŠKA REPUBLIKA,
KRALJEVINA DANSKA,
SAVEZNA REPUBLIKA NJEMAČKA,
REPUBLIKA ESTONIJA,
IRSKA,
HELENSKA REPUBLIKA,
KRALJEVINA ŠPANJOLSKA,
FRANCUSKA REPUBLIKA,
REPUBLIKA HRVATSKA,
TALIJANSKA REPUBLIKA,
REPUBLIKA CIPAR,
REPUBLIKA LATVIJA,
REPUBLIKA LITVA,
VELIKO VOJVODSTVO LUKSEMBURG,
MAĐARSKA,
REPUBLIKA MALTA,
KRALJEVINA NIZOZEMSKA,
REPUBLIKA AUSTRIJA,
REPUBLIKA POLJSKA,
PORTUGALSKA REPUBLIKA,

RUMUNJSKA,

REPUBLIKA SLOVENIJA,

SLOVAČKA REPUBLIKA,

REPUBLIKA FINSKA,

KRALJEVINA ŠVEDSKA,

UJEDINJENA KRALJEVINA VELIKE BRITANIJE I SJEVERNE IRSKE,

ugovorne stranke Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije, dalje u tekstu: „države članice Europske unije”, koje zastupa Vijeće Europske unije

i

EUROPSKA UNIJA,

s jedne strane, i

REPUBLIKA KOLUMBIJA, (dalje u tekstu „Kolumbija”)

i

REPUBLIKA PERU, (dalje u tekstu „Peru”)

dalje u tekstu navedene i kao „andske zemlje potpisnice”,

s druge strane,

BUDUĆI DA je Sporazum o trgovini između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, te Kolumbije i Perua, s druge strane (dalje u tekstu „Sporazum”), potpisan u Bruxellesu 26. lipnja 2012. i neke njegove odredbe primijenjene su u skladu s njegovim člankom 330. između EU-a i Perua od 1. ožujka 2013., a između EU-a i Kolumbije od 1. kolovoza 2013.;

BUDUĆI DA je Ugovor o pristupanju Republike Hrvatske (dalje u tekstu „Hrvatska”) Europskoj uniji (dalje u tekstu „Ugovor o pristupanju”) potpisan u Bruxellesu 9. prosinca 2011. i stupio na snagu 1. srpnja 2013.;

BUDUĆI DA se, u skladu s člankom 6. stavkom 2. Akta o pristupanju Hrvatske priloženog Ugovoru o pristupanju, njezino pristupanje Sporazumu mora formalizirati sklapanjem protokola Sporazumu;

BUDUĆI DA se u članku 6. Sporazuma navodi da „Za potrebe ovog Sporazuma, „stranka” znači Europska unija ili njezine države članice ili Europska unija i njezine države članice u okviru njihovih odnosnih područja nadležnosti kako proizlazi iz Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije (dalje u tekstu: „stranka EU”) ili svaka od andskih zemalja potpisnica;

BUDUĆI DA se u članku 9. Sporazuma navodi da „Ovaj se Sporazum primjenjuje, s jedne strane, na državnim područjima gdje se primjenjuje Ugovor o Europskoj uniji i Ugovor o funkcioniranju Europske unije i pod uvjetima utvrđenima u tim ugovorima te, s druge strane, na državnim područjima Kolumbije i Perua”;

BUDUĆI DA se Sporazumom utvrđuju odredbe za postupanje s učincima pristupanja novih država članica Europskoj uniji na temelju Sporazuma;

BUDUĆI DA je Hrvatska pristupila Europskoj uniji kada se Sporazum još nije primjenjivao u Kolumbiji i njime nije bilo predviđeno pristupanje države Europskoj uniji prije nego što se on primjenjivao u tim trima strankama;

BUDUĆI DA stranke razumiju cilj i namjenu članka 328. Sporazuma kojim se omogućuje pristupanje novih država članica Europske unije Sporazumu, kao što je slučaj s Hrvatskom;

BUDUĆI DA su se stranke, u skladu s prethodno navedenim, sporazumjele da će pristupanju Hrvatske Europskoj uniji kao i svakom učinku tog pristupanja na Sporazum pristupiti u skladu s ovim Protokolom,

SPORAZUMJELI SU SE KAKO SLIJEDI:

ODJELJAK I.

UGOVORNE STRANKE

Članak 1.

Republika Hrvatska postaje stranka Sporazuma.

ODJELJAK II.

PRAVILA O PODRIJETLU

Članak 2.

Članak 17. stavak 4. i članak 18. stavak 2. Priloga II. Sporazumu ovime se mijenjaju u skladu s odredbama Priloga I. ovom Protokolu.

Članak 3.

Dodatak 4. Prilogu II. Sporazumu zamjenjuje se Prilogom II. ovom Protokolu.

Članak 4.

1. Odredbe Sporazuma primjenjuju se na robu izvezenu iz Kolumbije ili Perua u Hrvatsku ili iz Hrvatske u Kolumbiju ili Peru koja je u skladu s odredbama Priloga II. Sporazumu i koja je na dan stupanja na snagu ovog Protokola bila u

provozu ili u privremenom smještaju, u carinskom skladištu ili u slobodnoj zoni u Kolumbiji, Peruu ili Hrvatskoj.

2. U tim slučajevima daje se povlašteni tretman uz uvjet da se carinskim tijelima stranke uvoznice u roku od 12 mjeseci od dana stupanja na snagu ovog Protokola podnese dokaz o podrijetlu koji je naknadno izdan ili sastavljen u stranci izvoznici, na zahtjev, zajedno s dokumentima koji pokazuju da je roba izravno transportirana u skladu s člankom 13. Priloga II. Sporazumu.

ODJELJAK III.

TRGOVINA USLUGAMA, POSLOVNI NASTAN I ELEKTRONIČKA TRGOVINA

Članak 5.

Odjeljak B Priloga VII. Sporazumu zamjenjuje se odredbama Priloga III. ovom Protokolu.

Članak 6.

Odjeljak B Priloga VIII. Sporazumu zamjenjuje se odredbama Priloga IV. ovom Protokolu.

Članak 7.

Odjeljak B Dodatka 1. Prilogu IX. Sporazumu zamjenjuje se odredbama Priloga V. ovom Protokolu.

Članak 8.

Odjeljak B Dodatka 2. Prilogu IX. Sporazumu zamjenjuje se odredbama Priloga VI. ovom Protokolu.

Članak 9.

Prilog X. Sporazumu zamjenjuje se odredbama Priloga VII. ovom Protokolu.

ODJELJAK IV.

JAVNA NABAVA

Članak 10.

1. Subjekti iz Hrvatske navedeni u Prilogu VIII. ovom Protokolu dodaju se relevantnim pododjeljcima odjeljka B Dodatka 1. Prilogu XII. Sporazumu.

2. Hrvatska se uključuje u pogledu popisa robe i opreme koju kupuju ministarstva obrane i agencije za obranu ili sigurnosne aktivnosti u pododjeljak 1. odjeljka B. Dodatka 1. Prilogu XII. Sporazumu.
3. Popis sredstava obavješćivanja Hrvatske naveden u Prilogu IX. ovom Protokolu dodaje se Dodatku 2. Prilogu XII. Sporazumu.

ODJELJAK V.

SVJETSKA TRGOVINSKA ORGANIZACIJA

Članak 11.

Kolumbija i Peru obvezuju se da u vezi s pristupanjem Hrvatske Europskoj uniji neće imati nikakve tražbine, zahtjeve ili upućivanja niti će mijenjati ili povlačiti bilo koju koncesiju na temelju članka XXIV.6 i XXVIII. GATT-a iz 1994. ili članka XXI. GATS-a.

ODJELJAK VI.

OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 12.

1. Ovaj Protokol sklapaju stranka EU, Kolumbija i Peru, svaki u skladu sa svojim unutarnjim postupcima.
2. Stranka EU i svaka andska zemlja potpisnica pismenim putem obavješćuje sve ostale stranke i depozitara iz stavka 5. o završetku svojih unutarnjih postupaka potrebnih za stupanje na snagu ovog Protokola.
3. Ovaj Protokol stupa na snagu između stranke EU i svake andske zemlje potpisnice prvog dana mjeseca koji slijedi nakon datuma primitka posljednje obavijesti iz stavka 2. koji odgovara stranki EU-a i određenoj andskoj zemlji potpisnici.
4. Neovisno o stavku 3., stranke su suglasne da, do završetka unutarnjih postupaka stranke EU za stupanje na snagu ovog Protokola, mogu privremeno primjenjivati ovaj Protokol.¹ Svaka stranka obavješćuje depozitara i sve ostale stranke o završetku unutarnjih postupaka potrebnih za odgovarajuću primjenu ovog Protokola. Ovaj Protokol između stranke EU i andske zemlje potpisnice počinje se primjenjivati deset dana nakon što je depozitar primio posljednju obavijest stranke EU i dotične andske zemlje potpisnice.
5. Obavijesti se šalju Glavnom tajniku Vijeća Europske unije, koji djeluje kao depozitar ovog Protokola.
6. Ako u skladu sa stavkom 4. stranke primijene neku odredbu ovog Sporazuma prije stupanja na snagu ovog Protokola, svako upućivanje u toj odredbi na datum stupanja

¹ Ovu odredbu primjenjuje svaka stranka nakon završetka svojih unutarnjih postupaka.

na snagu ovog Protokola smatra se upućivanjem na datum od kojeg su stranke suglasne primjenjivati tu odredbu, u skladu sa stavkom 4.

Članak 13.

Ovaj Protokol sastavljen je u tri primjerka na bugarskom, češkom, danskom, engleskom, estonskom, finskom, francuskom, grčkom, hrvatskom, latvijskom, litavskom, mađarskom, malteškom, nizozemskom, njemačkom, poljskom, portugalskom, rumunjskom, slovačkom, slovenskom, španjolskom, švedskom i talijanskom jeziku, pri čemu je svaki od tih tekstova jednako vjerodostojan.

Europska unija obavještuje Kolumbiju i Peru o verziji Sporazuma na hrvatskom jeziku. Podložno stupanju ovog Protokola na snagu, jezična verzija na hrvatskom jeziku postaje vjerodostojna pod istim uvjetima kao i verzije sastavljene na postojećim jezicima ovog Protokola. Članak 337. Sporazuma izmjenjuje se u skladu s tim.

Članak 14.

Ovaj Protokol čini sastavni dio Sporazuma.

Prilozi ovom Protokolu njegov su sastavni dio.

U POTVRDU TOGA, u nastavku potpisani opunomoćenici, propisno ovlašteni u tu svrhu, potpisali su ovaj Protokol.

Sastavljeno u ..., ...

ZA EUROPSKU UNIJU I NJEZINE DRŽAVE ČLANICE

ZA REPUBLIKU KOLUMBIJU

ZA REPUBLIKU PERU

PRILOG I.

Nove jezične verzije administrativnih primjedaba iz Priloga II. Sporazumu o trgovini

1. Članak 17. stavak 4. zamjenjuje se sljedećim:

(...)

„Naknadno izdane potvrde o prometu robe EUR 1 sadržavaju jedan od sljedećih izraza:

BG „ИЗДАДЕН ВПОСЛЕДСТВИЕ”

ES „EXPEDIDO A POSTERIORI”

CS „VYSTAVENO DODATEČNE”

DA „UDSTEDT EFTERFØLGENDE”

DE „NACHTRÄGLICH AUSGESTELLT”

ET „TAGANTJÄRELE VÄLJA ANTUD”

EL „ΕΚΔΟΘΕΝ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ”

EN „ISSUED RETROSPECTIVELY”

FR „DÉLIVRÉ A POSTERIORI”

HR „NAKNADNO IZDANO”

IT „RILASCIATO A POSTERIORI”

LV „IZSNIEGTS RETROSPEKTĪVI”

LT „RETROSPEKTYVUSIS IŠDAVIMAS”

HU „KIADVA VISSZAMENŐLEGES HATÁLLYAL”

MT „MAHRUG RETROSPETTIVAMENT”

NL „AFGEGEVEN A POSTERIORI”

PL „WYSTAWIONE RETROSPEKTYWNIE”

PT „EMITIDO A POSTERIORI”

RO „EMIS A POSTERIORI”

SK „VYDANÉ DODATOČNE”

SL „IZDANO NAKNADNO”

FI „ANNETTU JÄLKIKÄTEEN”

SV „UTFÄRDAT I EFTERHAND””

2. Članak 18. stavak 2. zamjenjuje se sljedećim:

(...)

„Duplikat izdan u skladu sa stavkom 1. sadržava jednu od sljedećih riječi:

BG „ДУБЛИКАТ”

ES „DUPLICADO”

CS „DUPLIKÁT”

DA „DUPLIKAT”

DE „DUPLIKAT”

ET „DUPLIKAAT”

EL „ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ”

EN „DUPLICATE”

FR „DUPLICATA”

HR „DUPLIKAT”

IT „DUPLICATO”

LV „DUBLIKĀTS”

LT „DUBLIKATAS”

HU „MÁSODLAT”

MT „DUPLIKAT”

NL „DUPLICAAT”

PL „DUPLIKAT”

PT „SEGUNDA VIA”

RO „DUPLICAT”

SK „DUPLIKÁT”

SL „DVOJNIK”

FI „KAKSOISKAPPALE”

SV „DUPLIKAT””

PRILOG II.

„DODATAK 4.

IZJAVA NA RAČUNU

Posebni zahtjevi za sastavljanje izjave na računu

Izjava na računu, čiji je tekst naveden u nastavku, daje se upotrebom jedne od sljedećih jezičnih verzija i u skladu s nacionalnim pravom stranke izvoznice. Ako je izjava ispisana rukom, treba je ispisati tintom i tiskanim slovima. Izjavu na računu mora se sastaviti u skladu s odgovarajućim bilješkama. Bilješke nije potrebno reproducirati.

Bugarska verzija

Износителят на продуктите, обхванати от този документ (разрешение № ... от митница или от друг компетентен държавен орган ⁽¹⁾) декларира, че освен където ясно е отбелязано друго, тези продукти са с ... ⁽²⁾ преференциален произход.

Španjolska verzija

El exportador de los productos incluidos en el presente documento (autorización aduanera o de la autoridad gubernamental competente n° ... ⁽¹⁾) declara que, salvo indicación en sentido contrario, estos productos gozan de un origen preferencial ... ⁽²⁾.

Češka verzija

Vývozce výrobků uvedených v tomto dokumentu (číslo povolení celního nebo příslušného vládního orgánu ... ⁽¹⁾) prohlašuje, že kromě zřetelně označených, mají tyto výrobky preferenční původ v ... ⁽²⁾.

Danska verzija

Eksportøren af varer, der er omfattet af nærværende dokument, (toldmyndighedernes eller den kompetente offentlige myndigheds tilladelse nr. ... ⁽¹⁾) erklærer, at varerne, medmindre andet tydeligt er angivet, har præferenceoprindelse i ... ⁽²⁾.

Njemačka verzija

Der Ausführer (Ermächtigter Ausführer; Bewilligung der Zollbehörde oder der zuständigen Regierungsbehörde Nr. ... ⁽¹⁾) der Waren, auf die sich dieses Handelspapier bezieht, erklärt, dass diese Waren, soweit nicht anders angegeben, präferenzbegünstigte Ursprungswaren ... ⁽²⁾ sind.

Estonska verzija

Käesoleva dokumendiga hõlmatud toodete eksportija (tolliameti või pädeva valitsusasutuse luba nr. ... ⁽¹⁾) deklareerib, et need tooted on ... ⁽²⁾ sooduspäritoluga, välja arvatud juhul kui on selgelt näidatud teisiti.

Grčka verzija

Ο εξαγωγέας των προϊόντων που καλύπτονται από το παρόν έγγραφο (άδεια τελωνείου ή της καθύλην αρμόδιας αρχής, υπ' αριθ. ... ⁽¹⁾) δηλώνει ότι, εκτός εάν δηλώνεται σαφώς άλλως, τα προϊόντα αυτά είναι προτιμησησιακής καταγωγής ... ⁽²⁾.

Engleska verzija

The exporter of the products covered by this document (customs [or competent governmental] authorisation No ... ⁽¹⁾) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ... preferential origin ⁽²⁾.

Francuska verzija

L'exportateur des produits couverts par le présent document (autorisation douanière ou de l'autorité gouvernementale compétente n° ... ⁽¹⁾) déclare que, sauf indication claire du contraire, ces produits ont l'origine préférentielle ... ⁽²⁾.

Hrvatska verzija

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br. ... ⁽¹⁾) izjavljuje da su, osim ako je drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi ... ⁽²⁾ preferencijalnog podrijetla.”

Talijanska verzija

L'esportatore delle merci contemplate nel presente documento (autorizzazione doganale o dell'autorità governativa competente n. ... ⁽¹⁾) dichiara che, salvo indicazione contraria, le merci sono di origine preferenziale ... ⁽²⁾.

Latvijska verzija

Eksportētājs produktiem, kuri ietverti šajā dokumentā (muitas vai kompetentu valsts iestāžu pilnvara Nr. ... ⁽¹⁾), deklarē, ka, izņemot, kur ir citādi skaidri noteikts, šiem produktiem ir preferenciāla izcelsme no ... ⁽²⁾.

Litavska verzija

Šiame dokumente išvardintų prekių eksportuotojas (muitinės arba kompetentingos viešosios valdžios institucijos liudijimo Nr. ... ⁽¹⁾) deklaruoja, kad, jeigu kitaip nenurodyta, tai yra ... ⁽²⁾ preferencinės kilmės prekės.

Madarska verzija

A jelen okmányban szereplő áruk exportőre (vámfelhatalmazási szám: ... ⁽¹⁾ vagy az illetékes kormányzati szerv által kiadott engedély száma: ...) kijelentem, hogy eltérő jelzés hiányában az áruk kedvezményes ... származásúak ⁽²⁾.

Malteška verzija

L-esportatur tal-prodotti koperti b'dan id-dokument (awtorizzazzjoni kompetenti tal-gvern jew tad-dwana nru. ... ⁽¹⁾) jiddikjara li, hlief fejn indikat b'mod car li mhux hekk, dawn il-prodotti huma ta' origini preferenzjali ... ⁽²⁾.

Nizozemska verzija

De exporteur van de goederen waarop dit document van toepassing is (douanevergunning of vergunning van de competente overheidsinstantie nr. ... ⁽¹⁾) verklaart dat, behoudens uitdrukkelijke andersluidende vermelding, deze goederen van preferentiële ... oorsprong zijn ⁽²⁾.

Poljska verzija

Eksporter produktów objętych tym dokumentem (upoważnienie władz celnych lub upoważnienie właściwych władz nr ... ⁽¹⁾) deklaruje, że z wyjątkiem gdzie jest to wyraźnie określone, produkty te mają ... ⁽²⁾ preferencyjne pochodzenie.

Portugalska verzija

O abaixo assinado, exportador dos produtos cobertos pelo presente documento (autorização aduaneira ou da autoridade governamental competente n° ... ⁽¹⁾) declara que, salvo indicação expressa em contrário, estes produtos são de origem preferencial ... ⁽²⁾.

Rumunjska verzija

Exportatorul produselor ce fac obiectul acestui document (autorizația vamală sau a autorității guvernamentale competente nr. ... ⁽¹⁾) declară că, exceptând cazul în care în mod expres este indicat altfel, aceste produse sunt de origine preferențială ... ⁽²⁾.

Slovačka verzija

Vývozca výrobkov uvedených v tomto dokumente (číslo povolenia colnej správy alebo príslušného vládneho povolenia ... ⁽¹⁾) vyhlasuje, že okrem zreteľne označených, majú tieto výrobky preferenčný pôvod v ... ⁽²⁾.

Slovenska verzija

Izvoznik blaga, zajetega s tem dokumentom, (pooblastilo carinskih ali pristojnih državnih organov št. ... ⁽¹⁾) izjavlja, da, razen če ni drugače jasno navedeno, ima to blago preferencialno ... ⁽²⁾ poreklo .

Finska verzija

Tässä asiakirjassa mainittujen tuotteiden viejä (tullin tai toimivaltaisen julkisen viranomaisen lupa nro ...⁽¹⁾) ilmoittaa, että nämä tuotteet ovat, ellei toisin ole selvästi merkitty, etuuskohteluun oikeutettuja ... alkuperäituotteita⁽²⁾.

Švedska verzija

Exportören av de varor som omfattas av detta dokument (tullmyndighetens tillstånd eller behörig statlig myndighet nr. __.⁽²⁾) försäkrar att dessa varor, om inte annat tydligt markerats, har förmånsberättigande __ ursprung⁽³⁾

.....⁽⁴⁾

(Mjesto i datum)

.....⁽⁵⁾

(Potpis izvoznika. Dodatno mora biti čitljivo navedeno ime osobe koja je potpisala izjavu.)

² Ako izjavu na računu izdaje ovlašteni izvoznik u smislu članka 21. ovog Priloga, broj ovlaštenja ovlaštenog izvoznika mora biti upisan ovdje. Ako izjavu na računu nije dao ovlašteni izvoznik, riječi u zagradama izostavljaju se ili se mjesto ostavlja prazno.

³ Mora se navesti podrijetlo proizvodâ. Ako se izjava na računu u cijelosti ili djelomično odnosi na proizvode podrijetlom iz Ceute i Melille u smislu članka 36. ovog Priloga, izvoznik ih mora jasno navesti u ispravi na kojoj se izdaje izjava s pomoću oznake „CM”.

⁴ Ove informacije mogu se izostaviti ako te informacije postoje u samoj ispravi.

⁵ Vidi članak 20. stavak 5. ovog Priloga. U slučajevima kada se ne zahtijeva potpis izvoznika, izuzeće se odnosi i na navođenje imena potpisnika.

PRILOG III.

(Odjeljak B Priloga VII. Sporazumu iz članka 114. Sporazuma)

POPIS OBVEZA U POGLEDU POSLOVNOG NASTANA

(iz članka 114. ovog Sporazuma)

„ODJELJAK B

STRANKA EU

Koriste se sljedeće kratice:

AT	Austrija
BE	Belgija
BG	Bugarska
CY	Cipar
CZ	Češka
DE	Njemačka
DK	Danska
ES	Španjolska
EE	Estonija
EU	Europska unija, uključujući sve njezine države članice
FI	Finska
FR	Francuska
EL	Grčka
HR	Hrvatska
HU	Mađarska
IE	Irska
IT	Italija
LV	Latvija
LT	Litva

LU	Luksemburg
MT	Malta
NL	Nizozemska
PL	Poljska
PT	Portugal
RO	Rumunjska
SK	Slovačka
SI	Slovenija
SE	Švedska
UK	Ujedinjena Kraljevina

1. U popisu obveza u nastavku navode se gospodarske djelatnosti liberalizirane na temelju članka 114. ovog Sporazuma te, u obliku rezervi, ograničenja pristupa tržištu i nacionalnog tretmana koja se primjenjuju na poslovne nastane i ulagače iz andskih zemalja potpisnica u tim djelatnostima. Popisi se sastoje od sljedećih elemenata:

- (a) prvi stupac u kojem je naveden sektor ili podsektor u kojem stranka preuzima obvezu te opseg liberalizacije na koji se primjenjuju rezerve; i
- (b) drugi stupac s opisom primjenjivih rezervi.

Ako stupac iz podstavka (b) sadržava samo rezerve za konkretnu državu članicu Europske unije, države članice Europske unije koje u njemu nisu spomenute preuzimaju obveze u predmetnom sektoru bez rezervi⁶.

Obveze se ne preuzimaju u sektorima ili podsektorima koji nisu navedeni u popisu u nastavku.

2. U utvrđivanju pojedinačnih sektora ili podsektora:

- (a) „ISIC rev. 3.1” znači Međunarodna standardna industrijska klasifikacija svih gospodarskih djelatnosti kako je utvrđena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 4, ISIC REV. 3.1, 2002.;
- (b) „SKP” znači Središnja klasifikacija proizvoda kako je utvrđena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, SKP prov, 1991.; i

⁶ Nepostojanje rezervi za konkretnu državu članicu Europske unije u određenom sektoru ne dovodi u pitanje horizontalne rezerve ili sektorske rezerve za cijeli EU koje se mogu primjenjivati.

(c) „SKP ver. 1.0” znači Središnja klasifikacija proizvoda kako je utvrđena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, SKP ver. 1.0, 1998.

3. U popis u nastavku nisu uključene mjere povezane s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola kada isti ne predstavljaju ograničenje pristupa tržištu ili nacionalnog tretmana u smislu članaka 112. i 113. ovog Sporazuma. Te mjere (npr. potreba pribavljanja dozvole, obveze univerzalne usluge, potreba pribavljanja priznanja kvalifikacija u uređenim sektorima, potreba polaganja posebnih ispita, uključujući jezične ispite, nediskriminirajući zahtjev prema kojemu se određene djelatnosti ne smiju izvršavati u ekološki zaštićenim zonama ili područjima od posebnog povijesnog ili umjetničkog značenja), čak i ako nisu navedene, u svakom se slučaju primjenjuju na ulagače iz andskih zemalja potpisnica.
4. U skladu s člankom 107. stavkom 3. ovog Sporazuma, u popis u nastavku nisu uključene mjere koje se odnose na subvencije koje dodjeljuju stranke.
5. U skladu s člankom 112. ovog Sporazuma, nediskriminirajući zahtjevi u pogledu vrsta pravnih oblika poslovnog nastana nisu uključeni u popis u nastavku.
6. Prava i obveze koje proizlaze iz ovog popisa obveza ne proizvode učinak sami po sebi i stoga se njima ne dodjeljuju prava izravno pojedinačnim fizičkim ili pravnim osobama.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
SVI SEKTORI	Nekretnine AT, BG, CY, CZ, DK, EE, ES, EL, FI, HR, HU, IE, IT, LT, LV, MT, PL, RO, SI, SK: Ograničenja za strane ulagače u pogledu stjecanja zemljišta i nekretnina⁷
SVI SEKTORI	Javne komunalne službe EU: Gospodarske djelatnosti koje se smatraju uslugama javnih komunalnih službi na nacionalnoj ili lokalnoj razini mogu podlijevati javnim monopolima ili isključivim pravima dodijeljenima privatnim operaterima⁸.
SVI SEKTORI	Vrste poslovnog nastana EU: Tretmanom dodijeljenim društvima kćerima (društava trećih zemalja) osnovanima u skladu s pravom države članice Europske unije, čije su sjedište, središnja uprava ili glavno mjesto poslovanja na teritoriju Europske unije, nisu obuhvaćene podružnice ili agencije koje su društva iz trećih zemalja osnovala u državi članici Europske unije. BG: Osnivanje podružnica podliježe odobrenju. EE: Najmanje polovina članova upravnog odbora mora imati boravište u Europskoj uniji. FI: Strancu koji se bavi trgovinom kao partner u finskom komanditnom ili javnom trgovačkom društvu potrebna je dozvola za obavljanje trgovačke djelatnosti te on mora imati stalno boravište u Europskoj uniji. Za sve sektore, osim telekomunikacijskih usluga, vrijedi uvjet u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta za najmanje polovinu redovitih članova i zamjenika u upravnom odboru. Međutim trgovačkim se društvima mogu odobriti izuzeci. Ako strana organizacija namjerava obavljati poslovnu ili trgovačku djelatnost osnivanjem podružnice u Finskoj, obvezna je pribaviti dozvolu za obavljanje trgovačke djelatnosti. Dozvola za djelovanje kao osnivač trgovačkog društva s ograničenom odgovornošću zahtijeva se za stranu organizaciju ili privatnu osobu koja nije državljanin jedne od država članica Europske unije. Za telekomunikacijske usluge uvjet je stalno boravište za polovinu osnivača i polovinu članova upravnog odbora. Ako je osnivač pravna osoba i za nju je uvjet stalno boravište. IT: Za pristup industrijskim, trgovačkim i obrtničkim djelatnostima potrebna je dozvola boravka i posebno odobrenje za obavljanje djelatnosti. BG, PL: Opseg poslovanja predstavništva može uključivati samo oglašavanje i promidžbu stranog matičnog trgovačkog društva koje to

⁷ U pogledu uslužnih sektora ta ograničenja nisu veća od ograničenja iz postojećih obveza u okviru GATS-a.

⁸ S obzirom na to da javne komunalne službe često postoje i na podcentralnoj razini, podroban i iscrpan popis obveza specifičnih za sektore nije praktičan. Kako bi se olakšalo razumijevanje, u posebnim bilješkama u ovom popisu obveza uputit će se zorno i neiscrpno na one sektore u kojima javne komunalne službe igraju važnu ulogu.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	predstavništvo zastupa.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	PL: Uz izuzetak financijskih usluga, ne preuzima obveze za podružnice. Ulagачi koji nisu iz Europske unije mogu poduzimati i obavljati gospodarsku djelatnost samo u obliku komanditnog društva, komanditno-dioničkog društva, društva s ograničenom odgovornošću i dioničkog društva (u slučaju pravnih usluga samo u obliku registriranog partnerstva i komanditnog društva). RO: Jedini upravitelj ili predsjednik upravnog odbora, kao i polovina ukupnog broja upravitelja trgovačkog društva moraju biti rumunjski državljani, osim ako je drukčije utvrđeno u ugovoru trgovačkog društva ili njegovu statutu. Većina revizora trgovačkih društava i njihovi zamjenici moraju biti rumunjski državljani. SE: Strano trgovačko društvo (koje nije osnovalo pravnu osobu u Švedskoj) obavlja svoju trgovačku djelatnost putem podružnice osnovane u Švedskoj, s neovisnom upravom i s odvojenim računima. Građevinski projekti u trajanju kraćem od godine dana izuzeti su od uvjeta osnivanja podružnice ili imenovanja zastupnika s boravištem. Društvo s ograničenom odgovornošću (dioničko društvo) može osnovati jedan ili više osnivača. Osnivač mora imati boravište u Švedskoj ili biti švedska pravna osoba. Partnerstvo može biti osnivač samo ako svaki partner ima boravište u Švedskoj. Na osnivanje svih drugih vrsta pravnih osoba primjenjuju se odgovarajući uvjeti. Najmanje 50 % članova upravnog odbora moraju imati boravište u Švedskoj. Strani ili švedski građani koji nemaju boravište u Švedskoj, a žele obavljati trgovačku djelatnost u Švedskoj, imenuju i pri lokalnim tijelima upisuju zastupnika s boravištem u Švedskoj, zaduženog za te djelatnosti. Uvjeti koji se odnose na boravište nisu obvezujući ako se može dokazati da nisu potrebni u danom slučaju. SI: Strana trgovačka društva mogu osnivati podružnice samo uz uvjet da je matično društvo upisano u sudski registar u zemlji podrijetla prije najmanje jedne godine. SK: Strana fizička osoba čije će se ime upisati u trgovački registar kao ime osobe ovlaštene za nastupanje u ime poduzetnika mora predložiti dozvolu boravka u Slovačkoj.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
SVI SEKTORI	Ulaganje ES: Za ulaganja stranih vlada i stranih javnih subjekata u Španjolskoj (čime se podrazumijeva da ta osoba, osim gospodarskog, ima i negospodarski interes), izravno ili preko društava ili drugih subjekata koje izravno ili neizravno kontroliraju strane vlade, potrebno je prethodno odobrenje vlade. BG: U poduzećima u kojima javni (državni ili općinski) udio u ukupnom vlasničkom kapitalu poduzeća prelazi 30 posto, za prijenos tih udjela na treće osobe potrebno je odobrenje. Određene gospodarske djelatnosti povezane s iskorištavanjem ili uporabom državne ili javne imovine podliježu koncesijama koje se dodjeljuju prema odredbama Zakona o koncesijama. Strani ulagači ne mogu sudjelovati u privatizaciji. Strani ulagači i bugarske pravne osobe s kontrolirajućim stranim udjelom trebaju dozvolu za (a) istraživanje, razvoj ili vađenje prirodnih resursa iz teritorijalnog mora, epikontinentalnog pojasa ili isključivog gospodarskog pojasa i (b) stjecanje kontrolirajućeg udjela u trgovačkim društvima koja se bave bilo kojom od djelatnosti navedenih pod točkom (a). FR: U slučajevima kad stranci steknu više od 33,33 % udjela ili glasačkih prava u postojećim francuskim poduzećima, ili više od 20 % u francuskim društvima koja su uvrštena na burzu, takvo stjecanje podliježe sljedećim odredbama: – ulaganja manja od 7,6 milijuna EUR u francuska poduzeća s prometom ne većim od 76 milijuna EUR postaju neograničena nakon roka od 15 dana nakon prethodne obavijesti i provjere jesu li ti iznosi ispravni – nakon isteka razdoblja od jednog mjeseca nakon prethodne obavijesti smatra se da je odobrenje prešutno dano za druga ulaganja, osim ako je Ministarstvo gospodarstva, u iznimnim slučajevima, iskoristilo svoje pravo na odgodu ulaganja. Strano sudjelovanje u novoprivatiziranim trgovačkim društvima može se ograničiti na promjenjivi udio koji utvrđuje francuska vlada na temelju svakog pojedinačnog slučaja, ovisno o kapitalu ponuđenom javnosti. Za osnivanje u svrhu obavljanja određenih trgovačkih, industrijskih ili obrtničkih djelatnosti, potrebno je posebno odobrenje ako glavni direktor nema dozvolu stalnog boravišta. FI: Za stjecanje udjela koji daju više od trećine glasačkih prava u većem finskom trgovačkom društvu ili poduzeću (s više od 1 000 zaposlenika ili s prometom većim od 168 milijuna EUR ili s ukupnim iznosom bilance većim od 168 milijuna EUR), strani vlasnici trebaju potvrdu finskih nadležnih tijela; suglasnost se uskraćuje samo ako bi time bio ugrožen neki važan nacionalni interes. Ta se ograničenja ne primjenjuju na telekomunikacijske usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	HU: Ne preuzima obveze koje se odnose na strano sudjelovanje u novoprivatiziranim trgovačkim društvima. IT: Novoprivatiziranim trgovačkim društvima mogu se dodijeliti ili očuvati isključiva prava. Glasačka prava u novoprivatiziranim trgovačkim društvima mogu se u nekim slučajevima ograničiti. Stjecanje većeg broja udjela u kapitalu trgovačkih društava koja obavljaju djelatnosti u područjima obrane, prijevoznih usluga, telekomunikacija ili energije može podlijevati odobrenju nadležnih tijela tijekom petogodišnjeg razdoblja.
SVI SEKTORI	Geografska područja FI: Na Ålandskim otocima postoje ograničenja prava fizičkih osoba na poslovni nastan ako nemaju regionalno državljanstvo na Ålandu te svih pravnih osoba bez dozvole nadležnih tijela Ålandskih otoka.
1. POLJOPRIVREDA, LOV, ŠUMARSTVO	
A. Poljoprivreda, lov (ISIC rev 3.1: 011, 012, 013, 014, 015) osim savjetodavnih i konzultantskih usluga ⁹	AT, HR, HU, MT, RO: Ne preuzimaju obveze za poljoprivredne djelatnosti. CY: Udio izvan Europske unije dopušten je samo do 49 %. FR: Osnivanje poljoprivrednih poduzeća za državljane država koje nisu članice Europske unije i stjecanje vinograda za ulagače iz država koje nisu članice Europske unije podliježu odobrenju. IE: Poslovni nastan osoba s boravištem izvan Europske unije u djelatnostima proizvodnje brašna podliježe odobrenju.
B. Šumarstvo i sječa drva (ISIC rev 3.1: 020) osim savjetodavnih i konzultantskih usluga	BG: Ne preuzima obveze za djelatnosti sječe drva.
2. RIBARSTVO I AKVAKULTURA (ISIC rev.3.1: 0501, 0502) osim savjetodavnih i konzultantskih usluga	AT: Najmanje 25 % plovila mora biti registrirano u Austriji. BE, FI, IE, LV, NL, PT, SK: Strani ulagači koji nisu osnovani i nemaju svoj glavni ured u Belgiji, Finskoj, Irskoj, Latviji, Nizozemskoj, Portugalu i Slovačkoj ne mogu posjedovati plovila koja plove pod belgijskom, finskom, irskom, latvijskom, nizozemskom, portugalskom i slovačkom zastavom. CY, EL: Udio izvan Europske unije dopušten je samo do 49 %. DK: Osobe s boravištem izvan Europske unije ne mogu posjedovati trećinu ili više poduzeća koje se bavi komercijalnim ribarstvom. Osobe s boravištem izvan Europske unije ne mogu posjedovati plovilo koje plovi

⁹

Savjetodavne i konzultantske usluge povezane s poljoprivredom, lovom, šumarstvom i ribarstvom nalaze se pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama 6.F.f) i 6.F.g).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	pod zastavom Danske, osim preko poduzeća koje je osnovano u Danskoj. FR: Osobe koje nisu državljani Europske unije ne mogu sudjelovati u državnom pomorskom dobru radi uzgoja ribe/školjaka/alg. Strani ulagači koji nisu osnovani i nemaju svoj glavni ured u Francuskoj ne mogu posjedovati više od 50 % plovila koja plove pod francuskom zastavom.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	DE: Dozvola za pomorsko ribarenje dodjeljuje se samo plovilima s pravom plovidbe pod zastavom Njemačke. To su ribarski brodovi u većinskom vlasništvu državljana Europske unije ili društava osnovanih u skladu s propisima Europske unije, s glavnim mjestom obavljanja djelatnosti u državi članici Europske unije. Uporabu plovila moraju voditi i nadzirati osobe sa boravištem u Njemačkoj. Radi dobivanja ribarske dozvole, sva ribarska plovila moraju se registrirati kod odgovarajućih obalnih država u kojima plovila imaju matične luke. EE: Brodovi imaju pravo ploviti pod estonskom zastavom ako su smješteni u Estoniji i u većinskom su vlasništvu estonskih državljana u javnom i u komanditnom trgovačkom društvu ili drugih pravnih osoba koje su smještene u Estoniji s većinom glasačkih prava u vlasništvu estonskih državljana u upravnom odboru. BG, HR, HU, LT, MT, RO: Ne preuzimaju obveze. IT: Stranci, osim osoba s boravištem u Europskoj uniji, ne mogu posjedovati većinski udio u plovilima koja plove pod talijanskom zastavom ili kontrolni udio u trgovačkim društvima koja su vlasnici brodova i imaju sjedište u Italiji. Ribarenje u talijanskim teritorijalnim vodama ograničeno je na plovila koja plove pod talijanskom zastavom. SE: Strani ulagači koji nisu osnovani i nemaju svoj glavni ured u Švedskoj ne mogu posjedovati više od 50 % plovila koja plove pod švedskom zastavom. Strani ulagači za stjecanje 50 % ili više udjela u poduzećima koja se bave djelatnostima komercijalnog ribarstva u švedskim vodama trebaju odobrenje. SI: Brodovi imaju pravo ploviti pod slovenskom zastavom ako je više od polovine broda u vlasništvu državljana država članice Europske unije ili pravnih osoba sa sjedištem u državi članici Europske unije. UK: Rezerva za stjecanje plovila koja plove pod zastavom Ujedinjene Kraljevine, osim ako je najmanje 75 % ukupnog ulaganja u vlasništvu britanskih građana i/ili društava u kojima najmanje 75 % udjela drže britanski građani; obvezno boravište odnosno nastan u Ujedinjenoj Kraljevini za sve osobe. Plovila se moraju voditi i kontrolirati te se njima mora upravljati iz Ujedinjene Kraljevine.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
3. RUDARSTVO I VAĐENJE¹⁰ A. Kopanje ugljena i lignita; vađenje treseta (ISIC rev 3.1: 10) B. Vađenje sirove nafte i prirodnog plina¹¹ (ISIC rev 3.1: 1110) C. Rudarenje metalnih ruda (ISIC rev 3.1: 13) D. Ostalo rudarstvo i vađenje (ISIC rev 3.1: 14)	EU: Ulagačima iz zemalja koje su dobavljači energije može se zabraniti stjecanje kontrole nad djelatnošću. Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). Ne preuzima obveze za vađenje sirove nafte i prirodnog plina. ES: Ne preuzima obveze za ulaganja u strateške minerale.
4. PRERAĐIVAČKA DJELATNOST ¹²	
A. Proizvodnja prehrambenih proizvoda i pića (ISIC rev 3.1: 15)	Nema
B. Proizvodnja duhanskih proizvoda (ISIC rev 3.1: 16)	Nema
C. Proizvodnja tekstila (ISIC rev 3.1: 17)	Nema
D. Proizvodnja odjeće; dorada i bojanje krzna (ISIC rev 3.1: 18)	Nema
E. Štavljenje i prerada kože; proizvodnja putnih i ručnih torba, sedlarskih i remenarskih	Nema

¹⁰ Primjenjuje se horizontalno ograničenje za javne komunalne službe.

¹¹ Ne uključuje usluge povezane s rudarenjem koje se uz naknadu ili na temelju ugovora pružaju na poljima nafte i plina i koje se nalaze pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 18.A.

¹² Ne uključuje savjetodavne usluge povezane s proizvodnjom, a koje se mogu naći pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točki 6.F.h).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
proizvoda i obuče (ISIC rev 3.1: 19)	

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
F. Prerada drva i proizvoda od drva i pluta, osim namještaja; proizvodnja proizvoda od slame i pletarskih materijala (ISIC rev 3.1: 20)	Nema
G. Proizvodnja papira i papirnatih proizvoda (ISIC rev 3.1: 21)	Nema
H. Izdavaštvo, tiskanje i reproduciranje snimljenih medija ¹³ (ISIC rev 3.1: 22, osim izdavaštva i tiskanja na osnovu naknade ili ugovora ¹⁴)	IT: Za vlasnike izdavačkih ili tiskarskih poduzeća uvjet je državljanstvo.
I. Proizvodnja proizvoda koksni peći (ISIC rev 3.1: 231)	Nema
J. Proizvodnja naftnih derivata ¹⁵ (ISIC rev 3.1: 232)	EU: Ulagačima iz zemalja koje su dobavljači energije može se zabraniti stjecanje kontrole nad djelatnošću. Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva).
K. Proizvodnja kemikalija i kemijskih proizvoda osim eksploziva (ISIC rev 3.1: 24 osim proizvodnje eksploziva)	Nema
L. Proizvodnja proizvoda od gume i plastike (ISIC rev 3.1: 25)	Nema
M. Proizvodnja ostalih nemetalnih mineralnih proizvoda	Nema

¹³ Ovaj sektor ograničen je na djelatnosti proizvodnje. Ne uključuje djelatnosti koje su povezane s audiovizualnom djelatnošću ili predstavljaju kulturni sadržaj.

¹⁴ Izdavaštvo i tiskanje uz naknadu ili na temelju ugovora nalazi se pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točki 6.F.p).

¹⁵ Primjenjuje se horizontalno ograničenje za javne komunalne službe.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(ISIC rev 3.1: 26)	
N. Proizvodnja kovina (ISIC rev 3.1: 27)	Nema

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
O. Proizvodnja gotovih metalnih proizvoda, osim strojeva i opreme (ISIC rev 3.1: 28)	Nema
P. Proizvodnja strojeva	
a) Proizvodnja strojeva za opće namjene (ISIC rev 3.1: 291)	Nema
b) Proizvodnja strojeva posebne namjene osim oružja i streljiva (ISIC rev 3.1: 2921, 2922, 2923, 2924, 2925, 2926, 2929)	Nema
c) Proizvodnja aparata za kućanstvo, d.n. (ISIC rev 3.1: 293)	Nema
d) Proizvodnja uredskih, računovodstvenih i računalnih uređaja (ISIC rev 3.1: 30)	Nema
e) Proizvodnja električnih strojeva i uređaja, d.n. (ISIC rev 3.1: 31)	Nema
f) Proizvodnja radijskih, televizijskih i komunikacijskih uređaja i opreme (ISIC rev 3.1: 32)	Nema
Q. Proizvodnja medicinskih, preciznih i optičkih instrumenata i satova (ISIC rev 3.1: 33)	Nema
R. Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica (ISIC rev 3.1: 34)	Nema

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
S. Proizvodnja ostale (civilne) prijevozne opreme (ISIC rev 3.1: 35 osim proizvodnje ratnih brodova, borbenih zrakoplova i ostale transportne opreme za vojnu upotrebu)	Nema
T. Proizvodnja namještaja, proizvodnja d.n. (ISIC rev 3.1: 361 369)	Nema
U. Recikliranje (ISIC rev 3.1: 37)	Nema
5. PROIZVODNJA, PRIJENOS I DISTRIBUCIJA ZA VLASTITE POTREBE ELEKTRIČNE ENERGIJE, PLINA, PARE I TOPLE VODE ¹⁶ (OSIM PROIZVODNJE ELEKTRIČNE ENERGIJE U NUKLEARNIM ELEKTRANAMA)	
A. Proizvodnja električne energije; prijenos i distribucija električne energije za vlastite potrebe (dio ISIC rev 3.1: 4010) ¹⁷	EU: Ulagačima iz zemalja koje su dobavljači energije može se zabraniti stjecanje kontrole nad djelatnošću. Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva).
B. Proizvodnja plina; distribucija plinovitih goriva cjevovodima za vlastite potrebe (dio ISIC rev 3.1: 4020) ¹⁸	EU: Ulagačima iz zemalja koje su dobavljači energije može se zabraniti stjecanje kontrole nad djelatnošću. Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva).
C. Proizvodnja pare i tople vode; distribucija pare i tople	EU: Ulagačima iz zemalja koje su dobavljači energije može se zabraniti stjecanje kontrole nad djelatnošću. Ne preuzima obveze za izravno širenje

¹⁶ Primjenjuje se horizontalno ograničenje za javne komunalne službe.

¹⁷ Ne uključuje rad sustavâ za prijenos i distribuciju električne energije uz naknadu ili na temelju ugovora, koji se nalaze po naslovom ENERGETSKE USLUGE.

¹⁸ Ne uključuje prijevoz prirodnog plina i plinovitih goriva cjevovodima, prijenos i distribuciju plina uz naknadu ili na temelju ugovora te prodaju prirodnog plina i plinovitih goriva, što se nalazi pod naslovom ENERGETSKE USLUGE.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
vode za vlastite potrebe (dio ISIC rev 3.1: 4030) ¹⁹	poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva).

¹⁹ Ne uključuje prijenos i distribuciju pare i tople vode uz naknadu ili na temelju ugovora niti prodaju pare i tople vode, što se nalazi pod naslovom ENERGETSKE USLUGE.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
6. POSLOVNE USLUGE	
A. Profesionalne usluge	
a) Pravne usluge (SKP 861) ²⁰ osim usluga pravnog savjetovanja i usluga sastavljanja pravne dokumentacije i ovjeravanja koje pružaju pravni stručnjaci kojima su povjerene javne funkcije, kao što su bilježnici, <i>huissiers de justice</i> ili drugi <i>officiers publics et ministériels</i>	AT: Sudjelovanje stranih odvjetnika (koji moraju biti u potpunosti kvalificirani u svojoj matičnoj zemlji) u temeljnom kapitalu i njihovi udjeli u poslovnom rezultatu bilo kojeg odvjetničkog društva ne smije prelaziti 25 %. Oni ne smiju imati odlučujući utjecaj prilikom odlučivanja. BE: Za pojavljivanje pred „Cour de cassation” u građanskim predmetima primjenjuju se kvote. FR: Pristup odvjetnika profesiji „avocat auprès de la Cour de Cassation” i „avocat auprès du Conseil d'État” podliježe kvotama. DK: Samo odvjetnici s danskom dozvolom za obavljanje djelatnosti i odvjetnička društva registrirana u Danskoj mogu biti vlasnici udjela u danskom odvjetničkom društvu. Samo odvjetnici s danskom dozvolom za obavljanje djelatnosti mogu biti članovi upravnog odbora ili biti dio uprave danskog odvjetničkog društva. Za dobivanje danske dozvole za obavljanje djelatnosti potrebno je pristupiti danskom pravosudnom ispitu. FR: Neke vrste pravnih oblika („association d'avocats” i „société en participation d'avocat”) ograničene su na odvjetnike koji su punopravni članovi odvjetničke komore u Francuskoj. U odvjetničkom društvu koje pruža usluge povezane s francuskim pravom ili pravom Europske unije, najmanje 75 % partnera koji imaju 75 % udjela moraju biti odvjetnici koji su punopravni članovi odvjetničke komore u Francuskoj. HR: Zastupanje stranaka pred sudovima mogu obavljati samo članovi Hrvatske odvjetničke komore (hrvatski naziv „odvjetnici”). Za članstvo u odvjetničkoj komori potrebno je državljanstvo. HU: Komercijalna prisutnost mora biti u obliku partnerstva s mađarskim

20

Uključuje usluge pravnog savjetovanja, pravnog zastupanja, pravne arbitraže i mirenja/posredovanja te usluge sastavljanja pravne dokumentacije i ovjeravanja. Pružanje pravnih usluga dopušteno je samo u vezi s međunarodnim javnim pravom, pravom Europske unije i pravom one države u kojoj su ulagač ili njegovo osoblje kvalificirani za obavljanje poslovne djelatnosti kao odvjetnici i, kao i pružanje drugih usluga, podliježe zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvole koji su primjenjivi u državama članicama Europske unije. Za odvjetnike koji pružaju pravne usluge povezane s međunarodnim javnim pravom i stranim pravom, one mogu, među ostalim, biti u obliku poštovanja lokalnih etičkih kodeksa, uporabe titule stečene u matičnoj zemlji (osim ako je ishođeno priznanje titule u zemlji domaćinu), zahtjeva u pogledu osiguranja, jednostavne registracije pri odvjetničkoj komori zemlje domaćina ili pojednostavnjenog primitka u odvjetničku komoru zemlje domaćina na temelju ispitivanja sposobnosti te pravne ili strukovne rezidentnosti u zemlji domaćinu. Pravne usluge povezane s pravom Europske unije u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u Europskoj uniji i djeluje samostalno, a pravne usluge povezane s pravom države članice Europske unije u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u toj državi članici Europske unije i djeluje samostalno. Stoga bi punopravno članstvo u odvjetničkoj komori odgovarajuće države članice Europske unije moglo biti potrebno za zastupanje pred sudovima i drugim nadležnim tijelima u Europskoj uniji jer uključuje primjenu postupovnog prava Europske unije i nacionalnog postupovnog prava. Međutim u nekim državama članicama Europske unije, stranim odvjetnicima koji nisu punopravni članovi odvjetničke komore dopušteno je u građanskim postupcima zastupati stranku koja je državljanin ili pripada državi u kojoj odvjetnik ima pravo obavljati poslovnu djelatnost.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	odvjetnikom (ügyvéd) ili s odvjetničkim uredom (ügyvédi iroda) ili sa zastupništvom. PL: Odvjetnicima iz Europske unije raspoložive su druge vrste pravnih oblika, a strani odvjetnici imaju pristup samo pravnim oblicima registriranog partnerstva i komanditnog društva.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) 1. Računovodstvene i knjigovodstvene usluge (SKP 86212 osim „revizorskih usluga”, SKP 86213, SKP 86219 i SKP 86220)	AT: Sudjelovanje stranih računovođa (koji moraju biti ovlašteni u skladu s pravom svoje matične zemlje) u temeljnom kapitalu i njihovi udjeli u poslovnim rezultatima bilo koje austrijske pravne osobe ne smiju prelaziti 25 %; to ograničenje odnosi se samo na osobe koje nisu članovi austrijske strukovne udruge. CY: Pristup podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: stanje zaposlenosti u podsektoru. DK: Strani računovođe mogu ući u partnerstvo s ovlaštenim danskim računovođama uz dozvolu Danske agencije za trgovinu i trgovačka društva.
b) 2. Revizorske usluge (SKP 86211 i 86212, osim računovodstvenih usluga)	AT: Sudjelovanje stranih revizora (koji moraju biti ovlašteni u skladu s pravom svoje matične zemlje) u temeljnom kapitalu i njihovi udjeli u poslovnim rezultatima bilo koje austrijske pravne osobe ne smiju prelaziti 25 %; to ograničenje odnosi se samo na osobe koje nisu članovi austrijske strukovne udruge. CY: Pristup podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: stanje zaposlenosti u podsektoru. CZ, SK: Najmanje 60 % temeljnog kapitala ili glasačkih prava mora biti u vlasništvu državljana. DK: Strani računovođe mogu ući u partnerstvo s ovlaštenim danskim računovođama uz dozvolu Danske agencije za trgovinu i trgovačka društva. FI: Zahtjev u pogledu boravišta za barem jednog od revizora finskog društva s ograničenom odgovornošću. HR: Nema ograničenja, osim što reviziju mogu obavljati samo pravne osobe. LV: U trgovačkom društvu zaprisegnutih revizora više od 50 % udjela u kapitalu s pravom glasa u vlasništvu je zaprisegnutih revizora ili trgovačkih društava zaprisegnutih revizora iz Europske unije. LT: Najmanje 75 % udjela treba pripadati revizorima ili revizorskim društvima Europske unije. SE: Samo revizori ovlašteni u Švedskoj mogu pružati usluge pravne revizije u određenim pravnim osobama, među ostalim, u svim društvima s ograničenom odgovornošću. Samo takve osobe mogu biti udjeličari ili osnivati partnerstva u društvima za obavljanje kvalificirane revizije (u službene svrhe). Za dobivanje odobrenja uvjet je boravište. SI: Udio stranih osoba u revizorskim društvima ne smije biti veći od 49 % vlasničkog kapitala društva.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
c) Usluge poreznog savjetovanja (SKP 863) ²¹	AT: Strani porezni savjetnici (koji moraju biti ovlaštteni u skladu s pravom svoje matične zemlje) u temeljnom kapitalu i njihovi udjeli u poslovnom rezultatu bilo koje austrijske pravne osobe ne smiju prelaziti 25 %; to ograničenje odnosi se samo na osobe koje nisu članovi austrijskog profesionalnog tijela. CY: Pristup podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: stanje zaposlenosti u podsektoru.
d) Arhitektonske usluge i e) Usluge urbanog planiranja i krajobrazne arhitekture (SKP 8671 i SKP 8674)	BG: Za projekte od nacionalne ili regionalne važnosti, strani ulagači moraju djelovati u partnerstvu s lokalnim ulagačima ili kao njihovi podizvođači. LV: Za dobivanje dozvole za obavljanje poslovne djelatnosti arhitektonskih usluga uz punu pravnu odgovornost i s pravom na potpisivanje projekata potrebno je trogodišnje radno iskustvo u Latviji u području projektiranja i sveučilišna diploma.
f) Inženjerske usluge i g) Integrirane inženjerske usluge (SKP 8672 i SKP 8673)	BG: Za projekte od nacionalne ili regionalne važnosti, strani ulagači moraju djelovati u partnerstvu s lokalnim ulagačima ili kao njihovi podizvođači.
h) Medicinske (uključujući psihologe) i stomatološke usluge (SKP 9312 i dio SKP-a 85201)	AT: Ne preuzima obveze osim za stomatološke usluge i za psihologe i psihoterapeute za koje nema ograničenja. DE: Ispitivanje gospodarskih potreba za liječnike i stomatologe ovlaštene za liječenje osiguranika javnog zdravstvenog osiguranja. Glavni kriteriji: pomanjkanje liječnika i stomatologa u predmetnoj regiji. FI: Ne preuzima obveze. FR: Ulagateljima iz Europske unije raspoložive su druge vrste pravnih oblika, a strani ulagači imaju pristup samo pravnim oblicima „société d'exercice liberal” i „société civile professionnelle”. LV: Ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: pomanjkanje liječnika i stomatologa u predmetnoj regiji. BG, LT: Pružanje usluge podliježe odobrenju koje se temelji na planu zdravstvenih usluga izrađenom u funkciji potreba, uzimajući u obzir stanovništvo i već postojeće medicinske i stomatološke usluge. SI: Ne preuzima obveze za usluge socijalne medicine, sanitarne, epidemiološke, medicinske/ekološke usluge, opskrbu krvlju, krvnim pripravcima i transplantatima; obdukciju. UK: Poslovni nastan za liječnike u okviru Nacionalne zdravstvene službe

²¹

Ne uključuje usluge pravnog savjetovanja i pravnog zastupanja u poreznim pitanjima, koje se nalaze pod točkom 1.A.a). Pravne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	podliježe planiranju radne snage u medicini.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
i) Veterinarske usluge (SKP 932)	AT: Ne preuzima obveze. BG: Ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: stanovništvo i gustoća postojećih poduzeća. HU: Ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: uvjeti na tržištu rada u sektoru. FR: Ulagačima iz Europske unije raspoložive su druge vrste pravnih oblika, a strani ulagači imaju pristup samo pravnim oblicima „société d'exercice liberal” i „société civile professionnelle”.
j) 1. Usluge primalja (dio SKP-a 93191)	BG, FI, MT, SI: Ne preuzimaju obveze. FR: Ulagačima iz Europske unije raspoložive su druge vrste pravnih oblika, a strani ulagači imaju pristup samo pravnim oblicima „société d'exercice liberal” i „société civile professionnelle”. LT: Može se primijeniti ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: stanje zaposlenosti u podsektoru.
j) 2. Usluge medicinskih sestara, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja (dio SKP-a 93191)	AT: Stranim ulagačima dopuštene su samo sljedeće djelatnosti: medicinske sestre, fizioterapeuti, radni terapeuti, logopedi, dijetetičari i nutricionisti. BG, MT: Ne preuzimaju obveze. FI, SI: Ne preuzimaju obveze za psihoterapeute i paramedicinsko osoblje. FR: Ulagačima iz Europske unije raspoložive su druge vrste pravnih oblika, a strani ulagači imaju pristup samo pravnim oblicima „société d'exercice liberal” i „société civile professionnelle”. LT: Može se primijeniti ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: stanje zaposlenosti u podsektoru. LV: Ispitivanje gospodarskih potreba za strane psihoterapeute i paramedicinsko osoblje. Glavni kriteriji: stanje zaposlenosti u određenoj regiji.
k) Trgovina na malo farmaceutskim proizvodima i trgovina na malo medicinskim pripravcima i ortopedskim proizvodima (SKP 63211) te ostale usluge koje pružaju ljekarnici ²²	AT, BG, CY, FI, MT, PL, RO, SE, SI: Ne preuzimaju obveze. BE, DE, DK, EE, ES, FR, IT, HR, HU, IE, LV, PT, SK: Odobrenje podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: stanovništvo i geografska gustoća postojećih ljekarni.

²²

Opskrba javnosti farmaceutskim proizvodima, primjerice pružanje drugih usluga, podliježe zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola te kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima primjenjivima u

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Računalne i srodne usluge (SKP 84)	Nema
C. Usluge istraživanja i razvoja ²³ a) Usluge istraživanja i razvoja u prirodnim znanostima (SKP 851) b) Usluge istraživanja i razvoja u društvenim i humanističkim znanostima (SKP 852, osim usluga psihologa) ²⁴ c) Interdisciplinarne usluge istraživanja i razvoja (SKP 853)	Za a) i c): EU: Za javno financirane usluge istraživanja i razvoja, isključiva prava i/ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima država članica Europske unije i pravnim osobama iz Europske unije koje imaju sjedište u Europskoj uniji. Za b): Nema ograničenja.
D. Poslovanje nekretninama ²⁵	
a) Koje uključuje vlastite ili nekretnine uzete u zakup (SKP 821)	Nema ograničenja.
b) Na temelju pristojbe ili ugovora (SKP 822)	Nema ograničenja.
E. Djelatnosti iznajmljivanja/davanja u zakup bez operatera	
a) U vezi s brodovima (SKP 83103)	LT: Brodovi moraju biti u vlasništvu litavskih fizičkih osoba ili trgovačkih društava osnovanih u Litvi. SE: Za plovību pod švedskom zastavom u slučaju stranih vlasničkih udjela u brodovima mora se dostaviti dokaz o prevladavajućem švedskom utjecaju u upravljanju.

državama članicama Europske unije. Kao opće pravilo, ta je djelatnost rezervirana za ljekarnike. U nekim državama članicama Europske unije za ljekarnike je rezervirana samo dobava lijekova na recept.

²³

Primjenjuje se horizontalno ograničenje za javne komunalne službe.

²⁴

Dio SKP-a 85201 koji se nalazi pod točkom 6.A.(h) — Medicinske i stomatološke usluge.

²⁵

Uključena usluga odnosi se na zanimanje agenta nekretninama i ne utječe ni na kakva prava i/ili ograničenja za fizičke ili pravne osobe koje kupuju nekretninu.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) U vezi sa zrakoplovima (SKP 83104)	EU: Zrakoplovi kojima se koriste zračni prijevoznici iz Europske unije moraju biti registrirani u državi članici Europske unije koja je zračnom prijevozniku izdala dozvolu ili drugdje u Europskoj uniji. Zrakoplov mora biti u vlasništvu fizičkih osoba koje ispunjuju posebne uvjete državljanstva ili pravnih osoba koje ispunjuju posebne uvjete u pogledu vlasništva kapitala i kontrole (uključujući državljanstvo direktorâ). Za ugovore o kratkoročnom zakupu ili u iznimnim okolnostima uvjet se može zanemariti.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
c) U vezi s ostalom prijevoznom opremom (SKP 83101, SKP 83102 i SKP 83105)	Nema ograničenja.
d) U vezi s ostalim strojevima i opremom (SKP 83106, SKP 83107, SKP 83108 i SKP 83109)	Nema ograničenja.
e) U vezi s proizvodima za osobnu uporabu i kućanstvo (SKP 832)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Ne preuzimaju obveze za SKP 83202
f) Iznajmljivanje telekomunikacijske opreme (SKP 7541)	Nema ograničenja.
F. Ostale poslovne usluge	
a) Oglašavanje (SKP 871)	Nema ograničenja.
b) Istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja (SKP 864)	Nema ograničenja.
c) Usluge savjetovanja u upravljanju (SKP 865)	Nema ograničenja.
d) Usluge povezane sa savjetovanjem u upravljanju (SKP 866)	HU: Ne preuzima obveze za usluge arbitraže i mirenja (SKP 86602).
e) Usluge tehničkog ispitivanja i analize ²⁶ (SKP 8676)	Nema ograničenja.
f) Savjetodavne i	CY, CZ, EE, LT, MT, SK, SI: Ne preuzimaju obveze.

²⁶

Horizontalno ograničenje za javne komunalne usluge primjenjuje se na usluge tehničkog ispitivanja i analize koje su obvezne za izdavanje dozvola za stavljanje u promet ili za korištenje (npr. ispitivanje automobila, ispitivanje hrane).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
konzultantske usluge u području poljoprivrede, lova i šumarstva (dio SKP-a 881)	
g) Savjetodavne i konzultantske usluge u području ribarstva (dio SKP-a 882)	Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
h) Savjetodavne i konzultantske usluge u području proizvodnje (dio SKP-a 884 i dio SKP-a 885)	Nema ograničenja.
i) Usluge pronalaženja i zapošljavanja osoblja	
i) 1. Traženje izvršnog osoblja (SKP 87201)	BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: Ne preuzimaju obveze.
i) 2. Usluge zapošljavanja (SKP 87202)	AT, BG, CY, CZ, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK: Ne preuzimaju obveze. BE, FR, IT: Državni monopol. DE: Odobrenje podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: stanje na tržištu rada i razvoj tržišta rada
i) 3. Usluge pronalaženja pomoćnog uredskog osoblja (SKP 87203)	AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HR, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: Ne preuzimaju obveze. IT: Državni monopol.
i) 4. Usluge agencije za modele (dio SKP-a 87209)	Nema ograničenja.
j) 1. Usluge istraga (SKP 87301)	BE, BG, CY, CZ, DE, ES, EE, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI: Ne preuzimaju obveze.
j) 2. Usluge u području sigurnosti (SKP 87302, SKP 87303, SKP 87304 i SKP 87305)	DK: Za članove upravnog odbora uvjet su državljanstvo i boravište. Ne preuzima obveze za zaštitnu službu zračnih luka. BG, CY, CZ, EE, FI, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Dozvola se može dodijeliti samo državljanima i nacionalnim registriranim organizacijama. ES: Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). Pristup podliježe prethodnom odobrenju. HR: Ne preuzima obveze.
k) Srodne usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja ²⁷	FR: Od stranih se ulagača zahtijeva posebno odobrenje za usluge istraživanja i ispitivanja.

²⁷

Horizontalno ograničenje za javne komunalne usluge primjenjuje se na određene djelatnosti povezane s rudarstvom (minerali, nafta, plin itd.).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(SKP 8675)	
l) 1. Održavanje i popravak plovila (dio SKP-a 8868)	Nema ograničenja.
l) 2. Održavanje i popravak opreme za željeznički prijevoz (dio SKP-a 8868)	LV: Državni monopol. SE: Ispitivanja gospodarskih potreba primjenjuju se kada ulagač namjerava osnovati vlastite objekte terminalne infrastrukture. Glavni kriteriji: ograničenja prostora i sposobnosti.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
l) 3. Održavanje i popravak motornih vozila, motocikala, motornih sanjki i opreme za cestovni prijevoz (SKP 6112, SKP 6122, dio SKP-a 8867 i dio SKP-a 8868)	SE: Ispitivanja gospodarskih potreba primjenjuju se kada ulagač namjerava osnovati vlastite objekte terminalne infrastrukture. Glavni kriteriji: ograničenja prostora i sposobnosti.
l) 4. Održavanje i popravak zrakoplova i njihovih dijelova (dio SKP-a 8868)	Nema ograničenja.
l) 5. Usluge održavanja i popravka metalnih proizvoda, (neuredskih) strojeva ili (neprijevozne i neuredske) opreme te proizvoda za osobnu uporabu i uporabu u kućanstvu ²⁸ (SKP 633, SKP 7545, SKP 8861, SKP 8862, SKP 8864, SKP 8865 i SKP 8866)	Nema ograničenja.
m) Usluge čišćenja zgrada (SKP 874)	Nema ograničenja.
n) Usluge fotografiranja (SKP 875)	CY, EE, MT: Ne preuzimaju obveze.
o) Usluge pakiranja (SKP 876)	Nema ograničenja.
p) Tisak i izdavaštvo (SKP 88442)	LT, LV: Prava na osnivanje u izdavačkom sektoru dodjeljuju se samo pravnim osobama registriranim u tim državama (bez podružnica). PL: Za glavnog urednika novinâ i časopisâ uvjet je državljanstvo. SE: Zahtjev u pogledu boravišta za izdavača i vlasnika izdavačke i tiskarske tvrtke.
q) Kongresne usluge (dio SKP-a 87909)	Nema ograničenja.

²⁸

Usluge održavanja i popravka prijevozne opreme (SKP 6112, 6122, 8867 i SKP 8868) nalaze se pod točkama 6.F. l) 1. do 6.F. l) 4. Usluge održavanja i popravka uredskih strojeva i opreme, uključujući računala (SKP 845) nalaze se pod točkom 6.B. Računalne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
r) 1. Usluge pismenog i usmenog prevođenja (SKP 87905)	DK: Ovlaštenim javnim pismenim i usmenim prevoditeljima odobrenjem se može ograničiti opseg djelatnosti. HR: Ne preuzima obveze za usluge pismenog i usmenog prevođenja za hrvatske sudove i pred njima. PL: Ne preuzima obveze za pružanje usluga zaprisegnutih usmenih prevoditelja. BG, HU, SK: Ne preuzimaju obveze za službeno pismeno i usmeno prevođenje.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
r) 2. Usluge unutarnjeg uređenja i druge usluge specijaliziranog oblikovanja (SKP 87907)	Nema ograničenja.
r) 3. Usluge agencije za naplatu (SKP 87902)	IT, PT: Uvjet u pogledu državljanstva za ulagače.
r) 4. Usluge kreditnog izvješćivanja (SKP 87901)	BE: Za banke kreditnih podataka o potrošačima za ulagače je uvjet državljanstvo. IT, PT: Za ulagače je uvjet državljanstvo.
r) 5. Usluge umnožavanja (SKP 87904) ²⁹	Nema ograničenja.
r) 6. Telekomunikacijske konzultantske usluge (SKP 7544)	Nema ograničenja.
r) 7. Usluge odgovaranja na telefonske pozive (SKP 87903)	Nema ograničenja.

²⁹ Ne uključuje usluge tiskanja koje su uvrštene pod SKP 88442 i mogu se naći pod točkom 6.F. p).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
7. KOMUNIKACIJSKE USLUGE	
A. Poštanske i kurirske usluge (Usluge koje se odnose na rukovanje³⁰ poštanskim predmetima³¹ prema sljedećem popisu podsektora, bilo za strana ili domaća odredišta: i. rukovanje adresiranom pisanom korespondencijom na bilo kojoj vrsti pisanog medija³², uključujući hibridnu poštansku uslugu i izravnu poštu, ii. rukovanje adresiranim pošiljkama i paketima³³, iii. rukovanje adresiranim novinskim proizvodima³⁴, iv. rukovanje predmetima iz prethodnih točaka i. do iii. kao preporučenom ili osiguranom poštom, v. usluge ekspresne dostave³⁵ za predmete iz prethodnih točaka i. do iii., vi. rukovanje neadresiranim predmetima i vii. razmjena dokumenata³⁶)	Nema ograničenja. ³⁷

³⁰ „Rukovanje” se odnosi na djelatnosti poput prijema, sortiranja, prijevoza i dostave.

³¹ „Poštanski predmeti” odnose se na predmete kojima rukuje bilo koji komercijalni operater, bilo javni ili privatni,

³² Npr. pisma, razglednice.

³³ Ovdje su uključene knjige i katalozi.

³⁴ Dnevne novine, novine i časopisi.

³⁵ Usluge ekspresne dostave mogu uključivati, uz veću brzinu i pouzdanost, elemente dodane vrijednosti poput preuzimanja na točki podrijetla, osobna dostava adresiranoj osobi, praćenje, mogućnost promjene odredišta i adresirane osobe u provozu i potvrda primitka.

³⁶ Davanje mogućnosti, uključujući opskrbu *ad hoc* prostorima kao i prijevoz od treće osobe, omogućavajući samodostavu obostranom razmjenom poštanskih predmeta među korisnicima koji su pretplaćeni na ovu uslugu. Poštanski predmet odnosi se na predmete kojima rukuje bilo koji komercijalni operater, bilo javni ili privatni.

³⁷ Za podsektore i. do iv. mogu se zahtijevati pojedinačne dozvole kojima se određuju posebne obveze univerzalnih usluga i/ili financijski doprinos fondu za naknade.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Međutim podsektori i., iv. i v. isključeni su kada su u području primjene usluga koje se mogu rezervirati, tj. za predmete korespondencije čije su cijene niže od 2,5 puta iznosa javne osnovne tarife, pod uvjetom da teže manje od 50 grama³⁸ te preporučena poštanska usluga primljena tijekom pravnog ili upravnog postupka. (dio SKP-a 751, dio SKP-a 71235³⁹ i dio SKP-a 73210⁴⁰)	
B. Telekomunikacijske usluge Tim uslugama nije obuhvaćena gospodarska djelatnost koja se sastoji od pružanja sadržaja za čiji su prijenos potrebne telekomunikacijske usluge.	

³⁸ „Predmeti korespondencije” znači komunikacija u pisanom obliku na bilo kojoj vrsti fizičkog medija koji se treba prenijeti i dostaviti na adresu koju navodi pošiljatelj na samom predmetu ili na njegovom omotu. Knjige, katalozi, novine i časopisi ne smatraju se predmetima korespondencije.

³⁹ Prijevoz pošte za vlastite potrebe bilo kojim kopnenim prijevozom.

⁴⁰ Prijevoz pošte za vlastite potrebe zrakom.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
a) Sve usluge koje se sastoje od prijenosa i primanja signala bilo kakvim elektromagnetskim sredstvom ⁴¹ , osim radiodifuzije ⁴²	Nema ograničenja. ⁴³
b) Usluge prijenosa satelitskog emitiranja ⁴⁴	EU: Pružatelji usluga u ovom sektoru mogu podlijevati obvezama zaštite ciljeva od općeg interesa povezanih s prijenosom sadržaja preko njihove mreže u skladu s regulatornim okvirom EU-a za elektroničke komunikacije. BE: Ne preuzima obveze.
8. GRADITELJSTVO I SRODNE INŽENJERSKE USLUGE (SKP 511, SKP 512, SKP 513, SKP 514, SKP 515, SKP 516, SKP 517 i SKP 518)	BG: Za projekte od nacionalne ili regionalne važnosti, strani ulagači moraju djelovati u partnerstvu s lokalnim ulagačima ili kao njihovi podizvođači. CY, CZ, HU, MT, SK: Ne preuzimaju obveze.
9. USLUGE DISTRIBUCIJE (osim distribucije oružja, streljiva, eksploziva i drugog vojnog materijala) Svi u nastavku navedeni podsektori ⁴⁵	AT: Ne preuzima obveze za distribuciju pirotehničkih sredstava, zapaljivih predmeta i eksplozivnih uređaja te otrovnih tvari. Za distribuciju farmaceutskih i duhanskih proizvoda, isključiva prava i/ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima država članica Europske unije i pravnim osobama iz Europske unije koje imaju svoje sjedište u Europskoj uniji. FI: Ne preuzima obveze za distribuciju alkoholnih pića i farmaceutskih proizvoda. HR: Ne preuzima obveze za distribuciju duhanskih proizvoda.

⁴¹ Te usluge ne uključuju internetske informacije i/ili obradu podataka (uključujući obradu transakcija) (dio SKP-a 843) koji se nalaze pod točkom 1.B. Računalne usluge.

⁴² Radiodifuzija definira se kao neprekinuti lanac prijenosa koji je potreban za distribuciju signala televizijskog i radijskog programa općoj javnosti, ali ne pokriva veze između operatera.

⁴³ Bilješka za objašnjenje: Neke države članice Europske unije zadržavaju javno sudjelovanje u određenim telekomunikacijskim operaterima. Države članice Europske unije pridržavaju svoja prava da takvo javno sudjelovanje održe i u budućnosti. To nije ograničenje pristupa tržištu. U Belgiji se sudjelovanje vlade i glasačka prava u Belgacomu slobodno utvrđuju na temelju zakonodavnih ovlasti kao što je trenutačno slučaj na temelju zakona od 21. ožujka 1991. o reformi gospodarskih poduzeća u državnom vlasništvu.

⁴⁴ Te usluge obuhvaćaju telekomunikacijske usluge koje se sastoje od prijenosa i primitka radijske i televizijske radiodifuzije satelitom (neprekinuti lanac prijenosa putem satelita koji je potreban za distribuciju signala televizijskog i radijskog programa općoj javnosti). To obuhvaća prodaju uporabe satelitskih usluga, ali ne uključuje prodaju paketa televizijskog programa kućanstvima.

⁴⁵ Horizontalno ograničenje za javne komunalne službe primjenjuje se na distribuciju kemijskih proizvoda, farmaceutskih proizvoda, proizvoda za medicinsku uporabu poput medicinskih i kirurških uređaja, medicinskih tvari i predmeta za medicinsku uporabu, vojne opreme i plemenitih metala (i kamenja) i, u nekim državama članicama Europske unije, i na distribuciju duhana i duhanskih proizvoda te alkoholnih pića.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
A. Usluge posrednikâ	
a) Usluge posrednikâ povezane s motornim vozilima, motociklima i motornim sanjkama te njihovim dijelovima i priborom (dio SKP-a 61111, dio SKP-a 6113 i dio SKP-a 6121)	Nema ograničenja.
b) Ostale usluge posrednikâ (SKP 621)	Nema ograničenja.
B. Usluge veleprodaje	
a) Usluge veleprodaje povezane s motornim vozilima, motociklima i motornim sanjkama te njihovim dijelovima i priborom (dio SKP-a 61111, dio SKP-a 6113 i dio SKP-a 6121)	Nema ograničenja.
b) Usluge veleprodaje povezane s telekomunikacijskom terminalnom opremom (dio SKP-a 7542)	Nema ograničenja.
c) Ostale usluge veleprodaje (SKP 622 osim usluga veleprodaje energetskih proizvoda ⁴⁶)	FR, IT: Državni monopol na duhan. FR: Odobrenje za veleprodajne ljekarne podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: stanovništvo i geografska gustoća postojećih ljekarni.

⁴⁶

Te usluge, koje uključuju SKP 62271, nalaze se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 18.D.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Usluge maloprodaje⁴⁷ Usluge maloprodaje povezane s motornim vozilima, motociklima i motornim sanjkama te njihovim dijelovima i priborom (SKP 61112, dio SKP-a 6113 i dio SKP-a 6121) Usluge maloprodaje povezane s telekomunikacijskom terminalnom opremom (dio SKP-a 7542) Usluge maloprodaje hrane (SKP 631) (Usluge maloprodaje povezane s drugom robom (koja nema veze s energijom), osim maloprodaje farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda⁴⁸) (SKP 632 osim SKP 63211 i 63297)	ES, FR, IT: Državni monopol na duhan. BE, BG, DK, FR, IT, MT, PT: Odobrenje za robne kuće (u slučaju FR samo velike trgovine) podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: broj postojećih robnih kuća i učinak na njih, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost, učinak na prometne uvjete i otvaranje novih radnih mjesta. IE, SE: Ne preuzimaju obveze za maloprodaju alkoholnih pića. SE: Odobrenje za privremenu trgovinu odjećom, obućom i prehrambenim proizvodima koji se ne konzumiraju na prodajnom mjestu može podlijegati ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: učinak na postojeće trgovine na predmetnom geografskom području.
D. Franšize (SKP 8929)	Nema ograničenja.

⁴⁷ Ne uključuje usluge održavanja i popravka koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama 6.B i 6.F.I).
Ne uključuje usluge maloprodaje energetskih proizvoda koje se nalaze pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točkama 18.E i 18.F.

⁴⁸ Maloprodaja farmaceutskih proizvoda te medicinske i ortopedske robe nalazi se pod naslovom USLUGE STRUČNJAKA u točki 1.A.k).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
10. USLUGE OBRAZOVANJA (samo privatno financirane usluge)	
A. Usluge osnovnog obrazovanja (SKP 921) B. Usluge srednjoškolskog obrazovanja (SKP 922) C. Usluge visokoškolskog obrazovanja (SKP 923) D. Usluge obrazovanja odraslih (SKP 924)	EU: Sudjelovanje privatnih subjekata u obrazovnoj mreži podliježe koncesiji. AT: Ne preuzima obveze za usluge visokoškolskog obrazovanja. Ne preuzima obveze za usluge obrazovanja odraslih preko radija ili televizije. BG: Ne preuzima obveze za usluge osnovnog i/ili srednjoškolskog obrazovanja koje pružaju strane fizičke osobe i udruženja te za pružanje usluga visokoškolskog obrazovanja. CZ, SK: Za većinu članova upravnog odbora uvjet je državljanstvo. Ne preuzimaju obveze za pružanje usluga visokoškolskog obrazovanja, osim za usluge tehničkog i strukovnog obrazovanja nakon srednje škole (SKP 92310). CY, FI, MT, RO, SE: Ne preuzimaju obveze. EL: Uvjet u pogledu državljanstva za većinu članova upravnog odbora u osnovnim i srednjim školama. Ne preuzima obveze za institucije visokoškolskog obrazovanja koje izdaju priznate državne diplome. ES, IT: Ispitivanje potreba za otvaranje privatnih sveučilišta koja su ovlaštena za izdavanje priznatih diploma ili svjedodžbi; postupak uključuje savjet Parlamenta. Glavni kriteriji: stanovništvo i gustoća postojećih ustanova. HR: Ne preuzima obveze za usluge osnovnog obrazovanja (SKP 921). Za usluge srednjoškolskog obrazovanja: nema ograničenja za pravne osobe. HU, SK: Lokalna nadležna tijela koja su zadužena za izdavanje dozvola mogu ograničiti broj škola koje se osnivaju (ili u slučaju srednjih škola i ostalih institucija visokoškolskog obrazovanja to mogu učiniti središnje vlasti). LV: Ne preuzima obveze za pružanje usluga obrazovanja koje se odnose na usluge tehničkog i strukovnog srednjoškolskog obrazovanja za učenike s invaliditetom (SKP 9224). SI: Ne preuzima obveze za osnovne škole. Uvjet u pogledu državljanstva za većinu članova upravnog odbora u srednjim i visokim školama.
E. Ostale usluge obrazovanja (SKP 929)	AT, BE, BG, CY, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, UK: Ne preuzimaju obveze. CZ, SK: Sudjelovanje privatnih subjekata u obrazovnoj mreži podliježe koncesiji. Uvjet u pogledu državljanstva za većinu članova upravnog odbora.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
11. USLUGE U PODRUČJU ZAŠTITE OKOLIŠA⁴⁹ A. Usluge zbrinjavanja otpadnih voda (SKP 9401)⁵⁰ B. Zbrinjavanje krutog/opasnog otpada, osim prekograničnog prijevoza opasnog otpada a) Usluge zbrinjavanja otpada (SKP 9402) b) Sanitarne i slične usluge (SKP 9403) C. Zaštita ambijentalnog zraka i klime (SKP 9404)⁵¹ D. Saniranje i čišćenje tla i vode a) Obrada, sanacija onečišćenog/zagađenog tla i vode (dio SKP-a 9406)⁵² E. Smanjenje buke i vibracije (SKP 9405) F. Zaštita biološke raznolikosti i krajolika a) Usluge zaštite prirode i krajolika (dio SKP-a 9406) G. Ostale ekološke i pomoćne	Nema ograničenja.

⁴⁹ Primjenjuje se horizontalno ograničenje za javne komunalne službe.

⁵⁰ Odgovara uslugama u području otpadnih voda.

⁵¹ Odgovara uslugama čišćenja ispušnih plinova.

⁵² Odgovara dijelovima usluga zaštite prirode i krajobraza.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
usluge (SKP 9409)	

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
12. FINANCIJSKE USLUGE	
A. Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem	AT: Dozvola za podružnice stranih osiguravatelja mora se uskratiti ako osiguravatelj, u matičnoj zemlji, nema pravni oblik koji odgovara ili je usporediv dioničkom društvu ili udruženju uzajamnog osiguranja. BG, ES: Strani osiguratelj prije osnivanja podružnice ili zastupništva u Bugarskoj ili Španjolskoj za pružanje određenih vrsta osiguranja mora u svojoj zemlji podrijetla najmanje pet godina imati odobrenje za obavljanje istih vrsta osiguranja. EL: Pravom poslovnog nastana nije obuhvaćeno osnivanje predstavničkih ureda ili ostale trajne prisutnosti osigurateljskih društava, osim ako su takvi uredi osnovani kao zastupništva, podružnice ili središnji uredi. FI: Barem polovina promotora i članova upravnog odbora i nadzornog odbora osigurateljnog društva imaju svoje mjesto boravišta u Europskoj uniji, osim ako su nadležna tijela odobrila izuzeće. Strani osiguratelji ne mogu dobiti dozvolu u Finskoj kao podružnica za pružanje usluga zakonskog mirovinskog osiguranja. IT: Odobrenje za osnivanje podružnica u konačnici podliježe ocjeni nadzornih tijela. BG, PL: Za posrednike u osiguranju zahtijeva se lokalno osnivanje (bez podružnica). PT: Strana osiguravajuća društva moraju za osnivanje podružnice u Portugalu dokazati prethodno iskustvo u poslovanju od najmanje pet godina. Izravno širenje poslovne mreže nije dopušteno za posredovanje u osiguranju koje je ograničeno na trgovačka društva osnovana u skladu s pravom države članice Europske unije. SK: Strani državljanin može osnovati osiguravajuće društvo u obliku dioničkog društva ili može obavljati djelatnost osiguranja preko svojih društava kćeri sa sjedištem u Slovačkoj (bez podružnica). SE: Poduzeća za osigurateljno posredovanje koja nisu osnovana u Švedskoj mogu ostvariti poslovni nastan samo kao podružnica.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)	EU: Samo poduzeća sa sjedištem u Europskoj uniji mogu djelovati kao depozitari imovine investicijskih fondova. Za obavljanje djelatnosti upravljanja otvorenim investicijskim fondovima i investicijskim društvima zahtijeva se osnivanje specijaliziranog društva za upravljanje, s glavnim uredom i sjedištem u istoj državi članici Europske unije. BG: Mirovinsko osiguranje provodi se sudjelovanjem u osnovanim društvima za mirovinsko osiguranje (bez podružnica). Predsjednik upravnog odbora i predsjednik odbora direktora moraju imati stalno boravište u Bugarskoj. CY: Samo članovi (brokeri) Ciparske burze mogu se baviti poslovima povezanim s trgovanjem vrijednosnim papirima na Cipru. Brokersko poduzeće može biti registrirano samo kao član Ciparske burze ako je osnovano i registrirano u skladu s ciparskim Zakonom o trgovačkim društvima (bez podružnica). FI: Barem jedna polovina osnivača, članova upravnog odbora, najmanje jedan redoviti član i jedan zamjenik člana nadzornog odbora i osoba s pravom potpisa u ime kreditne institucije moraju imati stalno boravište u Europskoj uniji. Nadležna tijela mogu odobriti izuzetak od tih zahtjeva. HR: Nema ograničenja, osim za usluge namire i prijeboja ako je Središnje klirinško depozitarno društvo (SKDD) jedini pružatelj usluga u Hrvatskoj. Pristup uslugama SKDD-a odobrit će se nerezidentima na nediskriminirajućoj osnovi. HU: Podružnicama stranih institucija nije dopušteno pružanje usluga upravljanja imovinom za privatne mirovinske fondove ili upravljanja poduzetničkim kapitalom. Odbor financijske institucije trebao bi uključivati najmanje dva člana koji su državljani Mađarske, rezidenta u smislu odgovarajućih deviznih propisa koji imaju stalno boravište u Mađarskoj barem jednu godinu. IE: U slučaju programa zajedničkih ulaganja osnovanih u obliku uzajamnih investicijskih fondova ili trgovačkih društava s promjenjivim kapitalom (osim društava za zajednička ulaganja u prenosive vrijednosne papire, UCITS), skrbnik/depozitar i društvo za upravljanje moraju biti osnovani u Irskoj ili u nekoj drugoj državi članici Europske unije (bez podružnica). U slučaju investicijskih komanditnih društava, barem jedan komplementar mora biti registriran u Irskoj. Da bi postalo član burze u Irskoj, društvo mora i. imati odobrenje u Irskoj, što zahtijeva osnivanje društva ili partnerstvo s glavnim uredom/sjedištem u Irskoj, ili ii. mora imati odobrenje u nekoj drugoj državi članici Europske unije u skladu s Direktivom Europske unije o uslugama ulaganja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	IT: Kako bi bilo ovlašteno upravljati sustavom za namiru vrijednosnih papira s poslovnim nastanom u Italiji, trgovačko društvo mora biti osnovano u Italiji (bez podružnica). Kako bi bilo ovlašteno upravljati uslugama središnjeg depozitorija vrijednosnih papira s poslovnim nastanom u Italiji, trgovačko društvo mora biti osnovano u Italiji (bez podružnica). U slučaju kolektivnih investicijskih programa osim UCITS-a usklađenih sa zakonodavstvom Europske unije, skrbnik/depozitar mora biti osnovan u Italiji ili u nekoj drugoj državi članici Europske unije i s poslovnim nastanom kao podružnica u Italiji. Društva za upravljanje UCITS-a koja nisu usklađena sa zakonodavstvom Europske unije također moraju biti osnovana u Italiji (bez podružnica). Samo banke, osiguravajuća društva, investicijska poduzeća i društva koja upravljaju UCITS-om usklađenim sa zakonodavstvom Europske unije s glavnim uredom u Europskoj uniji te UCITS-i osnovani u Italiji mogu obavljati djelatnosti upravljanja sredstvima mirovinskih fondova. U obavljanju djelatnosti prodaje od vrata do vrata, posrednici se moraju koristiti ovlaštenim financijskim trgovcem s boravištem na području države članice Europske unije. Predstavnički uredi stranih posrednika ne mogu obavljati djelatnosti pružanja investicijskih usluga. LT: Za potrebe upravljanja imovinom, zahtijeva se osnivanje kao posebno trgovačko društvo za upravljanje (bez podružnica). Samo poduzeća sa sjedištem u Litvi mogu djelovati kao depozitari imovine. PT: Usluge upravljanja mirovinskim fondovima mogu pružati samo specijalizirana trgovačka društva osnovana u Portugalu u tu svrhu te osiguravajuća društva osnovana u Portugalu i ovlaštena za obavljanje poslova životnog osiguranja ili subjekti ovlašteni za upravljanje mirovinskim fondovima u drugim državama članicama Europske unije (ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže iz država koje nisu članice Europske unije). RO: Podružnicama stranih institucija nije dopušteno pružati usluge upravljanja imovinom. SK: Investicijske usluge u Slovačkoj mogu pružati banke, investicijska društva, investicijski fondovi i trgovci vrijednosnim papirima koji imaju pravni oblik dioničkog društva s vlasničkim kapitalom u skladu sa zakonom (bez podružnica). SI: Ne preuzima obveze za privatne mirovinske fondove (dobrovoljni mirovinski fondovi). SE: Osnivač štedionice fizička je osoba s boravištem u Europskoj uniji.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
13. USLUGE ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI⁵³ (samo privatno financirane usluge)	
A. Bolničke usluge (SKP 9311) B. Usluge hitne pomoći (SKP 93192) C. Usluge domova u kojima se pruža zdravstvena skrb, osim bolničkih usluga (SKP 93193) D. Socijalne usluge (SKP 933)	EU: Sudjelovanje privatnih subjekata u mreži zdravstvene i socijalne skrbi podliježe koncesiji. Mogu se primijeniti ispitivanja gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: broj i utjecaj na postojeće ustanove, prometna infrastruktura, gustoća stanovništva, geografska rasprostranjenost i otvaranje novih radnih mjesta. AT, SI: Ne preuzimaju obveze za usluge hitne pomoći. BG: Ne preuzima obveze za bolničke usluge, usluge hitne pomoći i usluge domova u kojima se pruža zdravstvena skrb, osim bolničkih usluga. CZ, FI, MT, SE, SK: Ne preuzimaju obveze. HU, SI: Ne preuzimaju obveze za socijalne usluge. PL: Ne preuzima obveze za usluge hitne pomoći, usluge domova u kojima se pruža zdravstvena skrb osim bolničkih usluga te za socijalne usluge. BE, UK: Ne preuzimaju obveze za usluge hitne pomoći, usluge domova u kojima se pruža zdravstvena skrb osim bolničkih usluga te za socijalne usluge, osim lječilišta i odmarališta te domova za starije osobe. CY: Ne preuzima obveze za bolničke usluge, usluge hitne pomoći, usluge domova u kojima se pruža zdravstvena skrb osim bolničkih usluga te za socijalne usluge, osim lječilišta i odmarališta te domova za starije osobe.
14. TURISTIČKE USLUGE I USLUGE POVEZANE S PUTOVANJIMA	
Hoteli, restorani te priprema i dostava hrane i pića (<i>catering</i>) (SKP 641, SKP 642 i SKP 643) osim usluga pripreme i dostave hrane i pića (<i>catering</i>) u zračnom prijevozu ⁵⁴	BG: Zahtijeva se osnivanje (bez podružnica). IT: Ispitivanje gospodarskih potreba primjenjuje se na barove, kafiće i restorane. Glavni kriteriji: stanovništvo i gustoća postojećih ustanova.
B. Usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora) (uključujući	BG: Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva).

⁵³

Primjenjuje se horizontalno ograničenje za javne komunalne službe.

⁵⁴

Usluge pripreme i dostave hrane i pića (*catering*) u zračnom prijevozu nalaze se pod naslovom POMOCNE USLUGE U PRIJEVOZU pod točkom 17.D.a) Usluge prihvata i otpreme zrakoplova.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
voditelje putovanja) (SKP 7471)	PT: Zahtjev osnivanja trgovačkog društva sa sjedištem u Portugalu (ne preuzima obveze za podružnice). CZ: Provjera gospodarskih potreba na temelju kriterija stanovništva.
C. Usluge turističkih vodiča (SKP 7472)	BG, CY, HU, LT, MT, PL: Ne preuzimaju obveze.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
15. REKREACIJSKE, KULTURNE I SPORTSKE USLUGE (osim audiovizualnih usluga)	
A. Zabavljačke usluge (uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina uživo, cirkusa i diskoteka) (SKP 9619)	CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI, SK: Ne preuzimaju obveze. BG: Ne preuzima obveze, osim za zabavljačke usluge kazališnih redatelja, pjevačkih skupina, glazbenih sastava i orkestara (SKP 96191), usluge koje pružaju pisci, skladatelji, kipari, zabavljači i ostali pojedinačni umjetnici (SKP 96192) te pomoćne kazališne usluge (SKP 96193). EE: Ne preuzima obveze za ostale zabavljačke usluge (SKP 96199), osim za usluge kinematografa. LV: Ne preuzima obveze, osim za usluge rada kinematografa (dio SKP-a 96199).
B. Usluge novinskih i tiskovnih agencija (SKP 962)	FR: Strano sudjelovanje u trgovačkim društvima koja objavljuju izdanja na francuskom jeziku ne može biti veće od 20 % kapitala ili glasačkih prava u trgovačkom društvu. Za strane ulagače osnivanje novinskih agencija podliježe načelu reciprociteta.
C. Knjižnice, arhivi, muzeji i ostale kulturne usluge ⁵⁵ (SKP 963)	BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ne preuzimaju obveze. AT, LT: Sudjelovanje privatnih subjekata u mreži usluga knjižnica, arhiva, muzeja i drugih kulturnih usluga podliježe koncesiji ili dozvoli.
D. Usluge u području sporta (SKP 9641)	AT, SI: Ne preuzimaju obveze za usluge škola skijanja i planinarskih vodiča. BG, CY, CZ, EE, LV, MT, PL, RO, SK: Ne preuzimaju obveze.
E. Usluge rekreacijskih parkova i plaža (SKP 96491)	Nema ograničenja.
16. USLUGE PRIJEVOZA	
A. Pomorski prijevoz ⁵⁶	
a) Međunarodni prijevoz putnika	EU: Ne preuzima obveze za osnivanje registriranog trgovačkog društva za potrebe upravljanja flotom pod nacionalnom zastavom države osnivanja.

⁵⁵

Primjenjuje se horizontalno ograničenje za javne komunalne službe.

⁵⁶

Horizontalno ograničenje za javne komunalne službe primjenjuje se na usluge luka i druge usluge pomorskog prometa za koje je potrebna uporaba javnog vlasništva.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(SKP 7211 osim nacionalnog kabotažnog prijevoza)	BG: Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva).
b) Međunarodni prijevoz tereta (SKP 7212 osim nacionalnog kabotažnog prijevoza) ⁵⁷	BG, CY, DE, EE, ES, FR, FI, EL, IT, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SI, SE: Usluge razvoza (<i>feedera</i>) uz odobrenje.

⁵⁷

Uključuje usluge razvoza (*feedera*) i seljenja opreme koje pružaju pružatelji usluga međunarodnog pomorskog prijevoza između luka koje se nalaze u istoj državi kada nisu uključeni nikakvi prihodi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Prijevoz unutarnjim plovnim putovima ⁵⁸	
a) Prijevoz putnika (SKP 7221) b) Prijevoz tereta (SKP 7222)	EU: Mjerama temeljenima na postojećim ili budućim sporazumima o pristupu unutarnjim plovnim putovima (uključujući sporazume koji prate poveznicu Rajna – Majna – Dunav), pridržava se dio prava prometa za subjekte čije je sjedište u predmetnim zemljama i koji ispunjuju kriterije državljanstva u pogledu vlasništva. Vrijede propisi o provedbi Konvencije iz Mannheima o plovidbi Rajnom. EU: Ne preuzima obveze za osnivanje registriranog trgovačkog društva za potrebe upravljanja flotom pod nacionalnom zastavom države osnivanja. AT: Uvjet u pogledu državljanstva za fizičke osobe koje osnivaju brodarsko društvo. U slučaju osnivanja kao pravna osoba, uvjet u pogledu državljanstva za upravni odbor i nadzorni odbor. Zahtijeva se registrirano trgovačko društvo ili stalni poslovni nastan u Austriji. Nadalje, većinu poslovnih udjela moraju držati državljani država članica Europske unije. BG: Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). FI: Usluge mogu pružati samo brodovi koji plove pod finskom zastavom. HR: Ne preuzima obveze.
C. Željeznički prijevoz ⁵⁹ a) Prijevoz putnika (SKP 7111) b) Prijevoz tereta (SKP 7112)	BG: Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). HR: Ne preuzima obveze.
D. Cestovni prijevoz ⁶⁰	

⁵⁸ Horizontalno ograničenje za javne komunalne usluge primjenjuje se na usluge luka i druge usluge prometa unutarnjim plovnim putovima za koje je potrebna uporaba javnog vlasništva.

⁵⁹ Horizontalno ograničenje za javne komunalne službe primjenjuje se na usluge željezničkog prijevoza za koje je potrebna uporaba javnog vlasništva.

⁶⁰ Primjenjuje se horizontalno ograničenje za javne komunalne službe.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
a) Prijevoz putnika (SKP 7121 i SKP 7122)	EU: Strani ulagači ne mogu pružati usluge prijevoza u državi članici Europske unije (kabotaža), osim najma izvanrednih autobusnih linija s vozačem. EU: Ispitivanje gospodarskih potreba za usluge taksija. Glavni kriteriji: broj postojećih poslovnih jedinica i učinak na njih, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost, učinak na prometne uvjete i otvaranje novih radnih mjesta. AT, BG: Isključiva prava i/ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima država članica Europske unije i pravnim osobama iz Europske unije koje imaju sjedište u Europskoj uniji. BG: Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). FI, LV: Obvezno odobrenje, ne daje se vozilima sa stranom registracijom. LV, SE: Subjekti s poslovnim nastanom moraju se koristiti vozilima s nacionalnom registracijom.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	ES: Ispitivanje gospodarskih potreba za SKP 7122. Glavni kriteriji: lokalna potražnja. IT, PT: Ispitivanje gospodarskih potreba za usluge limuzina. Glavni kriteriji: broj postojećih poslovnih jedinica i učinak na njih, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost, učinak na prometne uvjete i otvaranje novih radnih mjesta. ES, IE, IT: Ispitivanje gospodarskih potreba za usluge međugradskog prijevoza. Glavni kriteriji: broj postojećih poslovnih jedinica i učinak na njih, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost, učinak na prometne uvjete i otvaranje novih radnih mjesta. FR: Ne preuzima obveze za usluge međugradskog prijevoza.
b) Prijevoz tereta⁶¹ (SKP 7123, osim prijevoza pošte za vlastite potrebe⁶²).	AT, BG: Isključiva prava i/ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima država članica Europske unije i pravnim osobama iz Europske unije koje imaju sjedište u Europskoj uniji. BG: Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). FI, LV: Obvezno odobrenje, ne daje se vozilima sa stranom registracijom. LV, SE: Subjekti s poslovnim nastanom trebaju se koristiti vozilima s nacionalnom registracijom. IT, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. Glavni je kriterij lokalna potražnja.
E. Prijevoz robe cjevovodima, osim goriva^{63 64} (SKP 7139)	AT: Isključiva prava mogu se dodijeliti samo državljanima država članica Europske unije i pravnim osobama iz Europske unije koje imaju sjedište u Europskoj uniji.
17. POMOĆNE USLUGE U PRIJEVOZU⁶⁵	

⁶¹ U nekim državama članicama Europske unije primjenjuje se horizontalno ograničenje za javne komunalne službe.

⁶² Dio SKP-a 71235, koji se nalazi pod naslovom KOMUNIKACIJSKE USLUGE u točki 7.A. Poštanske i kurirske usluge.

⁶³ Prijevoz goriva cjevovodima nalazi se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 18.B.

⁶⁴ Primjenjuje se horizontalno ograničenje za javne komunalne službe.

⁶⁵ Ne uključuje usluge održavanja i popravka prijevozne opreme koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama 6.F.1) 1. do 6.F.1) 4.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
A. Pomoćne usluge u pomorskom prijevozu⁶⁶ a) Usluge rukovanja pomorskim teretom b) Usluge pohrane i skladištenja (dio SKP-a 742) c) Usluge carinjenja d) Usluge kontejnerske stanice i terminala e) Usluge pomorskih agencija f) Usluge otpreme pomorskog tereta	EU: Ne preuzimaju obveze za iznajmljivanje plovila s posadom, usluge guranja i tegljenja u pomorskom prijevozu. IT: Ispitivanje gospodarskih potreba za usluge utovara i istovara pomorskog tereta. Glavni kriteriji: broj postojećih poslovnih jedinica i učinak na njih, gustoća stanovništva, geografska rasprostranjenost i otvaranje novih radnih mjesta. BG: Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). Sudjelovanje u bugarskim trgovačkim društvima ograničeno je na 49 %. SI: Usluge carinjenja mogu obavljati samo pravne osobe osnovane u Republici Sloveniji (bez podružnica). HR: Ne preuzima obveze za c) usluge carinjenja; d) usluge kontejnerske stanice i terminala; e) usluge pomorskih agencija i f) usluge otpreme pomorskog tereta. Za a) usluge rukovanja pomorskim teretom; b) usluge pohrane i skladištenja; j) ostale pomoćne usluge (uključujući pripremu i dostavu hrane i pića (<i>catering</i>)); h) usluge guranja i tegljenja te i) pomoćne usluge u pomorskom prijevozu: nema ograničenja, osim što strana pravna osoba mora osnovati trgovačko društvo u Hrvatskoj koje treba dobiti koncesiju od lučke uprave nakon postupka javnog nadmetanja. Broj pružatelja usluga može se ograničiti zbog ograničenog kapaciteta luke.

⁶⁶ Horizontalno ograničenje za javne komunalne službe primjenjuje se na usluge luka, na pomoćne usluge u pomorskom prijevozu za koje je potrebna uporaba javnog vlasništva i na usluge guranja i tegljenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
g) Iznajmljivanje plovila s posadom (SKP 7213) h) Usluge guranja i tegljenja (SKP 7214) i) Pomoćne usluge u pomorskom prijevozu (dio SKP-a 745) j) Ostale pomoćne usluge (uključujući pripremu i dostavu hrane i pića (<i>catering</i>)) (dio SKP-a 749)	
B. Pomoćne usluge u prijevozu unutarnjim plovnim putovima⁶⁷ a) Usluge utovara i istovara tereta (dio SKP-a 741) b) Usluge pohrane i skladištenja (dio SKP-a 742) c) Usluge agencije za prijevoz tereta (dio SKP-a 748) d) Iznajmljivanje plovila s posadom (SKP 7223) e) Usluge guranja i tegljenja (SKP 7224) f) Pomoćne usluge u prijevozu unutarnjim plovnim putovima	EU: Mjerama temeljenima na postojećim ili budućim sporazumima o pristupu unutarnjim plovnim putovima (uključujući sporazume koji prate poveznicu Rajna – Majna – Dunav), pridržava se dio prava prometa za subjekte čije je sjedište u predmetnim zemljama i koji ispunjuju kriterije državljanstva u pogledu vlasništva. Vrijede propisi o provedbi Konvencije iz Mannheima o plovidbi Rajnom. EU: Ne preuzima obveze za iznajmljivanje plovila s posadom, usluge guranja i tegljenja te pomoćne usluge u prometu unutarnjim plovnim putovima. AT: Uvjet u pogledu državljanstva za fizičke osobe koje osnivaju brodarsko društvo. U slučaju osnivanja kao pravna osoba, uvjet u pogledu državljanstva za upravni odbor i nadzorni odbor. Zahtijeva se registrirano trgovačko društvo ili stalni poslovni nastan u Austriji. Nadalje, većinu poslovnih udjela moraju držati državljani država članica Europske unije. BG: Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). Sudjelovanje u bugarskim trgovačkim društvima ograničeno je na 49 %. HU: Može se zahtijevati sudjelovanje države u poduzeću. SI: Usluge carinjenja mogu obavljati samo pravne osobe osnovane u Republici Sloveniji (bez podružnica). HR: Ne preuzima obveze.

⁶⁷

Horizontalno ograničenje za javne komunalne službe primjenjuje se na usluge luka, na pomoćne usluge u pomorskom prijevozu za koje je potrebna uporaba javnog vlasništva i na usluge guranja i tegljenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(dio SKP-a 745) g) Ostale pomoćne i popratne usluge (dio SKP-a 749)	

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Pomoćne usluge u željezničkom prijevozu⁶⁸ a) Usluge utovara i istovara tereta (dio SKP-a 741) b) Usluge pohrane i skladištenja (dio SKP-a 742) c) Usluge agencije za prijevoz tereta (dio SKP-a 748) d) Usluge guranja i tegljenja (SKP 7113) e) Pomoćne usluge u željezničkom prijevozu (SKP 743) f) Ostale pomoćne i popratne usluge (dio SKP-a 749) g) Usluge carinjenja	BG: Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). Sudjelovanje u bugarskim trgovačkim društvima ograničeno je na 49 %. SI: Usluge carinjenja mogu obavljati samo pravne osobe osnovane u Republici Sloveniji (bez podružnica). HR: Ne preuzima obveze za d) usluge guranja i tegljenja te g) usluge carinjenja. HU: Ne preuzima obveze za usluge carinjenja. PL: Nacionalna ograničenja u pogledu izravnih zastupanja u uslugama carinjenja: mogu ih obavljati samo carinski službenici koji imaju boravište na području Europske unije. FR: Ne preuzima obveze osim ako se odobri potpuni reciprocitet. FI: Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže. NL: Kako je predviđeno člankom 1. stavcima 3. i 9. Općeg zakona o carini, o odobrenju fizičkim ili pravnim osobama da djeluju kao carinski zastupnici odlučuje inspektor. Odobrenje će se uskratiti u slučaju da je podnositelj molbe bio pravomoćno osuđen za kazneno djelo u posljednjih pet godina. Carinskim zastupnicima, koji nemaju boravište ili poslovni nastan u Nizozemskoj, potrebno je boravište ili poslovni nastan na fiksnoj lokaciji u Nizozemskoj prije nego što mogu obavljati djelatnosti kao priznati carinski zastupnici.
D. Pomoćne usluge u cestovnom prijevozu⁶⁹ a) Usluge utovara i istovara tereta (dio SKP-a 741) b) Usluge pohrane i skladištenja (dio SKP-a 742) c) Usluge agencije za prijevoz	AT: Za iznajmljivanje gospodarskih cestovnih vozila s vozačem odobrenje se može dodijeliti samo državljanima država članica Europske unije i pravnim osobama iz Europske unije koje imaju sjedište u Europskoj uniji. BG: Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). Sudjelovanje u bugarskim trgovačkim društvima ograničeno je na 49 %. FI: Za iznajmljivanje gospodarskih cestovnih vozila s vozačima zahtijeva se odobrenje koje se ne odnosi na vozila registrirana u inozemstvu. SI: Usluge carinjenja mogu obavljati samo pravne osobe osnovane u Republici Sloveniji (bez podružnica). HR: Ne preuzima obveze za d) iznajmljivanje gospodarskih cestovnih

⁶⁸ Horizontalno ograničenje za javne komunalne službe primjenjuje se kada je za usluge potrebna uporaba javnog vlasništva.

⁶⁹ Horizontalno ograničenje za javne komunalne službe primjenjuje se kada je za usluge potrebna uporaba javnog vlasništva.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
tereta	vozila s vozačem i g) usluge carinjenja.
(dio SKP-a 748)	HU: Ne preuzima obveze za usluge carinjenja.
d) Iznajmljivanje gospodarskih cestovnih vozila s vozačem	PL: Nacionalna ograničenja u pogledu izravnih zastupanja u uslugama carinjenja: mogu ih obavljati samo carinski službenici koji imaju boravište na području Europske unije.
(SKP 7124)	FR: Ne preuzima obveze osim ako se odobri potpuni reciprocitet.
e) Pomoćne usluge za opremu za cestovni prijevoz	FI: Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže.
(SKP 744)	NL: Kako je predviđeno člankom 1. stavcima 3. i 9. Općeg zakona o carini, o odobrenju fizičkim ili pravnim osobama da djeluju kao carinski zastupnici odlučuje inspektor. Odobrenje će se uskratiti u slučaju da je podnositelj molbe bio pravomoćno osuđen za kazneno djelo u posljednjih pet godina. Carinskim zastupnicima, koji nemaju boravište ili poslovni nastan u Nizozemskoj, potrebno je boravište ili poslovni nastan na fiksnoj lokaciji u Nizozemskoj prije nego što mogu obavljati djelatnosti kao priznati carinski zastupnici.
f) Ostale pomoćne i popratne usluge	
(dio SKP-a 749)	
g) Usluge carinjenja	

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
D. Pomoćne usluge u zračnom prijevozu	
a) Usluge prihvata i otpreme zrakoplova (uključujući pripremu i dostavu hrane i pića (<i>catering</i>))	EU: Kategorije djelatnosti ovise o veličini zračne luke. Broj pružatelja usluga u svakoj zračnoj luci može se ograničiti zbog ograničenosti raspoloživog prostora i na najmanje dva pružatelja usluga zbog drugih razloga. BG: Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). HR: Ne preuzima obveze.
b) Usluge pohrane i skladištenja (dio SKP-a 742)	BG: Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). PL: Za usluge pohrane zamrznute i ohlađene robe te usluge pohrane tekućina ili plinova u rasutom stanju, kategorije djelatnosti ovise o veličini zračne luke. Broj pružatelja usluga u svakoj zračnoj luci može se ograničiti zbog ograničenosti raspoloživog prostora i na najmanje dva pružatelja usluga zbog drugih razloga.
c) Usluge agencije za prijevoz tereta (dio SKP-a 748)	BG: Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). HU: Ne preuzima obveze. SI: Usluge carinjenja mogu obavljati samo pravne osobe osnovane u Republici Sloveniji (bez podružnica).
d) Iznajmljivanje zrakoplova s posadom (SKP 734)	EU: Zrakoplovi kojima se koriste zračni prijevoznici iz Europske unije moraju biti registrirani u državi članici Europske unije koja je zračnom prijevozniku izdala dozvolu ili, ako to dopusti država članica koja izdaje dozvolu, drugdje u Europskoj uniji. Kako bi se registrirao, može se zahtijevati da je zrakoplov u vlasništvu fizičkih osoba koje ispunjavaju posebne uvjete državljanstva ili pravnih osoba koje ispunjavaju posebne uvjete u pogledu vlasništva kapitala i kontrole. Zrakoplovom moraju upravljati zračni prijevoznici koji su u vlasništvu fizičkih osoba koje ispunjuju posebne uvjete državljanstva ili pravnih osoba koje ispunjuju posebne uvjete u pogledu vlasništva kapitala i kontrole.
e) Prodaja i marketing	EU: Posebne obveze za ulagače koji upravljaju sustavima računalnih rezervacija u vlasništvu ili pod kontrolom zračnih prijevoznika.
f) Sustav računalnih rezervacija	EU: Posebne obveze za ulagače koji upravljaju sustavima računalnih rezervacija u vlasništvu ili pod kontrolom zračnih prijevoznika.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
g) Upravljanje zračnom lukom ⁷⁰	BG: Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). PL: Strano sudjelovanje ograničeno je na 49 %. HR: Ne preuzima obveze.
h) Usluge carinjenja	BG: Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva). SI: Usluge carinjenja mogu obavljati samo pravne osobe osnovane u Republici Sloveniji (bez podružnica). HR, HU: Ne preuzimaju obveze. PL: Nacionalna ograničenja u pogledu izravnih zastupanja u uslugama carinjenja: mogu ih obavljati samo carinski službenici koji imaju boravište na području Europske unije. FR: Ne preuzima obveze osim ako se odobri potpuni reciprocitet. FI: Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže. NL: Kako je predviđeno člankom 1. stavcima 3. i 9. Općeg zakona o carini, o odobrenju fizičkim ili pravnim osobama da djeluju kao carinski zastupnici odlučuje inspektor. Odobrenje će se uskratiti u slučaju da je podnositelj molbe bio pravomoćno osuđen za kazneno djelo u posljednjih pet godina. Carinskim zastupnicima, koji nemaju boravište ili poslovni nastan u Nizozemskoj, potrebno je boravište ili poslovni nastan na fiksnoj lokaciji u Nizozemskoj prije nego što mogu obavljati djelatnosti kao priznati carinski zastupnici.
E. Pomoćne usluge u prijevozu robe cjevovodima, osim goriva⁷¹ a) Usluge pohrane i skladištenja robe, osim goriva, koja se prevozi cjevovodima⁷² (dio SKP-a 742)	Nema ograničenja.

⁷⁰ Primjenjuje se horizontalno ograničenje za javne komunalne službe.

⁷¹ Pomoćne usluge u prijevozu goriva cjevovodima nalaze se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 18.C.

⁷² Primjenjuju se horizontalna ograničenja za javne komunalne službe.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
18. ENERGETSKE USLUGE	
A. Usluge povezane s rudarenjem ⁷³ (SKP 883) ⁷⁴	Nema ograničenja.
B. Prijevoz goriva cjevovodima ⁷⁵ (SKP 7131)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ne preuzimaju obveze.
C. Usluge pohrane i skladištenja goriva koje se prevozi cjevovodima ⁷⁶ (dio SKP-a 742)	CY, CZ, MT, PL, SK: Ulagačima iz zemalja koje su dobavljači energije može se zabraniti stjecanje kontrole nad djelatnošću. Ne preuzima obveze za izravno širenje poslovne mreže (zahtijeva se osnivanje društva).
D. Usluge veleprodaje krutih, tekućih i plinovitih goriva i povezanih proizvoda (SKP 62271) i usluge veleprodaje električne energije, pare i tople vode ⁷⁷	EU: Ne preuzima obveze za usluge veleprodaje električne energije, pare i tople vode.
E. Usluge maloprodaje motornog goriva (SKP 613) F. Maloprodaja loživog ulja, plina u boci, ugljena i drva (SKP 63297) i usluge maloprodaje	EU: Ne preuzima obveze za usluge maloprodaje motornog goriva, električne energije, plina (ne u boci), pare i tople vode. BE, BG, DK, FR, IT, MT, PT: Za usluge maloprodaje loživog ulja, plina u boci, ugljena i drva, odobrenje za robne kuće (u slučaju FR samo za velike trgovine) podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Glavni kriteriji: broj postojećih robnih kuća i učinak na njih, gustoća naseljenosti, geografska rasprostranjenost, učinak na prometne uvjete i otvaranje novih radnih mjesta.

73

Primjenjuju se horizontalna ograničenja za javne komunalne službe.

74

Uključuje sljedeće usluge koje se pružaju na temelju naknade ili ugovora: savjetodavne i konzultantske usluge povezane s rudarenjem, priprema rudarskih zemljišta, instalacija opreme na mjestu iskopa, bušenje, usluge s oruđem za bušenje, usluge povezane s kućištem i cijevima, usluge u području tehnike mulja i dobave, nadzor krutih tvari, posebne operacije istraživanja i rada u oknima, geologija bušotina i nadzor bušenja, uzimanje uzoraka jezgre, ispitivanje okana, usluge ožičenja, dostava i rad tekućina za završne radove (slana voda), dostava i ugradnja uređaja za završne radove, cementiranje (ubrizgavanje pod tlakom), usluge stimulacije (lomljenje, obrada kiselinama i ubrizgavanje pod tlakom), usluge završnih radova i popravka okna, pečačenje i napuštanje okana. Ne uključuje izravan pristup prirodnim resursima ili iskorištavanje prirodnih resursa. Ne uključuje pripremne radove na lokaciji za rudarenje resursa osim nafte i plina (SKP 5115) koji se nalazi pod naslovom 8. GRAĐEVINARSKE USLUGE.

75

Primjenjuju se horizontalna ograničenja za javne komunalne službe.

76

Primjenjuje se horizontalno ograničenje za javne komunalne službe.

77

Primjenjuje se horizontalno ograničenje za javne komunalne službe.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
električne energije, plina (ne u boci), pare i tople vode ⁷⁸	

⁷⁸

Primjenjuje se horizontalno ograničenje za javne komunalne službe.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
G. Usluge povezane s distribucijom energije ⁷⁹ (SKP 887)	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, HU, IT, LU, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, UK: Ne preuzimaju obveze, osim za konzultantske usluge za koje nema ograničenja. SI: Ne preuzima obveze, osim za usluge povezane s distribucijom plina za koje nema ograničenja.
19. OSTALE USLUGE KOJE NISU DRUGDJE UKLJUČENE	
a) Usluge pranja, čišćenja i bojanja (SKP 9701)	Nema ograničenja.
b) Usluge uređivanja kose (SKP 97021)	IT: Ispitivanje gospodarskih potreba primjenjuje se na temelju nacionalnog tretmana. Ispitivanje gospodarskih potreba, nakon što se provede, određuje ograničenje broja poduzeća. Glavni kriteriji: stanovništvo i gustoća postojećih poduzeća.
c) Usluge kozmetičkih tretmana, manikure i pedikure (SKP 97022)	IT: Ispitivanje gospodarskih potreba primjenjuje se na temelju nacionalnog tretmana. Ispitivanje gospodarskih potreba, nakon što se provede, određuje ograničenje broja poduzeća. Glavni kriteriji: stanovništvo i gustoća postojećih poduzeća.
d) Ostale usluge tretmana uljepšavanja d.n. (SKP 97029)	IT: Ispitivanje gospodarskih potreba primjenjuje se na temelju nacionalnog tretmana. Ispitivanje gospodarskih potreba, nakon što se provede, određuje ograničenje broja poduzeća. Glavni kriteriji: stanovništvo i gustoća postojećih poduzeća.
e) Usluge lječilišta i neterapeutske masaže, u mjeri u kojoj se pružaju kao usluge opuštanja za dobar osjećaj tijela, a ne za medicinske ili rehabilitacijske potrebe ^{80 81} (SKP ver. 1.0 97230)	Nema ograničenja.
g) Usluge telekomunikacijskih veza (SKP 7543)	Nema ograničenja.

⁷⁹ Osim za savjetodavne usluge, primjenjuje se horizontalno ograničenje za javne komunalne službe.

⁸⁰ Usluge terapijske masaže i termalnog liječenja nalaze se u točkama 6.A.h) Medicinske usluge, 6.A.j) 2. Usluge medicinskih sestara, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja te zdravstvene usluge (13.A i 13.C).

⁸¹ Horizontalno ograničenje za javne komunalne usluge primjenjuje se na Usluge lječilišta i neterapeutske masaže koje se pružaju u domeni javne komunalne usluge kao što su neki izvori vode.

PRILOG IV.

(Odjeljak B Priloga VIII. Sporazumu iz članka 118. Sporazuma)

POPIS OBVEZA U POGLEDU PREKOGRANIČNOG PRUŽANJA USLUGA

(iz članka 118. ovog Sporazuma)

„ODJELJAK B

STRANKA EU

Koriste se sljedeće kratice:

AT	Austrija
BE	Belgija
BG	Bugarska
CY	Cipar
CZ	Češka
DE	Njemačka
DK	Danska
ES	Španjolska
EE	Estonija
EU	Europska unija, uključujući sve njezine države članice
FI	Finska
FR	Francuska
EL	Grčka
HR	Hrvatska
HU	Mađarska
IE	Irska
IT	Italija
LV	Latvija
LT	Litva

LU	Luksemburg
MT	Malta
NL	Nizozemska
PL	Poljska
PT	Portugal
RO	Rumunjska
SK	Slovačka
SI	Slovenija
SE	Švedska
UK	Ujedinjena Kraljevina

1. U popisu obveza u nastavku navode se uslužni sektori liberalizirani na temelju članka 121. ovog Sporazuma te, u obliku rezervi, ograničenja pristupa tržištu i nacionalnog tretmana koja se primjenjuju na usluge andskih zemalja potpisnica i pružatelje usluga u tim sektorima. Popis se sastoji od sljedećih elemenata:

- (a) prvi stupac u kojem je naveden sektor ili podsektor u kojem stranka preuzima obvezu te opseg liberalizacije na koji se primjenjuju rezerve; i
- (b) drugi stupac s opisom primjenjivih rezervi.

Ako stupac iz podstavka (b) sadržava samo rezerve za konkretnu državu članicu Europske unije, države članice Europske unije koje u njemu nisu spomenute preuzimaju obveze u predmetnom sektoru bez rezervi⁸².

Obveze se ne preuzimaju za prekogranično pružanje usluga u sektorima ili podsektorima koji su obuhvaćeni ovim Sporazumom i nisu navedeni u popisu u nastavku.

2. U utvrđivanju pojedinačnih sektora ili podsektora:

- (a) „SKP” znači Središnja klasifikacija proizvoda kako je utvrđena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, SKP prov, 1991.; i
- (b) „SKP ver. 1.0” znači Središnja klasifikacija proizvoda kako je utvrđena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, SKP ver. 1.0, 1998.

⁸²

Nepostojanje rezervi za konkretnu državu članicu Europske unije u određenom sektoru ne dovodi u pitanje horizontalne rezerve ili sektorske rezerve za cijelu Europsku uniju koje se mogu primjenjivati.

3. U popis u nastavku nisu uključene mjere povezane s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola kada isti ne predstavljaju ograničenje pristupa tržištu ili nacionalnog tretmana u smislu članaka 119. i 120. ovog Sporazuma. Te mjere (npr. potreba pribavljanja dozvole, obveze univerzalne usluge, potreba pribavljanja priznanja kvalifikacija u uređenim sektorima, potreba polaganja posebnih ispita, uključujući jezične ispite), čak i ako nisu navedene, u svakom se slučaju primjenjuju na pružatelje usluga iz andskih zemalja potpisnica.
4. Popis u nastavku ne dovodi u pitanje izvedivost načina 1 u određenim uslužnim sektorima i podsektorima te ne dovodi u pitanje postojanje javnih monopola i isključivih prava kako su opisana u popisu obveza o osnivanju.
5. U skladu s člankom 107. stavkom 3. ovog Sporazuma, u popis u nastavku nisu uključene mjere koje se odnose na subvencije koje dodjeljuju stranke.
6. Prava i obveze koje proizlaze iz ovog popisa obveza ne proizvode učinak sami po sebi i stoga se njima ne dodjeljuju prava izravno fizičkim ili pravnim osobama.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
SVI SEKTORI	Nekretnine Za načine 1 i 2 AT, BG, CY, CZ, DK, EE, EL, FI, HU, IE, IT, LT, LV, MT, PL, RO, SI, SK: Ograničenja za strane ulagače u pogledu stjecanja zemljišta i nekretnina ⁸³ .
1. POSLOVNE USLUGE	
A. Profesionalne usluge	
a) Pravne usluge (SKP 861) ⁸⁴ osim usluga pravnog savjetovanja i usluga sastavljanja pravne dokumentacije i ovjeravanja koje pružaju pravni stručnjaci kojima su povjerene javne funkcije, kao što su bilježnici, <i>huissiers de justice</i> ili drugi <i>officiers publics et ministériels</i>	Za načine 1 i 2 AT, CY, ES, EL, LT, MT, SK: Punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje se zahtijeva za obavljanje odvjetničke djelatnosti s domaćim pravom (pravo EU-a i pravo država članica), podliježe uvjetu u pogledu državljanstva. HR: Ne preuzima obveze za obavljanje odvjetničke djelatnosti u Hrvatskoj. BE, FI: Punopravno članstvo u odvjetničkoj komori koje se zahtijeva za usluge pravnog zastupanja podliježe uvjetu u pogledu državljanstva i zahtjevima u pogledu boravišta. U Belgiji se primjenjuju kvote za pojavljivanje pred „Cour de cassation” u građanskim predmetima. BG: Strani odvjetnici mogu pružati samo usluge pravnog zastupanja državljana iz njihovih matičnih zemalja i podložno načelu reciprociteta te u suradnji s bugarskim odvjetnikom. Za usluge pravnog posredovanja zahtijeva se stalno boravište. FR: Pristup odvjetnika zanimanjima „avocat auprès de la Cour de

⁸³

⁸⁴

Kad je riječ o uslužnim sektorima, ta ograničenja nisu veća od ograničenja iz postojećih obveza GATS. Uključuje usluge pravnog savjetovanja, pravnog zastupanja, pravne arbitraže i mirenja/posredovanja te usluge sastavljanja pravne dokumentacije i ovjeravanja. Pružanje pravnih usluga dopušteno je samo u vezi s međunarodnim javnim pravom, pravom Europske unije i pravom one države u kojoj su pružatelj usluga ili njegovo osoblje kvalificirani za obavljanje poslovne djelatnosti kao odvjetnici i, kao i pružanje drugih usluga, podliježe zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvole koji su primjenjivi u državama članicama Europske unije. Za odvjetnike koji pružaju pravne usluge povezane s međunarodnim javnim pravom i stranim pravom, one mogu, među ostalim, biti u obliku poštovanja lokalnih etičkih kodeksa, korištenja titule stečene u matičnoj zemlji (osim ako je naziv priznat u zemlji domaćinu), zahtjeva u pogledu osiguranja, jednostavne registracije pri odvjetničkoj komori zemlje domaćina ili pojednostavnjenog primitka u odvjetničku komoru zemlje domaćina na temelju ispitivanja sposobnosti te pravne ili strukovne rezidentnosti u zemlji domaćinu. Pravne usluge povezane s pravom Europske unije u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u Europskoj uniji i djeluje samostalno, a pravne usluge povezane s pravom države članice Europske unije u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u toj državi članici Europske unije i djeluje samostalno. Stoga bi punopravno članstvo u odvjetničkoj komori odgovarajuće države članice Europske unije moglo biti potrebno za zastupanje pred sudovima i drugim nadležnim tijelima u Europskoj uniji jer uključuje primjenu postupovnog prava Europske unije i nacionalnog postupovnog prava. Međutim u nekim državama članicama Europske unije, stranim odvjetnicima koji nisu punopravni članovi odvjetničke komore dopušteno je u građanskim postupcima zastupati stranku koja je državljanin ili pripada državi u kojoj odvjetnik ima pravo obavljati poslovnu djelatnost.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	Cassation” i „avocat auprès du Conseil d'Etat” podliježe kvotama i uvjetu u pogledu državljanstva. HU: Punopravno članstvo u odvjetničkoj komori podliježe uvjetu u pogledu državljanstva i zahtjevima u pogledu boravišta. Za strane odvjetnike opseg pravnih djelatnosti ograničen je na pružanje pravnih savjeta.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	LV: Uvjet u pogledu državljanstva za zapriseegnute odvjetnike na koje se ograničava pravno zastupanje u kaznenim postupcima. DK: Stavljanje na tržište djelatnosti pravnog savjetovanja ograničeno je na odvjetnike s danskom dozvolom za obavljanje poslovne djelatnosti i odvjetnička društva registrirana u Danskoj. Za dobivanje danske dozvole za obavljanje djelatnosti potrebno je pristupiti danskom pravosudnom ispitu. SE: Članstvo u odvjetničkoj komori, koje je potrebno samo za uporabu švedske titule „advokat”, podliježe zahtjevu u pogledu boravišta.
b) 1. Računovodstvene i knjigovodstvene usluge (SKP 86212 osim „revizorskih usluga”, SKP 86213, SKP 86219 i SKP 86220)	Za način 1 FR, HU, IT, MT, RO, SI: Ne preuzimaju obveze. AT: Uvjet u pogledu državljanstva za zastupanje pred nadležnim tijelima Za način 2 Nema ograničenja.
b) 2. Revizorske usluge (SKP 86211 i 86212, osim računovodstvenih usluga)	Za način 1 BE, BG, CY, DE, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, UK: Ne preuzimaju obveze. AT: Uvjet u pogledu državljanstva za zastupanje pred nadležnim tijelima i za obavljanje revizija predviđenih u posebnim austrijskim zakonima (npr. Zakon o dioničkim društvima, Zakon o burzi, Zakon o bankarstvu itd.). HR: Strana revizorska društva mogu pružati usluge revizije na hrvatskom državnom području gdje su osnovali podružnicu. SE: Samo revizori ovlašteni u Švedskoj mogu pružati usluge pravne revizije u određenim pravnim osobama, među ostalim, u svim društvima s ograničenom odgovornošću. Samo takve osobe mogu biti udjeličari ili osnivati partnerstva u društvima za obavljanje kvalificirane revizije (u službene svrhe). Za dobivanje odobrenja uvjet je boravište. LT: Izvješće revizora mora biti pripremljeno uz sudjelovanje revizora koji je akreditiran za obavljanje poslovne djelatnosti u Litvi. Za način 2 Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
c) Usluge poreznog savjetovanja (SKP 863) ⁸⁵	Za način 1 AT: Uvjet u pogledu državljanstva za zastupanje pred nadležnim tijelima. CY: Porezni zastupnici moraju imati odgovarajuće ovlaštenje ministra financija. Odobrenje podliježe ispitivanju gospodarskih potreba. Kriteriji koji se primjenjuju istovjetni su onima koji se primjenjuju na izdavanje dopuštenja za strana ulaganja (navedeni u horizontalnim obvezama), a primjenjuju se i na ovaj podsektor, uzimajući uvijek u obzir stanje zaposlenosti u podsektoru. BG, MT, RO, SI: Ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema ograničenja.

⁸⁵

Ne uključuje usluge pravnog savjetovanja i pravnog zastupanja u poreznim pitanjima, koje se nalaze pod točkom 1.A.a). Pravne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
d) Arhitektonske usluge i e) Usluge urbanog planiranja i krajobrazne arhitekture (SKP 8671 i SKP 8674)	Za način 1 AT: Ne preuzima obveze, osim za usluge planiranja. BE, BG, CY, EL, IT, MT, PL, PT, SI: Ne preuzimaju obveze. DE: Primjena nacionalnih pravila o naknadama i prihodima za sve usluge koje se pružaju iz inozemstva. HR: Fizičke i pravne osobe mogu pružati arhitektonske usluge nakon što ih odobri Hrvatska komora arhitekata. Planove ili projekte osmišljene u inozemstvu mora, s obzirom na njihovu usklađenost s hrvatskim zakonodavstvom, priznati (potvrditi) ovlaštena fizička ili pravna osoba u Hrvatskoj. Ne preuzima obveze za usluge urbanog planiranja. HU, RO: Ne preuzimaju obveze za usluge krajobrazne arhitekture. Za način 2 Nema ograničenja.
f) Inženjerske usluge i g) Integrirane inženjerske usluge (SKP 8672 i SKP 8673)	Za način 1 AT, SI: Ne preuzimaju obveze, osim za usluge jednostavnog planiranja. BG, CY, EL, IT, MT, PT: Ne preuzimaju obveze. HR: Fizičke i pravne osobe mogu pružati inženjerske usluge nakon što ih odobri Hrvatska komora inženjera. Planove ili projekte osmišljene u inozemstvu mora, s obzirom na njihovu usklađenost s hrvatskim zakonodavstvom, priznati (potvrditi) ovlaštena fizička ili pravna osoba u Hrvatskoj. Za način 2 Nema ograničenja.
h) Medicinske (uključujući psihologe) i stomatološke usluge (SKP 9312 i dio SKP-a 85201)	Za način 1 AT, BE, BG, CY, DE, DK, EE, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, UK: Ne preuzimaju obveze. HR: Ne preuzima obveze, osim za telemedicinu. SI: Ne preuzima obveze za usluge socijalne medicine, sanitarne, epidemiološke, medicinske/ekološke usluge, opskrbu krvlju, krvnim pripravcima i transplantatima te obdukciju. Za način 2 Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
i) Veterinarske usluge (SKP 932)	Za način 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, MT, NL, PT, RO, SI, SK: Ne preuzimaju obveze. UK: Ne preuzima obveze osim za veterinarske laboratorije i tehničke usluge pružene veterinarskim kirurzima, općenito savjetovanje, davanje smjernica i informacija npr. o prehrani, ponašanju i brizi o kućnim ljubimcima. Za način 2 Nema ograničenja.
j) 1. Usluge primalja (dio SKP-a 93191) j) 2. Usluge medicinskih sestara, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja (dio SKP-a 93191)	Za način 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SI, SK, UK: Ne preuzimaju obveze. FI, PL: Ne preuzimaju obveze, osim za medicinske sestre. HR: Ne preuzima obveze, osim za telemedicinu. Za način 2 Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
k) Trgovina na malo farmaceutskim proizvodima i trgovina na malo medicinskim pripravcima i ortopedskim proizvodima (SKP 63211) te ostale usluge koje pružaju ljekarnici ⁸⁶	Za način 1 AT, BE, BG, DE, CY, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Ne preuzimaju obveze. CZ, LV, LT: Ne preuzimaju obveze, osim za prodaju poštom. HU: Ne preuzima obveze, osim za SKP 63211. Za način 2 Nema ograničenja.
B. Računalne i srodne usluge (SKP 84)	Za načine 1 i 2 Nema ograničenja.
C. Usluge istraživanja i razvoja	
a) Usluge istraživanja i razvoja u prirodnim znanostima (SKP 851) b) Usluge istraživanja i razvoja u društvenim i humanističkim znanostima (SKP 852, osim usluga psihologa) ⁸⁷ c) Interdisciplinarne usluge istraživanja i razvoja (SKP 853)	Za a) i c): Za načine 1 i 2 EU: Za javno financirane usluge istraživanja i razvoja, isključiva prava i/ili odobrenja mogu se dodijeliti samo državljanima država članica Europske unije i pravnim osobama iz Europske unije koje imaju sjedište u Europskoj uniji. Za b): Nema ograničenja.
D. Poslovanje nekretninama ⁸⁸	
a) Koje uključuje vlastite ili nekretnine uzete u zakup (SKP 821)	Za način 1 BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Ne preuzimaju obveze.

⁸⁶ Opskrba javnosti farmaceutskim proizvodima, primjerice pružanje drugih usluga, podliježe zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola te kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima primjenjivima u državama članicama Europske unije. Kao opće pravilo, ta je djelatnost rezervirana za ljekarnike. U nekim državama članicama Europske unije za ljekarnike je rezervirana samo dobava lijekova na recept. Dio SKP-a 85201, koji se nalazi pod točkom 1.A.h.) Medicinske i stomatološke usluge.

⁸⁷ Uključena usluga odnosi se na zanimanje agenta nekretninama i ne utječe ni na kakva prava i/ili ograničenja za fizičke ili pravne osobe koje kupuju nekretninu.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	HR: Obvezna komercijalna prisutnost. Za način 2 Nema ograničenja.
b) Na temelju pristojbe ili ugovora (SKP 822)	Za način 1 BG, CY, CZ, EE, HU, IE, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI: Ne preuzimaju obveze. HR: Obvezna komercijalna prisutnost. Za način 2 Nema ograničenja.
E. Djelatnosti iznajmljivanja/davanja u zakup bez operatera	
a) U vezi s brodovima (SKP 83103)	Za način 1 BG, CY, DE, HU, MT, RO: Ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) U vezi sa zrakoplovima (SKP 83104)	Za načine 1 i 2: BG, CY, CZ, HU, LV, MT, PL, RO, SK: Ne preuzimaju obveze. EU: Zrakoplovi kojima se koriste zračni prijevoznici iz Europske unije moraju biti registrirani u državi članici Europske unije koja je zračnom prijevozniku izdala dozvolu ili drugdje u Europskoj uniji. Za ugovore o kratkoročnom zakupu ili u iznimnim okolnostima uvjet se može zanemariti.
c) U vezi s ostalom prijevoznom opremom (SKP 83101, SKP 83102 i SKP 83105)	Za način 1 BG, CY, HU, LV, MT, PL, RO, SI: Ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
d) U vezi s ostalim strojevima i opremom (SKP 83106, SKP 83107, SKP 83108 i SKP 83109)	Za način 1 BG, CY, CZ, HU, MT, PL, RO, SK: Ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
e) U vezi s proizvodima za osobnu uporabu i kućanstvo (SKP 832)	Za načine 1 i 2 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Ne preuzimaju obveze. EE: Ne preuzima obveze, osim za usluge iznajmljivanja ili unajmljivanja prethodno snimljenih videokaseta za korištenje u opremi za kućnu zabavu.
f) Iznajmljivanje telekomunikacijske opreme (SKP 7541)	Za načine 1 i 2: Nema ograničenja.
F. Ostale poslovne usluge	
a) Oglašavanje (SKP 871)	Za načine 1 i 2: Nema ograničenja.
b) Istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja (SKP 864)	Za načine 1 i 2: Nema ograničenja.
c) Usluge savjetovanja u	Za načine 1 i 2:

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
upravljanju (SKP 865)	Nema ograničenja.
d) Usluge povezane sa savjetovanjem u upravljanju (SKP 866)	Za načine 1 i 2: HU: Ne preuzima obveze za usluge arbitraže i mirenja (SKP 86602).
e) Usluge tehničkog ispitivanja i analize (SKP 8676)	Za način 1 IT: Ne preuzima obveze za zanimanja biologa i kemijskog analitičara. HR: Ne preuzima obveze za usluge povezane s izdavanjem obveznih potvrda i sličnih službenih dokumenata. BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Ne preuzimaju obveze. Za način 2 BG, CY, CZ, MT, PL, RO, SK, SE: Ne preuzimaju obveze. HR: Ne preuzima obveze za usluge povezane s izdavanjem obveznih potvrda i sličnih službenih dokumenata.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
f) Savjetodavne i konzultantske usluge u području poljoprivrede, lova i šumarstva (dio SKP-a 881)	Za način 1 IT: Ne preuzima obveze za djelatnosti ograničene na agronome i „periti agrari”. CY, EE, MT, RO, SI: Ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
g) Savjetodavne i konzultantske usluge u području ribarstva (dio SKP-a 882)	Za način 1 LV, MT, RO, SI: Ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
h) Savjetodavne i konzultantske usluge u području proizvodnje (dio SKP-a 884 i dio SKP-a 885)	Za načine 1 i 2 Nema ograničenja.
i) Usluge pronalaženja i zapošljavanja osoblja	
i) 1. Traženje izvršnog osoblja (SKP 87201)	Za način 1 AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, HR, IE, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI, SE: Ne preuzimaju obveze. Za način 2 AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, HR, IE, LV, LT, MT, PL, PT, RO, SK, SI: Ne preuzimaju obveze.
i) 2. Usluge zapošljavanja (SKP 87202)	Za način 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Ne preuzimaju obveze. Za način 2 AT, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, HR, IE, IT, LU, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SK, UK: Ne preuzimaju obveze.
i) 3. Usluge pronalaženja pomoćnog uredskog osoblja (SKP 87203)	Za način 1 AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, FR, HR, IT, IE, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SK, SI: Ne preuzimaju obveze.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	Za način 2 AT, BG, CY, CZ, DE, EE, ES, FI, FR, HR, IT, IE, LV, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI: Ne preuzimaju obveze.
j) 1. Usluge istraga (SKP 87301)	Za načine 1 i 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: Ne preuzimaju obveze.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
j) 2. Usluge u području sigurnosti (SKP 87302, SKP 87303, SKP 87304 i SKP 87305)	Za načine 1 i 2 HU: Ne preuzima obveze za SKP 87304 i SKP 87305. BE, BG, CY, CZ, ES, EE, FI, FR, HR, IT, LV, LT, MT, PT, PL, RO, SI, SK: Ne preuzimaju obveze.
k) Srodne usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja (SKP 8675)	Za način 1 BE, BG, CY, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, UK: Ne preuzimaju obveze za usluge istraživanja. HR: Usluge savjetovanja u području geologije, geodezije i rudarstva te povezane usluge savjetovanja u području zaštite okoliša na području Hrvatske mogu se pružati samo zajedno s domaćim pravnim osobama ili s pomoću njih. Za način 2 Nema ograničenja.
l) 1. Održavanje i popravak plovila (dio SKP-a 8868)	Za način 1 Za plovila u pomorskom prometu: BE, BG, CY, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, UK: Ne preuzimaju obveze. Za plovila u prometu unutarnjim plovnim putovima: EU: Ne preuzima obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
l) 2. Održavanje i popravak opreme za željeznički prijevoz (dio SKP-a 8868)	Za način 1 AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
l) 3. Održavanje i popravak motornih vozila, motocikala, motornih sanjki i opreme za cestovni prijevoz (SKP 6112, SKP 6122, dio SKP-a 8867 i dio SKP-a 8868)	Za načine 1 i 2 Nema ograničenja.
l) 4. Održavanje i popravak zrakoplova i njihovih dijelova	Za način 1

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(dio SKP-a 8868)	BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
l) 5. Usluge održavanja i popravka metalnih proizvoda, (neuredskih) strojeva ili (neprijevozne i neuredske) opreme te proizvoda za osobnu uporabu i uporabu u kućanstvu ⁸⁹ (SKP 633, SKP 7545, SKP 8861, SKP 8862, SKP 8864, SKP 8865 i SKP 8866)	Za načine 1 i 2 Nema ograničenja.
m) Usluge čišćenja zgrada (SKP 874)	Za način 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
n) Usluge fotografiranja (SKP 875)	Za način 1 CY, MT: Ne preuzimaju obveze. BG, EE, LV, LT, PL, SE, SI: Ne preuzimaju obveze za pružanje usluga fotografiranja iz zraka. HR, LV: Ne preuzimaju obveze za posebne usluge fotografiranja (SKP 87504) Za način 2 Nema ograničenja.
o) Usluge pakiranja (SKP 876)	Za načine 1 i 2 Nema ograničenja.
p) Tisak i izdavaštvo (SKP 88442)	Za načine 1 i 2 Nema ograničenja.
q) Kongresne usluge (dio SKP-a 87909)	Za načine 1 i 2 Nema ograničenja.

⁸⁹

Usluge održavanja i popravka prijevozne opreme (SKP 6112, 6122, 8867 i SKP 8868) nalaze se pod točkama 1.F. l) 1. do 1.F. l) 4. Usluge održavanja i popravka uredskih strojeva i opreme, uključujući računala (SKP 845) nalaze se pod točkom 1.B. RAČUNALNE USLUGE.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
r) 1. Usluge pismenog i usmenog prevođenja (SKP 87905)	Za način 1 PL: Ne preuzima obveze za usluge zaprisegnutih usmenih prevoditelja. HU, SK: Ne preuzimaju obveze za službeno pismeno i usmeno prevođenje. HR: Ne preuzima obveze za službene dokumente. Za način 2 Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
r) 2. Usluge unutarnjeg uređenja i druge usluge specijaliziranog oblikovanja (SKP 87907)	Za način 1 DE: Primjena nacionalnih pravila o naknadama i prihodima za sve usluge koje se pružaju iz inozemstva. Za način 2 Nema ograničenja.
r) 3. Usluge agencije za naplatu (SKP 87902)	Za načine 1 i 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ne preuzimaju obveze.
r) 4. Usluge kreditnog izvješćivanja (SKP 87901)	Za načine 1 i 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ne preuzimaju obveze.
r) 5. Usluge umnožavanja (SKP 87904) ⁹⁰	Za način 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
r) 6. Telekomunikacijske konzultantske usluge (SKP 7544)	Za načine 1 i 2 Nema ograničenja.
r) 7. Usluge odgovaranja na telefonske pozive (SKP 87903)	Za načine 1 i 2 Nema ograničenja.

⁹⁰ Ne uključuje usluge tiskanja koje su uvrštene pod SKP 88442 i mogu se naći pod točkom 1.F. p).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
2. KOMUNIKACIJSKE USLUGE	
A. Poštanske i kurirske usluge (Usluge koje se odnose na rukovanje⁹¹ poštanskim predmetima⁹² prema sljedećem popisu podsektora, bilo za strana ili domaća odredišta: i. rukovanje adresiranom pisanom korespondencijom na bilo kojoj vrsti pisanog medija⁹³, uključujući hibridnu poštansku uslugu i izravnu poštu; ii. rukovanje adresiranim pošiljkama i paketima⁹⁴; iii. rukovanje adresiranim novinskim proizvodima⁹⁵; iv. rukovanje predmetima iz prethodnih točaka i. do iii. kao preporučenom ili osiguranom poštom, v. usluge ekspresne dostave⁹⁶ za predmete iz prethodnih točaka i. do iii.; vi. rukovanje neadresiranim predmetima i vii. razmjena dokumenata⁹⁷)	Za načine 1 i 2 Nema ograničenja.⁹⁸

⁹¹ „Rukovanje” se odnosi na djelatnosti poput prijema, sortiranja, prijevoza i dostave.

⁹² „Poštanski predmeti” odnose se na predmete kojima rukuje bilo koji komercijalni operater, bilo javni ili privatni.

⁹³ Npr. pisma, razglednice.

⁹⁴ Ovdje su uključene knjige i katalozi.

⁹⁵ Dnevne novine, novine i časopisi.

⁹⁶ Usluge ekspresne dostave mogu uključivati, uz veću brzinu i pouzdanost, elemente dodane vrijednosti poput preuzimanja na točki podrijetla, osobna dostava adresiranoj osobi, praćenje, mogućnost promjene odredišta i adresirane osobe u provozu te potvrda primitka.

⁹⁷ Davanje mogućnosti, uključujući opskrbu *ad hoc* prostorima kao i prijevoz od treće osobe, omogućavajući samodostavu obostranom razmjenom poštanskih predmeta među korisnicima koji su pretplaćeni na ovu uslugu. Poštanski predmet odnosi se na predmete kojima rukuje bilo koji komercijalni operater, bilo javni ili privatni.

⁹⁸ Za podsektore i. do iv. mogu se zahtijevati pojedinačne dozvole kojima se određuju posebne obveze univerzalnih usluga i/ili financijski doprinos fondu za naknade.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Međutim podsektori i., iv. i v. isključeni su kada su u području primjene usluga koje se mogu rezervirati, tj. za predmete korespondencije čije su cijene niže od 2,5 puta iznosa javne osnovne tarife, pod uvjetom da teže manje od 50 grama⁹⁹ te preporučena poštanska usluga primljena tijekom pravnog ili upravnog postupka. (dio SKP-a 751, dio SKP-a 71235¹⁰⁰ i dio SKP-a 73210¹⁰¹)	
B. Telekomunikacijske usluge Tim uslugama nije obuhvaćena gospodarska djelatnost koja se sastoji od pružanja sadržaja za čiji su prijenos potrebne telekomunikacijske usluge.	
a) Sve usluge koje se sastoje od prijenosa i primanja signala bilo kakvim elektromagnetskim sredstvom¹⁰², osim radiodifuzije¹⁰³	Za načine 1 i 2 Nema ograničenja.

⁹⁹ „Predmeti korespondencije” znači komunikacija u pisanom obliku na bilo kojoj vrsti fizičkog medija koji se treba prenijeti i dostaviti na adresu koju navodi pošiljatelj na samom predmetu ili na njegovom omotu. Knjige, katalozi, novine i časopisi ne smatraju se predmetima korespondencije.

¹⁰⁰ Prijevoz pošte za vlastite potrebe bilo kojim načinom kopnenog prijevoza.

¹⁰¹ Prijevoz pošte za vlastite potrebe zrakom.

¹⁰² Te usluge ne uključuju internetske informacije i/ili obradu podataka (uključujući obradu transakcija) (dio SKP-a 843) koji se nalaze pod točkom 1.B. Računalne usluge.

¹⁰³ Radiodifuzija definira se kao neprekinuti lanac prijenosa koji je potreban za distribuciju signala televizijskog i radijskog programa općoj javnosti, ali ne pokriva veze između operatera.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) Usluge prijenosa satelitskog emitiranja ¹⁰⁴	Za načine 1 i 2 EU: Nema ograničenja, osim što pružatelji usluga u ovom sektoru mogu podlijevati obvezama zaštite ciljeva od općeg interesa povezanih s prijenosom sadržaja preko njihove mreže u skladu s regulatornim okvirom Europske unije za elektroničke komunikacije. BE: Ne preuzima obveze.
3. GRADITELJSTVO I SRODNE INŽENJERSKE USLUGE (SKP 511, SKP 512, SKP 513, SKP 514, SKP 515, SKP 516, SKP 517 i SKP 518)	Za način 1 CY, CZ, HU, LV, MT, SK: Ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
4. USLUGE DISTRIBUCIJE (osim distribucije oružja, streljiva, eksploziva i drugog vojnog materijala) A. Usluge posrednikâ a) Usluge posrednikâ povezane s motornim vozilima, motociklima i motornim sanjkama te njihovim dijelovima i priborom (dio SKP-a 61111, dio SKP-a 6113 i dio SKP-a 6121) b) Ostale usluge posrednikâ (SKP 621) B. Usluge veleprodaje a) Usluge veleprodaje povezane s motornim vozilima, motociklima i motornim sanjkama te njihovim dijelovima i priborom (dio SKP-a 61111, dio SKP-a	Za načine 1 i 2 EU: Ne preuzima obveze za distribuciju kemijskih proizvoda, plemenitih metala (i dragog kamenja). AT: Ne preuzima obveze za distribuciju pirotehničkih sredstava, zapaljivih predmeta i eksplodirajućih uređaja te otrovnih tvari. AT, BG: Ne preuzimaju obveze za distribuciju proizvoda za medicinsku uporabu poput medicinskih i kirurških uređaja, medicinskih tvari i predmeta za medicinsku uporabu. HR: Ne preuzima obveze za duhanske proizvode. Za način 1 AT, BG, PL, RO: Ne preuzimaju obveze za distribuciju duhana i duhanskih proizvoda. IT: Za usluge veleprodaje državni monopol na duhan. BG, FI, PL, RO: Ne preuzimaju obveze za distribuciju alkoholnih pića. SE: Ne preuzima obveze za maloprodajnu distribuciju alkoholnih pića. AT, BG, CZ, FI, RO, SK, SI: Ne preuzimaju obveze za distribuciju farmaceutskih proizvoda.

¹⁰⁴

Te usluge pokrivaju telekomunikacijske usluge koje se sastoje od prijenosa i primitka radijske i televizijske radiodifuzije satelitom (neprekinuti lanac prijenosa putem satelita koji je potreban za distribuciju signala televizijskog i radijskog programa općoj javnosti). To obuhvaća prodaju uporabe satelitskih usluga, ali ne uključuje prodaju paketa televizijskog programa kućanstvima.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
6113 i dio SKP-a 6121)	BG, HU, PL: Ne preuzimaju obveze za usluge posrednikâ u trgovini robom. FR: Za usluge posrednikâ, ne preuzima obveze za trgovce i brokere koji djeluju na 17 tržišta svježih prehrambenih proizvoda koja su od nacionalnog interesa. Ne preuzima obveze za veleprodaju farmaceutskih proizvoda. MT: Ne preuzima obveze za usluge posrednikâ. BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: Za usluge maloprodaje, ne preuzimaju obveze osim za poštanske narudžbe.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
b) Usluge veleprodaje povezane s telekomunikacijskom terminalnom opremom (dio SKP-a 7542) c) Ostale usluge veleprodaje (SK P 622 osim usluga veleprodaje energetske proizvoda ¹⁰⁵) C. Usluge maloprodaje ¹⁰⁶ Usluge maloprodaje povezane s motornim vozilima, motociklima i motornim sanjkama te njihovim dijelovima i priborom (SK P 61112, dio SKP-a 6113 i dio SKP-a 6121) Usluge maloprodaje povezane s telekomunikacijskom terminalnom opremom (dio SKP-a 7542) Usluge maloprodaje hrane (SK P 631) Usluge maloprodaje povezane s drugom robom (koja nema veze s energijom), osim maloprodaje farmaceutskih, medicinskih i ortopedskih proizvoda ¹⁰⁷ (SK P 632 osim SKP 63211 i 63297) D. Franšize (SK P 8929)	

¹⁰⁵ Te usluge, koje uključuju SKP 62271, nalaze se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 18.D.
¹⁰⁶ Ne uključuje usluge održavanja i popravka koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama 1.B i 1.F.I). Ne uključuje usluge maloprodaje energenata koje se nalaze pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točkama 13.E i 13.F.
¹⁰⁷ Maloprodaja farmaceutskih proizvoda te medicinske i ortopedske robe nalazi se pod naslovom USLUGE STRUČNJAKA u točki 1.A.k).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
5. USLUGE OBRAZOVANJA (samo privatno financirane usluge)	
A. Usluge osnovnog obrazovanja (SKP 921)	Za način 1 BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE, SI: Ne preuzimaju obveze. Za način 2 CY, FI, HR, MT, RO, SE, SI: Ne preuzimaju obveze.
B. Usluge srednjoškolskog obrazovanja (SKP 922)	Za način 1 BG, CY, FI, FR, HR, IT, MT, RO, SE: Ne preuzimaju obveze. Za način 2 CY, FI, MT, RO, SE: Ne preuzimaju obveze. Za načine 1 i 2 LV: Ne preuzima obveze za usluge obrazovanja koje se odnose na usluge tehničkog i strukovnog srednjoškolskog obrazovanja za učenike s invaliditetom (SKP 9224).
C. Usluge visokoškolskog obrazovanja (SKP 923)	Za način 1 AT, BG, CY, FI, FR, IT, MT, RO, SE: Ne preuzimaju obveze. Za način 2 AT, BG, CY, FI, MT, RO, SE: Ne preuzimaju obveze. Za načine 1 i 2 CZ, SK: Ne preuzimaju obveze za usluge visokoškolskog obrazovanja, osim za usluge tehničkog i strukovnog obrazovanja nakon srednje škole (SKP 92310).
D. Usluge obrazovanja odraslih (SKP 924)	Za načine 1 i 2 AT: Ne preuzima obveze za usluge obrazovanja odraslih preko radija ili televizije. CY, FI, MT, RO, SE: Ne preuzimaju obveze.
E. Ostale usluge obrazovanja (SKP 929)	Za načine 1 i 2 AT, BE, BG, CY, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SI, SE, UK: Ne preuzimaju obveze. HR: Nema ograničenja za obrazovanje na daljinu ili obrazovanje s

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	pomoću telekomunikacija.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
6. USLUGE U PODRUČJU ZAŠTITE OKOLIŠA A. Usluge zbrinjavanja otpadnih voda (SKP 9401)¹⁰⁸ B. Zbrinjavanje krutog/opasnog otpada, osim prekograničnog prijevoza opasnog otpada a) Usluge zbrinjavanja otpada (SKP 9402) b) Sanitarne i slične usluge (SKP 9403) C. Zaštita ambijentalnog zraka i klime (SKP 9404)¹⁰⁹ D. Saniranje i čišćenje tla i vode a) Obrada, sanacija onečišćenog/zagađenog tla i vode (dio SKP-a 94060)¹¹⁰ E. Smanjenje buke i vibracije (SKP 9405) F. Zaštita biološke raznolikosti i krajolika a) Usluge zaštite prirode i krajolika (dio SKP-a 9406) G. Ostale ekološke i pomoćne usluge (SKP 94090)	Za način 1 EU: Ne preuzima obveze, osim za konzultantske usluge. Za način 2 Nema ograničenja.

¹⁰⁸ Odgovara uslugama u području otpadnih voda.

¹⁰⁹ Odgovara uslugama čišćenja ispušnih plinova.

¹¹⁰ Odgovara dijelovima usluga zaštite prirode i krajobraza.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
7. FINANCIJSKE USLUGE	
A. Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem	Za načine 1 i 2 AT, BE, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Ne preuzimaju obveze za usluge neposrednog osiguranja, osim za osiguranje od rizika koji se odnose na: i. pomorski prijevoz, komercijalno zrakoplovstvo i lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s takvim osiguranjem kojim su pokriveni bilo koji ili svi sljedeći elementi: roba koja se prevozi, vozila koja prevoze robu i svaka odgovornost koja proizlazi iz toga; i ii. robu u međunarodnom provozu. AT: Promidžbena djelatnost i posredovanje u ime društva kćeri koje nije osnovano u Europskoj uniji ili podružnice koja nije osnovana u Austriji (osim za reosiguranje i retrocesiju) zabranjeni su. Obvezno osiguranje u zračnom prometu, osim osiguranja međunarodnog komercijalnog zračnog prometa, može ugovarati samo društvo kći osnovano u Europskoj uniji ili podružnica osnovana u Austriji. Viši porez na premije primjenjuje se na ugovore o osiguranju (osim za ugovore o reosiguranju i retrocesiji) koje je sklopilo društvo kći koje nije osnovano u Europskoj uniji ili podružnica koja nije osnovana u Austriji. Iznimke se mogu učiniti za primjenu više porezne stope. DK: Obvezno osiguranje u zračnom prometu mogu ugovarati samo poduzeća osnovana u Europskoj uniji. Osobe ili trgovačka društva (uključujući osiguravajuća društva) ne mogu u poslovne svrhe u Danskoj pomagati osobama s boravištem u Danskoj pri dobivanju neposrednog osiguranja za danske brodove ili imovinu u Danskoj osim osiguravajućih društava koja su ovlaštena na temelju danskih zakona ili koja su ovlastila danska nadležna tijela. DE: Policu obveznog osiguranja u zračnom prometu može ugovarati samo društvo kći osnovano u Europskoj uniji ili podružnica osnovana u Njemačkoj. Ako je strano osiguravajuće društvo osnovalo podružnicu u Njemačkoj, može ugovarati ugovore o osiguranju u Njemačkoj koji se odnose na međunarodni promet samo preko podružnice osnovane u Njemačkoj. FR: Osiguranje od rizika koji se odnosi na kopneni prijevoz mogu sklopiti samo osiguravajuća društva osnovana u Europskoj uniji. PL: Ne preuzima obveze za reosiguranje i retrocesiju, osim rizika povezanih s robom u međunarodnoj trgovini.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	PT: Osiguranje u zračnom i pomorskom prometu, koje pokriva robu, zrakoplove, plovila bez tereta i odgovornost, mogu ugovarati samo poduzeća osnovana u Europskoj uniji. Samo osobe ili trgovačka društva osnovana u Europskoj uniji mogu nastupati kao posrednici za takve poslove osiguranja u Portugalu. RO: Reosiguranje na međunarodnom tržištu dopušteno je samo ako reosiguranje rizika nije moguće na domaćem tržištu. ES: Za aktuarske usluge vrijedi zahtjev u pogledu boravišta i odgovarajuće trogodišnje iskustvo. Za način 1 AT, BE, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Ne preuzimaju obveze za usluge posredovanja u neposrednom osiguranju, osim za osiguranje od rizika koji se odnose na: i. pomorski prijevoz, komercijalno zrakoplovstvo i lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s takvim osiguranjem kojim su pokriveni bilo koji ili svi sljedeći elementi: roba koja se prevozi, vozila koja prevoze robu i svaka odgovornost koja proizlazi iz toga; i ii. robu u međunarodnom provozu. BG: Ne preuzima obveze za neposredno osiguranje, osim za usluge koje strani pružatelji pružaju stranim osobama na području Republike Bugarske. Prometno osiguranje koje pokriva robu, osiguranje vozila kao takvih i osiguranje od odgovornosti povezane s rizicima koji se nalaze u Republici Bugarskoj ne mogu neposredno ugovarati strana osiguravajuća društva. Strano osiguravajuće društvo može sklapati ugovore o osiguranju samo preko podružnice. Ne preuzima obveze za osiguranje depozita i slične programe naknada, kao i za programe obveznog osiguranja. CY, LV, MT: Ne preuzimaju obveze za usluge neposrednog osiguranja, osim za osiguranje od rizika koji se odnose na: i. pomorski prijevoz, komercijalno zrakoplovstvo i lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s takvim osiguranjem kojim su pokriveni bilo koji ili svi sljedeći elementi: roba koja se prevozi, vozila koja prevoze robu i svaka odgovornost koja proizlazi iz toga; i ii. robu u međunarodnom provozu. LT: Ne preuzima obveze za usluge neposrednog osiguranja, osim za osiguranje od rizika koji se odnose na: i. pomorski prijevoz, komercijalno zrakoplovstvo i lansiranje svemirskih letjelica i tereta (uključujući satelite) s takvim

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	osiguranjem kojim su pokriveni bilo koji ili svi sljedeći elementi: roba koja se prevozi, vozila koja prevoze robu i svaka odgovornost koja proizlazi iz toga; i ii. robu u međunarodnom provozu, osim u pogledu kopnenog prometa gdje se rizik nalazi u Litvi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	BG, LV, LT, PL: Ne preuzimaju obveze za posredovanje u osiguranju. FI: Samo osiguravatelji s glavnim uredom u Europskoj uniji ili podružnicom u Finskoj mogu nuditi usluge neposrednog osiguranja (uključujući suosiguranje). Za pružanje usluga posrednika u osiguranju stalno glavno mjesto poslovanja mora se nalaziti unutar Europske unije. HR: Ne preuzima obveze za neposredno osiguranje i usluge posredovanja u neposrednom osiguranju, osim za a) životno osiguranje: za pružanje životnog osiguranja stranim osobama s boravištem u Hrvatskoj; b) neživotno osiguranje: za pružanje neživotnog osiguranja stranim osobama s boravištem u Hrvatskoj, uz iznimku automobilske odgovornosti; c) osiguranje pomorskog i zračnog i drugih oblika prijevoza. HU: Osiguravajuća društva koja nisu osnovana u Europskoj uniji mogu pružati usluge neposrednog osiguranja na državnom području Mađarske samo preko podružnice registrirane u Mađarskoj. IT: Ne preuzima obveze za zanimanje aktuara. Osiguranje u prometu koje obuhvaća robu, osiguranje vozila kao takvih i osiguranje od odgovornosti u pogledu rizika koji se nalaze u Italiji mogu ugovarati samo strana osiguravajuća društva osnovana u Europskoj uniji. Ta se rezerva ne primjenjuje na međunarodni prijevoz koji uključuje uvoz u Italiju. SE: Pružanje neposrednog osiguranja dopušteno je samo putem pružatelja usluga osiguranja ovlaštenog u Švedskoj, pod uvjetom da strani pružatelj usluga i švedsko osiguravajuće društvo pripadaju istoj skupini trgovačkih društava ili su sklopili sporazum o suradnji. Za način 2 AT, BE, BG, CZ, CY, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Ne preuzimaju obveze za posredovanje. BG: Za neposredno osiguranje, bugarske fizičke i pravne osobe, kao i strane osobe koje obavljaju poslovnu djelatnost na području Republike Bugarske, mogu sklapati ugovore o osiguranju povezane sa svojom djelatnošću u Bugarskoj samo s pružateljima koji imaju dozvolu za obavljanje djelatnosti osiguranja u Bugarskoj. Naknada za osiguranje koja proizlazi iz tih ugovora plaća se u Bugarskoj. Ne preuzima obveze za osiguranje depozita i slične programe naknada, kao i za programe obveznog osiguranja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	HR: Ne preuzima obveze za neposredno osiguranje i usluge posredovanja u neposrednom osiguranju, osim za a) životno osiguranje: za mogućnost stranih osoba s boravištem u Hrvatskoj da pribave životno osiguranje; b) neživotno osiguranje: i. za mogućnost stranih osoba s boravištem u Hrvatskoj da dobiju neživotno osiguranje, osim automobilske odgovornosti; ii. – osobno osiguranje ili osiguranje imovine od rizika koje nije dostupno u Republici Hrvatskoj; – trgovačka društva koja kupuju osiguranje u inozemstvu povezano s ulagačkim aktivnostima u inozemstvu, uključujući opremu za te aktivnosti, – za osiguranje vraćanja stranih zajmova (jamstvo), – osobna i imovinska osiguranja poduzeća u potpunom vlasništvu i zajedničkih pothvata, koji obavljaju gospodarsku djelatnost u stranoj zemlji, ako je to u skladu s propisima te zemlje ili ako je potrebno za registraciju, – brodovi u izgradnji i remontu, ako je propisano ugovorom sklopljenim sa stranim klijentom (kupac); c) osiguranje pomorskog i zračnog i drugih oblika prijevoza. IT: Osiguranje u prometu koje obuhvaća robu, osiguranje vozila kao takvih i osiguranje od odgovornosti u pogledu rizika koji se nalaze u Italiji mogu ugovarati samo strana osiguravajuća društva osnovana u Europskoj uniji. Ta se rezerva ne primjenjuje na međunarodni prijevoz koji uključuje uvoz u Italiju.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)	Za način 1 AT, BE, BG, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LU, NL, PL, PT, SK, SE, UK: Ne preuzimaju obveze, osim za davanje financijskih informacija i obradu financijskih podataka te za savjetodavne i druge pomoćne usluge, osim posredovanja. BE: Za pružanje investicijskih savjetodavnih usluga zahtijeva se poslovni nastan u Belgiji. BG: Mogu se primijeniti ograničenja i uvjeti povezani s uporabom telekomunikacijske mreže. CY: Ne preuzima obveze, osim za trgovanje prenosivim vrijednosnim papirima, davanje financijskih informacija i obradu financijskih podataka te za savjetodavne i druge pomoćne usluge, osim posredovanja. EE: Za primanje depozita, zahtjev odobrenja koje je izdalo estonsko tijelo nadležno za financijski nadzor i registracija prema estonskom zakonu kao dioničko društvo, društvo kći ili podružnica. EE: Za obavljanje djelatnosti upravljanja investicijskim fondovima obvezno je osnivanje specijaliziranog društva za upravljanje, a samo trgovačka društva sa sjedištem u Europskoj uniji mogu djelovati kao depozitari imovine investicijskih fondova. HR: Ne preuzima obveze, osim za zajmove, financijske najmove, usluge plaćanja i prijenosa novca, jamstva i obveze, brokerske novčane poslove, davanje i prijenos financijskih informacija te savjetodavne i ostale pomoćne financijske usluge, osim posredovanja. LT: Za obavljanje djelatnosti upravljanja fondovima otvorenog tipa i investicijskim društvima obvezno je osnivanje specijaliziranog društva za upravljanje, a samo trgovačka društva sa sjedištem u Europskoj uniji mogu djelovati kao depozitari imovine investicijskih fondova. IE: Pružanje investicijskih usluga ili investicijskog savjetovanja zahtijeva: i. ovlaštenje u Irskoj, koje obično zahtijeva da je subjekt osnovan kao društvo ili u partnerstvu ili trgovac pojedinac, u svakom slučaju s glavnim uredom/sjedištem u Irskoj (ovlaštenje se u nekim slučajevima ne zahtijeva, npr. ako pružatelj usluga iz treće zemlje nema komercijalnu prisutnost u Irskoj i usluga se ne pruža privatnim pojedincima) ili ii. ovlaštenje u nekoj drugoj državi članici Europske unije u skladu s Direktivom Europske unije o investicijskim uslugama. IT: Ne preuzima obveze za „promotori di servizi finanziari” (financijski trgovci). LV: Ne preuzima obveze, osim za sudjelovanje u izdavanju svih vrsta vrijednosnih papira, davanje financijskih informacija i obradu financijskih podataka te za savjetodavne i druge pomoćne usluge, osim posredovanja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	LT: Za upravljanje mirovinskim fondovima zahtijeva se komercijalna prisutnost. MT: Ne preuzima obveze osim za prihvatanje depozita, davanje zajmova svih vrsta, davanje financijskih informacija i obradu financijskih podataka te za savjetodavne i druge pomoćne usluge, osim posredovanja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	PL: Za davanje i prijenos financijskih informacija te obradu financijskih podataka i s njima povezana programska oprema: zahtjev za uporabu javne telekomunikacijske mreže ili mreže drugog ovlaštenog operatera. RO: Ne preuzima obveze za financijski najam, za trgovanje instrumentima tržišta novca, devizama, izvedenicama, valutnim i kamatnim instrumentima, prenosivim vrijednosnim papirima i drugim prenosivim instrumentima i financijskom imovinom, za sudjelovanje u izdanjima svih vrsta vrijednosnih papira, za upravljanje imovinom i za usluge namire i klirinške usluge za financijsku imovinu. Usluge plaćanja i prijenosa novca dopuštene su samo putem rezidentne banke. SI: (1) Sudjelovanje u izdanjima državnih obveznica, upravljanje mirovinskim fondovima: ne preuzima obveze. (2) Svi drugi podsektori, osim pružanja i prijenosa financijskih informacija, prihvatanja kredita (zaduživanje svih vrsta), primanja jamstva i obveza koje domaće pravne osobe i trgovci pojedinci primaju od stranih kreditnih institucija te savjetodavnih i drugih pomoćnih financijskih usluga: ne preuzimaju obveze. Članovi Slovenske burze moraju u Republici Sloveniji biti osnovani kao društvo ili biti podružnice stranih investicijskih društava ili banaka. Za način 2 BG: Mogu se primijeniti ograničenja i uvjeti povezani s uporabom telekomunikacijske mreže. PL: Za davanje i prijenos financijskih informacija te obradu financijskih podataka i s njima povezana programska oprema: zahtjev za uporabu javne telekomunikacijske mreže ili mreže drugog ovlaštenog operatera.
8. USLUGE ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI (samo privatno financirane usluge)	

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
A. Bolničke usluge (SKP 9311) C. Usluge domova u kojima se pruža zdravstvena skrb osim bolničkih usluga (SKP 93193)	Za način 1 AT, BE, BG, DE, CY, CZ, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LV, LT, MT, LU, NL, PL, PT, RO, SI, SE, SK, UK: Ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
D. Socijalne usluge (SKP 933)	Za način 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, ES, EL, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI, SK, UK: Ne preuzimaju obveze. Za način 2 BE: Ne preuzima obveze za socijalne usluge, osim za lječilišta i odmarališta te domove za starije osobe.
9. TURISTIČKE USLUGE I USLUGE POVEZANE S PUTOVANJIMA	
A. Hoteli, restorani te priprema i dostava hrane i pića (<i>catering</i>) (SKP 641, SKP 642 i SKP 643) osim usluga pripreme i dostave hrane i pića (<i>catering</i>) u zračnom prijevozu¹¹¹	Za način 1 AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ne preuzimaju obveze, osim za pripremu i dostavu hrane i pića (<i>catering</i>). HR: Ne preuzima obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
B. Usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora) (uključujući vođe putovanja) (SKP 7471)	Za način 1 BG, CY, HU, MT, SK: Ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
C. Usluge turističkih vodiča (SKP 7472)	Za način 1 BG, CY, CZ, HU, IT, LT, MT, PL, SK, SI: Ne preuzimaju obveze.

¹¹¹ Usluge pripreme i dostave hrane i pića (*catering*) u zračnom prijevozu nalaze se pod naslovom POMOCNE USLUGE U PRIJEVOZU pod točkom 12.D.a) Usluge prihvata i otpreme zrakoplova.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	Za način 2 Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
10. REKREACIJSKE, KULTURNE I SPORTSKE USLUGE (osim audiovizualnih usluga)	
A. Zabavljачke usluge (uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina uživo, cirkusa i diskoteka) (SKP 9619)	Za način 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, UK: Ne preuzimaju obveze. Za način 2 CY, CZ, FI, HR, MT, PL, RO, SK, SI: Ne preuzimaju obveze. BG: Ne preuzima obveze, osim za zabavljачke usluge kazališnih redatelja, pjevačkih skupina, glazbenih sastava i orkestara (SKP 96191); usluge koje pružaju pisci, skladatelji, kipari, zabavljači i ostali pojedinačni umjetnici (SKP 96192); pomoćne kazališne usluge (SKP 96193) EE: Ne preuzima obveze za ostale zabavljачke usluge (SKP 96199), osim za usluge kinematografa. LT, LV: Ne preuzimaju obveze, osim za usluge rada kinematografa (dio SKP-a 96199).
B. Usluge novinskih i tiskovnih agencija (SKP 962)	Za načine 1 i 2 Nema ograničenja.
C. Knjižnice, arhivi, muzeji i ostale kulturne usluge (SKP 963)	Za način 1 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ne preuzimaju obveze. Za način 2 BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ne preuzimaju obveze.
D. Usluge u području sporta (SKP 9641)	Za načine 1 i 2 AT: Ne preuzima obveze za usluge škola skijanja i planinarskih vodiča. BG, CZ, HR, LV, MT, PL, RO, SK: Ne preuzimaju obveze. Za način 1 CY, EE: Ne preuzimaju obveze.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
E. Usluge rekreacijskih parkova i plaža (SKP 96491)	Za načine 1 i 2 Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
11. USLUGE PRIJEVOZA	
A. Pomorski prijevoz a) Međunarodni prijevoz putnika (SKP 7211 osim nacionalnog kabotažnog prijevoza) b) Međunarodni prijevoz tereta (SKP 7212 osim nacionalnog kabotažnog prijevoza) ¹¹²	Za načine 1 i 2 BG, CY, DE, EE, ES, FR, FI, EL, IT, LT, LV, MT, PL, PT, RO, SI and SE: Usluge razvoza (<i>feedera</i>) uz odobrenje.
B. Prijevoz unutarnjim plovnim putovima a) Prijevoz putnika (SKP 7221) b) Prijevoz tereta (SKP 7222)	Za načine 1 i 2 EU: Mjerama temeljenima na postojećim ili budućim sporazumima o pristupu unutarnjim plovnim putovima (uključujući sporazume koji prate poveznicu Rajna – Majna – Dunav), pridržava se dio prava prometa za subjekte čije je sjedište u predmetnim zemljama i koji ispunjuju kriterije državljanstva u pogledu vlasništva. Vrijede propisi o provedbi Konvencije iz Mannheima o plovidbi Rajnom. AT: Uvjet u pogledu državljanstva za fizičke osobe koje osnivaju brodarsko društvo. U slučaju osnivanja kao pravna osoba, uvjet u pogledu državljanstva za većinu glavnih direktora, upravni odbor i nadzorni odbor. Zahtijeva se registrirano trgovačko društvo ili stalni poslovni nastan u Austriji. Nadalje, većinu poslovnih udjela moraju držati državljani država članica Europske unije. BG, CY, CZ, EE, FI, HR, HU, LT, MT, RO, SE, SI, SK: Ne preuzimaju obveze.
C. Željeznički prijevoz a) Prijevoz putnika (SKP 7111) b) Prijevoz tereta (SKP 7112)	Za način 1 EU: Ne preuzima obveze. Za način 2 Nema ograničenja.

¹¹² Uključuje usluge razvoza (*feedera*) i seljenja opreme od strane pružatelja usluga međunarodnog pomorskog prijevoza između luka koje se nalaze u istoj državi kada nisu uključeni nikakvi prihodi.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
D. Cestovni prijevoz a) Prijevoz putnika (SKP 7121 i SKP 7122) b) Prijevoz tereta (SKP 7123, osim prijevoza pošte za vlastite potrebe ¹¹³).	Za način 1 EU: Ne preuzima obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
E. Prijevoz robe cjevovodima, osim goriva ¹¹⁴ (SKP 7139)	Za način 1: EU: Ne preuzima obveze. Za način 2: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ne preuzimaju obveze.
12. POMOĆNE USLUGE U PRIJEVOZU ¹¹⁵	
A. Pomoćne usluge u pomorskom prijevozu a) Usluge rukovanja pomorskim teretom b) Usluge pohrane i skladištenja (dio SKP-a 742) c) Usluge carinjenja d) Usluge kontejnerske stanice i terminala e) Usluge pomorskih agencija f) Usluge otpreme pomorskog tereta g) Iznajmljivanje plovila s posadom (SKP 7213)	Za način 1: EU: Ne preuzima obveze za usluge rukovanja pomorskim teretom, usluge pohrane i skladištenja, usluge carinjenja, usluge kontejnerske stanice i terminala, usluge guranja i tegljenja te pomoćne usluge u pomorskom prijevozu. AT, BG, CY, CZ, DE, EE, HU, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE: Ne preuzimaju obveze za iznajmljivanje plovila s posadom. HR: Ne preuzima obveze, osim za f) usluge agencije za prijevoz tereta. Za način 2: Nema ograničenja.

¹¹³ Dio SKP-a 71235, koji se nalazi pod naslovom KOMUNIKACIJSKE USLUGE u točki 2.A. Poštanske i kurirske usluge.

¹¹⁴ Prijevoz goriva cjevovodima nalazi se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 13.B.

¹¹⁵ Ne uključuje usluge održavanja i popravka prijevozne opreme koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama 1.F.1) 1. do 1.F.1) 4.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
h) Usluge guranja i tegljenja (SKP 7214) i) Pomoćne usluge u pomorskom prijevozu (dio SKP-a 745) j) Ostale pomoćne i popratne usluge (dio SKP-a 749)	

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Pomoćne usluge u prijevozu unutarnjim plovnim putovima a) Usluge utovara i istovara tereta (dio SKP-a 741) b) Usluge pohrane i skladištenja (dio SKP-a 742) c) Usluge agencije za prijevoz tereta (dio SKP-a 748) d) Iznajmljivanje plovila s posadom (SKP 7223) e) Usluge guranja i tegljenja (SKP 7224) f) Pomoćne usluge u prometu unutarnjim plovnim putovima (dio SKP-a 745) g) Ostale pomoćne i popratne usluge (dio SKP-a 749)	Za način 1 EU: Mjerama temeljenima na postojećim ili budućim sporazumima o pristupu unutarnjim plovnim putovima (uključujući sporazume koji prate poveznicu Rajna – Majna – Dunav), pridržava se dio prava prometa za subjekte čije je sjedište u predmetnim zemljama i koji ispunjuju kriterije državljanstva u pogledu vlasništva. Vrijede propisi o provedbi Konvencije iz Mannheima o plovidbi Rajnom. EU: Ne preuzima obveze za usluge rukovanja pomorskim teretom, usluge pohrane i skladištenja, usluge guranja i tegljenja te pomoćne usluge u prijevozu unutarnjim plovnim putovima. AT, BG, CY, CZ, DE, EE, FI, HU, LV, LT, MT, RO, SK, SI, SE: Ne preuzimaju obveze za iznajmljivanje plovila s posadom. HR: Ne preuzima obveze. Za način 2: Nema ograničenja.
C. Pomoćne usluge u željezničkom prijevozu a) Usluge utovara i istovara tereta (dio SKP-a 741) b) Usluge pohrane i skladištenja (dio SKP-a 742) c) Usluge agencije za prijevoz tereta (dio SKP-a 748)	Za način 1 EU: Ne preuzima obveze za usluge guranja i tegljenja. HR: Ne preuzima obveze, osim za c) usluge agencije za prijevoz tereta Za način 2 Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
d) Usluge guranja i tegljenja (SKP 7113) e) Pomoćne usluge u željezničkom prijevozu (SKP 743) f) Ostale pomoćne i popratne usluge (dio SKP-a 749)	

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
D. Pomoćne usluge u cestovnom prijevozu a) Usluge utovara i istovara tereta (dio SKP-a 741) b) Usluge pohrane i skladištenja (dio SKP-a 742) c) Usluge agencije za prijevoz tereta (dio SKP-a 748) d) Iznajmljivanje gospodarskih cestovnih vozila s vozačem (SKP 7124) e) Pomoćne usluge u cestovnom prijevozu (SKP 744) f) Ostale pomoćne i popratne usluge (dio SKP-a 749)	Za način 1 AT, BG, CY, CZ, EE, HU, LV, LT, MT, PL, RO, SK, SI, SE: Ne preuzimaju obveze za iznajmljivanje gospodarskih cestovnih vozila s vozačem. HR: Ne preuzima obveze, osim za c) usluge agencije za prijevoz tereta i f) pomoćne usluge u cestovnom prijevozu za koje se zahtijeva dozvola. Za način 2 Nema ograničenja.
E. Pomoćne usluge u zračnom prijevozu	
a) Usluge prihvata i otpreme zrakoplova (uključujući pripremu i dostavu hrane i pića (<i>catering</i>))	Za načine 1 i 2 EU: Ne preuzima obveze osim za pripremu i dostavu hrane i pića (<i>catering</i>).
b) Usluge pohrane i skladištenja	Za načine 1 i 2
(dio SKP-a 742)	Nema ograničenja.
c) Usluge agencije za prijevoz tereta	Za načine 1 i 2
(dio SKP-a 748)	Nema ograničenja.
d) Iznajmljivanje zrakoplova s posadom	Za načine 1 i 2
(SKP 734)	EU: Zrakoplovi kojima se koriste zračni prijevoznici iz Europske unije moraju biti registrirani u državi članici Europske unije koja je zračnom

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	prijevozniku izdala dozvolu ili drugdje u Europskoj uniji. Za ugovore o kratkoročnom zakupu ili u iznimnim okolnostima uvjet se može zanemariti.
e) Prodaja i marketing	Za načine 1 i 2
f) Sustav računalnih rezervacija	EU: Posebne obveze za pružatelje usluga koji upravljaju sustavima računalnih rezervacija u vlasništvu ili pod kontrolom zračnih prijevoznika.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
g) Upravljanje zračnom lukom	Za način 1 EU: Ne preuzima obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
F. Pomoćne usluge u prijevozu robe cjevovodima, osim goriva ¹¹⁶ a) Usluge pohrane i skladištenja robe, osim goriva, koja se prevozi cjevovodima (dio SKP-a 742)	Za način 1: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ne preuzimaju obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
13. ENERGETSKE USLUGE	
A. Usluge povezane s rudarenjem (SKP 883) ¹¹⁷	Za načine 1 i 2 Nema ograničenja.
B. Prijevoz goriva cjevovodima (SKP 7131)	Za način 1: EU: Ne preuzima obveze. Za način 2: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, IE, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ne preuzimaju obveze.
C. Usluge pohrane i skladištenja goriva koje se prevozi cjevovodima (dio SKP-a 742)	Za način 1: AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, HR, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Ne preuzimaju obveze. Za način 2

¹¹⁶ Pomoćne usluge u prijevozu goriva cjevovodima nalaze se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 13.C.

¹¹⁷ Uključuje sljedeće usluge koje se pružaju na temelju naknade ili ugovora: savjetodavne i konzultantske usluge povezane s rudarenjem, priprema rudarskih zemljišta, instalacija opreme na mjestu iskopa, bušenje, usluge s oruđem za bušenje, usluge povezane s kućištem i cijevima, usluge u području tehnike mulja i dobave, nadzor krutih tvari, posebne operacije istraživanja i rada u oknima, geologija bušotina i nadzor bušenja, uzimanje uzoraka jezgre, ispitivanje okana, usluge ožičenja, dostava i rad tekućina za završne radove (slana voda), dostava i ugradnja uređaja za završne radove, cementiranje (ubrizgavanje pod tlakom), usluge stimulacije (lomljenje, obrada kiselinama i ubrizgavanje pod tlakom), usluge završnih radova i popravka okna, pečačenje i napuštanje okana. Ne uključuje izravan pristup prirodnim resursima ili iskorištavanje prirodnih resursa. Ne uključuje pripremne radove na lokaciji za rudarenje resursa osim nafte i plina (SKP 5115) koji se nalaze pod naslovom 3. GRAĐEVINARSKE USLUGE.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
D. Usluge veleprodaje krutih, tekućih i plinovitih goriva i povezanih proizvoda (SKP 62271) i usluge veleprodaje električne energije, pare i tople vode	Za način 1: EU: Ne preuzima obveze za usluge veleprodaje električne energije, pare i tople vode. Za način 2 Nema ograničenja.
E. Usluge maloprodaje motornog goriva (SKP 613)	Za način 1: EU: Ne preuzima obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
F. Maloprodaja loživog ulja, plina u boci, ugljena i drva (SKP 63297) i usluge maloprodaje električne energije, plina (ne u boci), pare i tople vode	Za način 1: EU: Ne preuzima obveze za usluge maloprodaje električne energije, plina (ne u boci), pare i tople vode. BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, SK, UK: Ne preuzimaju obveze za maloprodaju loživog ulja, plina u boci, ugljena i drva, osim za poštanske narudžbe za koje nema ograničenja. Za način 2 Nema ograničenja.
G. Usluge povezane s distribucijom energije (SKP 887)	Za način 1: EU: Ne preuzima obveze, osim za konzultantske usluge za koje nema ograničenja. Za način 2 Nema ograničenja.
14. OSTALE USLUGE KOJE NISU DRUGDJE UKLJUČENE	
a) Usluge pranja, čišćenja i bojanja (SKP 9701)	Za način 1: EU: Ne preuzima obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
b) Usluge uređivanja kose (SKP 97021)	Za način 1:

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	EU: Ne preuzima obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
c) Usluge kozmetičkih tretmana, manikure i pedikure (SKP 97022)	Za način 1: EU: Ne preuzima obveze. Za način 2 Nema ograničenja.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
d) Ostale usluge tretmana uljepšavanja d.n. (SKP 97029)	Za način 1: EU: Ne preuzima obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
e) Usluge lječilišta i neterapeutske masaže, u mjeri u kojoj se pružaju kao usluge opuštanja za njegu i održavanje tijela, a ne za medicinske ili rehabilitacijske potrebe ¹¹⁸ (SKP ver. 1.0 97230)	Za način 1: EU: Ne preuzima obveze. Za način 2 Nema ograničenja.
g) Usluge telekomunikacijskih veza (SKP 7543)	Za načine 1 i 2 Nema ograničenja.

”

¹¹⁸ Usluge terapijske masaže i termalnog liječenja nalaze se pod točkama 1.A.h) medicinske usluge, 1.A.j) 2. Usluge medicinskih sestara, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja te zdravstvene usluge (8.A i 8.C).

PRILOG V.

(Odjeljak B Dodatka 1. Prilogu IX. Sporazumu iz članka 124. Sporazuma)

REZERVE U POGLEDU PRIVREMENE PRISUTNOSTI FIZIČKIH OSOBA U POSLOVNE SVRHE

DODATAK 1.

REZERVE U POGLEDU KLJUČNOG OSOBLJA I DIPLOMIRANIH VJEŽBENIKA

(iz članka 124. ovog Sporazuma)

„ODJELJAK B

STRANKA EU

Koriste se sljedeće kratice:

AT Austrija

BE Belgija

BG Bugarska

CY Cipar

CZ Češka

DE Njemačka

DK Danska

ES Španjolska

EE Estonija

EU Europska unija, uključujući sve njezine države članice

FI Finska

FR Francuska

EL Grčka

HR Hrvatska

HU Mađarska

IE Irska

IT	Italija
LV	Latvija
LT	Litva
LU	Luksemburg
MT	Malta
NL	Nizozemska
PL	Poljska
PT	Portugal
RO	Rumunjska
SK	Slovačka
SI	Slovenija
SE	Švedska
UK	Ujedinjena Kraljevina

1. U popisu rezervi u nastavku navode se gospodarske djelatnosti liberalizirane na temelju članka 114. ovog Sporazuma za koje se primjenjuju ograničenja u pogledu ključnog osoblja i diplomiranih vježbenika u skladu s člankom 124. ovog Sporazuma te se utvrđuju takva ograničenja. Popisi se sastoje od sljedećih elemenata:

- (a) prvi stupac u kojem se navodi sektor ili podsektor u kojem se primjenjuju ograničenja; i
- (b) drugi stupac s opisom primjenjivih ograničenja.

Ako stupac iz podstavka (b) sadržava samo rezerve za konkretnu državu članicu Europske unije, države članice koje u njemu nisu spomenute preuzimaju obveze u predmetnom sektoru bez rezervi¹¹⁹.

Europska unija i njezine države članice ne preuzimaju nikakve obveze za ključno osoblje i diplomirane vježbenike u gospodarskim djelatnostima koje nisu liberalizirane (ostaju bez preuzetih obveza) u skladu s člankom 114. ovog Sporazuma.

¹¹⁹ Nepostojanje rezervi za konkretnu državu članicu Europske unije u određenom sektoru ne dovodi u pitanje horizontalne rezerve ili sektorske rezerve za cijelu Europsku uniju koje se mogu primjenjivati.

2. U utvrđivanju pojedinačnih sektora ili podsektora:
 - (a) „ISIC rev. 3.1” znači Međunarodna standardna industrijska klasifikacija svih gospodarskih djelatnosti kako je utvrđena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 4, ISIC REV. 3.1, 2002.;
 - (b) „SKP” znači Središnja klasifikacija proizvoda kako je utvrđena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, SKP prov, 1991.; i
 - (c) „SKP ver. 1.0” znači Središnja klasifikacija proizvoda kako je utvrđena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, SKP ver. 1.0, 1998.
3. Obveze u pogledu ključnog osoblja i diplomiranih vježbenika ne primjenjuju se u slučajevima u kojima je namjera ili učinak njihove privremene prisutnosti miješati se u ili drukčije utjecati na ishod bilo kakvog radnog/upravljačkog spora ili pregovora.
4. U popis u nastavku nisu uključene mjere povezane s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola, kao ni mjere u pogledu uvjeta zapošljavanja, rada i socijalne sigurnosti kada isti ne predstavljaju ograničenje u smislu članka 112. i 113. ovog Sporazuma. Te mjere (npr. potreba pribavljanja dozvole, potreba pribavljanja priznanja kvalifikacija u zakonski uređenim sektorima, potreba polaganja posebnih ispita, uključujući jezične ispite, potreba za pravnom poreznom rezidentnošću na području gdje se gospodarska djelatnost obavlja, potreba poštovanja nacionalnih propisa i pravila u pogledu najniže plaće i kolektivnih ugovora o plaći u zemlji domaćinu), čak i ako nisu navedene, u svakom se slučaju primjenjuju na ključno osoblje i diplomirane vježbenike ulagača druge stranke. U skladu s člankom 107. stavkom 3. ovog Sporazuma, u popis u nastavku nisu uključene mjere koje se odnose na subvencije koje dodjeljuju stranke.
5. Svi zahtjevi u skladu sa zakonima i propisima Europske unije i njezinih država članica u pogledu ulaska, boravka, rada i mjera socijalne sigurnosti nastavljaju se primjenjivati, uključujući propise o razdoblju boravka, minimalnim plaćama i kolektivnim ugovorima o plaćama, čak i ako nisu navedeni u nastavku teksta.

6. Popisom u nastavku ne dovodi se u pitanje postojanje javnih monopola i isključivih prava kako su opisana u popisu obveza o osnivanju.
7. U onim sektorima u kojima se primjenjuju ispitivanja gospodarskih potreba, njihovi glavni kriteriji bit će procjena odgovarajućeg stanja na tržištu u državi članici Europske unije ili regiji gdje će se usluga pružati, uključujući u odnosu na broj postojećih pružatelja usluga i utjecaj na njih.
8. Prava i obveze koje proizlaze iz ovog popisa rezervi nemaju učinak same po sebi i stoga se njima ne dodjeljuju prava izravno fizičkim ili pravnim osobama.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
SVI SEKTORI	Ispitivanje gospodarskih potreba BG, HU: Za diplomirane vježbenike obvezno je ispitivanje gospodarskih potreba.
SVI SEKTORI	Opseg premještaja unutar društva BG: Broj osoba premještenih unutar društva ne smije prelaziti 10 % prosječnog godišnjeg broja državljana država članica Europske unije koji su zaposleni u predmetnoj bugarskoj pravnoj osobi. Ako je zaposleno manje od 100 osoba, broj osoba premještenih unutar društva može prelaziti 10 %, podložno odobrenju. HU: Ne preuzima obveze za fizičke osobe koje su bile partneri u pravnoj osobi neke druge stranke.
SVI SEKTORI	Glavni direktori i revizori AT: Glavni direktori podružnica pravnih osoba moraju imati boravište u Austriji; fizičke osobe unutar pravne osobe ili podružnice koje su odgovorne za poštovanje austrijskog Zakona o trgovini moraju imati boravište u Austriji. FI: Strancu koji trguje kao privatni poduzetnik potrebna je dozvola za obavljanje trgovačke djelatnosti i stalno boravište u Europskoj uniji. Za sve sektore, osim telekomunikacijskih usluga, vrijedi uvjet u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta za glavnog direktora društva s ograničenom odgovornošću. Za telekomunikacijske usluge, stalno boravište za glavnog direktora. FR: Glavni direktor industrijske, trgovačke ili obrtničke djelatnosti koji nema dozvolu boravka treba posebno odobrenje. RO: Većina revizora trgovačkih društava i njihovi zamjenici rumunjski su državljani. SE: Glavni direktor pravne osobe ili podružnice mora imati boravište u Švedskoj.
SVI SEKTORI	Priznanje EU: Direktive Europske unije o uzajamnom priznanju diploma primjenjuje se samo na građane Europske unije. Pravom pružanja zakonski uređene usluge stručnjaka u jednoj državi članici Europske unije ne daje se pravo na pružanje te usluge u drugoj državi članici Europske unije¹²⁰.

¹²⁰

Kako bi se državljanima trećih zemalja priznale njihove kvalifikacije na razini Europske unije, potrebno je sklopiti sporazum o međusobnom priznanju u okviru utvrđenom u članku 129. ovog Sporazuma.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
4. PROIZVODNJA ¹²¹	
H. Objavljivanje, tiskanje i reprodukcija snimljenog materijala (ISIC rev 3.1: 22), osim izdavaštva i tiskanja na osnovu naknade ili ugovora ¹²²	HR: Zahtjev u pogledu boravišta za izdavače. IT: Uvjet u pogledu državljanstva za izdavača. PL: Uvjet u pogledu državljanstva za glavnog urednika novinâ i časopisâ. SE: Zahtjev u pogledu boravišta za izdavača i vlasnika izdavačke i tiskarske tvrtke.
6. POSLOVNE USLUGE	
A. Profesionalne usluge	

¹²¹ Ovaj sektor ne uključuje savjetodavne usluge povezane s proizvodnjom, a koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točki 6.F.h).

¹²² Tiskanje i izdavaštvo uz naknadu ili na temelju ugovora nalazi se pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točki 6.F.p).

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
a) Pravne usluge (SKP 861)¹²³ osim usluga pravnog savjetovanja i usluga sastavljanja pravne dokumentacije i ovjeravanja koje pružaju pravni stručnjaci kojima su povjerene javne funkcije, kao što su bilježnici, <i>huissiers de justice</i> ili drugi <i>officiers publics et ministériels</i>	AT, CY, ES, EL, LT, MT, RO, SK: Punopravno članstvo u odvjetničkoj komori, koje se zahtijeva za obavljanje odvjetničke djelatnosti s domaćim pravom (pravo Europske unije i pravo država članica), podliježe uvjetu u pogledu državljanstva. Za ES nadležna tijela mogu odobriti izuzeća. BE, FI: Punopravno članstvo u odvjetničkoj komori koje se zahtijeva za usluge pravnog zastupanja podliježe uvjetu u pogledu državljanstva i zahtjevima u pogledu boravišta. U Belgiji se primjenjuju kvote za pojavljivanje pred „Cour de cassation” u građanskim predmetima. BG: Strani odvjetnici mogu pružati samo usluge pravnog zastupanja državljana iz njihovih matičnih zemalja i podložno načelu reciprociteta te u suradnji s bugarskim odvjetnikom. Za usluge pravnog posredovanja zahtijeva se stalno boravište. FR: Pristup odvjetnika zanimanjima „avocat auprès de la Cour de Cassation” i „avocat auprès du Conseil d'Etat” podliježe kvotama i uvjetu u pogledu državljanstva. HR: Punopravno članstvo u odvjetničkoj komori koje se zahtijeva za usluge pravnog zastupanja podliježe uvjetu u pogledu državljanstva (državljanstvo u državi članici Europske unije). HU: Punopravno članstvo u odvjetničkoj komori podliježe uvjetu u pogledu državljanstva i zahtjevima u pogledu boravišta. Za strane odvjetnike opseg pravnih djelatnosti ograničen je na pružanje pravnih savjeta koje se mora odvijati na temelju ugovora o suradnji sklopljenog s mađarskim odvjetnikom ili odvjetničkim društvom.

¹²³

Uključuje usluge pravnog savjetovanja, pravnog zastupanja, pravne arbitraže i mirenja/posredovanja te usluge sastavljanja pravne dokumentacije i ovjeravanja. Pružanje pravnih usluga dopušteno je samo u vezi s međunarodnim javnim pravom, pravom Europske unije i pravom one države u kojoj su pružatelj usluga ili njegovo osoblje kvalificirani za obavljanje poslovne djelatnosti kao odvjetnici i, kao i pružanje drugih usluga, podliježe zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvole koji su primjenjivi u državama članicama Europske unije. Za odvjetnike koji pružaju pravne usluge povezane s međunarodnim javnim pravom i stranim pravom, one mogu, među ostalim, biti u obliku poštovanja lokalnih etičkih kodeksa, korištenja titule stečene u matičnoj zemlji (osim ako je naziv priznat u zemlji domaćinu), zahtjeva u pogledu osiguranja, jednostavne registracije pri odvjetničkoj komori zemlje domaćina ili pojednostavnjenog primitka u odvjetničku komoru zemlje domaćina na temelju ispitivanja sposobnosti te pravne ili strukovne rezidentnosti u zemlji domaćinu. Pravne usluge povezane s pravom Europske unije u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u Europskoj uniji i djeluje samostalno, a pravne usluge povezane s pravom države članice Europske unije u načelu pruža potpuno kvalificirani odvjetnik koji je član odvjetničke komore u toj državi članici Europske unije i djeluje samostalno. Stoga bi punopravno članstvo u odvjetničkoj komori odgovarajuće države članice Europske unije moglo biti potrebno za zastupanje pred sudovima i drugim nadležnim tijelima u Europskoj uniji jer uključuje primjenu postupovnog prava Europske unije i nacionalnog postupovnog prava. Međutim u nekim državama članicama Europske unije, stranim odvjetnicima koji nisu punopravni članovi odvjetničke komore dopušteno je u građanskim postupcima zastupati stranku koja je državljanin ili pripada državi u kojoj odvjetnik ima pravo obavljati poslovnu djelatnost.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	LV: Uvjet u pogledu državljanstva za zaprisegnute odvjetnike na koje se ograničava pravno zastupanje u kaznenim postupcima. DK: Stavljanje na tržište djelatnosti pravnog savjetovanja ograničeno je na odvjetnike s danskom dozvolom za obavljanje poslovne djelatnosti. Za dobivanje danske dozvole za obavljanje djelatnosti potrebno je pristupiti danskom pravosudnom ispitu. LU: Uvjet u pogledu državljanstva za pružanje pravnih usluga povezanih s luksemburškim pravom i pravom Europske unije. SE: Članstvo u odvjetničkoj komori, koje je potrebno samo za uporabu švedske titule „advokat”, podliježe zahtjevu u pogledu boravišta.
b) 1. Računovodstvene i knjigovodstvene usluge (SKP 86212 osim „revizorskih usluga”, SKP 86213, SKP 86219 i SKP 86220)	FR: Pružanje računovodstvenih i knjigovodstvenih usluga uvjetovano je odlukom ministra gospodarstva, financija i industrije, u suglasnosti s ministrom vanjskih poslova. Zahtjev u pogledu boravišta ne smije prelaziti 5 godina.
b) 2. Revizorske usluge (SKP 86211 i 86212, osim računovodstvenih usluga)	AT: Uvjet u pogledu državljanstva za zastupanje pred nadležnim tijelima i za obavljanje revizija predviđenih u posebnim austrijskim zakonima (npr. zakon o dioničkim društvima, zakon o burzi, zakon o bankarstvu itd.). DK: Zahtjev u pogledu boravišta. ES: Uvjet u pogledu državljanstva za ovlaštene revizore te za upravitelje, direktore i partnere u trgovačkim društvima osim onih obuhvaćenih 8. Direktivom EEZ-a o pravu trgovačkih društava. FI: Zahtjev u pogledu boravišta za barem jednog od revizora finskog društva s ograničenom odgovornošću. EL: Uvjet u pogledu državljanstva za ovlaštene revizore. HR: Revizorske usluge mogu pružati samo ovlašteni revizori koji posjeduju licenciju koju je službeno priznala Hrvatska revizorska komora. IT: Uvjet u pogledu državljanstva za upravitelje, direktore i partnere u trgovačkim društvima osim onih obuhvaćenih 8. Direktivom EEZ-a o pravu trgovačkih društava. Zahtjev u pogledu boravišta za samostalne revizore. SE: Samo revizori ovlašteni u Švedskoj mogu pružati usluge pravne revizije u određenim pravnim osobama, među ostalim, u svim društvima s ograničenom odgovornošću. Za odobrenje se zahtijeva boravište.
c) Usluge poreznog savjetovanja	AT: Uvjet u pogledu državljanstva za zastupanje pred nadležnim tijelima.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(SKP 863) ¹²⁴	BG, SI: Uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake. HU: Zahtjev u pogledu boravišta.

¹²⁴ Ne uključuje usluge pravnog savjetovanja i pravnog zastupanja u poreznim pitanjima, koje se nalaze pod točkom 1.A.a). Pravne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
d) Arhitektonske usluge i e) Usluge urbanog planiranja i krajobrazne arhitekture (SKP 8671 i SKP 8674)	EE: Barem jedna odgovorna osoba (voditelj projekta ili savjetnik) mora imati boravište u Estoniji. BG: Strani stručnjaci moraju imati iskustvo u području građevinarstva od najmanje dvije godine. Uvjet u pogledu državljanstva za usluge urbanog planiranja i krajobrazne arhitekture. EL, HR, HU, SK: Zahtjev u pogledu boravišta.
f) Inženjerske usluge i g) Integrirane inženjerske usluge (SKP 8672 i SKP 8673)	EE: Barem jedna odgovorna osoba (voditelj projekta ili savjetnik) mora imati boravište u Estoniji. BG: Strani stručnjaci moraju imati iskustvo u području građevinarstva od najmanje dvije godine. EL, HR, HU, SK: Zahtjev u pogledu boravišta.
h) Medicinske (uključujući psihologe) i stomatološke usluge (SKP 9312 i dio SKP-a 85201)	CZ, IT, SK: Zahtjev u pogledu boravišta. CZ, EE, RO, SK: Za strane fizičke osobe zahtijeva se odobrenje nadležnih tijela. BE, LU: Za diplomirane vježbenike zahtijeva se odobrenje nadležnih tijela za strane fizičke osobe. BG, CY, MT: Uvjet u pogledu državljanstva. DE: Uvjet u pogledu državljanstva koje se može ukinuti samo iznimno u slučajevima koji su u interesu javnog zdravlja. DK: Ograničeno ovlaštenje radi ispunjavanja posebne funkcije može se izdati na najviše 18 mjeseci i zahtijeva boravište. FR: Uvjet u pogledu državljanstva. Međutim pristup je moguć u okviru godišnje utvrđenih kvota. LV: Strani državljani za obavljanje medicinske djelatnosti trebaju dozvolu lokalnih zdravstvenih nadležnih tijela, temeljenu na gospodarskim potrebama za liječnicima i stomatolozima u određenoj regiji. PL: Strancima je za obavljanje medicinske djelatnosti potrebna dozvola. Strani liječnici imaju ograničena prava glasa u okviru strukovnih komora. PT: Zahtjev u pogledu boravišta za psihologe.
i) Veterinarske usluge (SKP 932)	BG, CY, DE, EE, EL, FR, HR, HU, MT, SI: Uvjet u pogledu državljanstva. CZ, SK: Uvjet u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta. IT: Zahtjev u pogledu boravišta.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	PL: Zahtjev u pogledu državljanstva. Strane osobe mogu podnijeti zahtjev za dozvolu za obavljanje djelatnosti.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
j) 1. Usluge primalja (dio SKP-a 93191)	AT: Za osnivanje privatne prakse u Austriji uvjet je da je dotična osoba obavljala profesiju o kojoj je riječ barem tri godine prije osnivanja privatne prakse u Austriji. BE, LU: Za diplomirane vježbenike zahtijeva se odobrenje nadležnih tijela za strane fizičke osobe. CZ, CY, EE, RO, SK: Za strane fizičke osobe zahtijeva se odobrenje nadležnih tijela. FR: Uvjet u pogledu državljanstva. Međutim pristup je moguć u okviru godišnje utvrđenih kvota. HU: Uvjet u pogledu državljanstva. IT: Zahtjev u pogledu boravišta. LV: Gospodarske potrebe utvrđuju se ukupnim brojem primalja u predmetnoj regiji koji odobravaju lokalna zdravstvena nadležna tijela. PL: Uvjet u pogledu državljanstva. Strane osobe mogu podnijeti zahtjev za dozvolu obavljanja poslovne djelatnosti.
j) 2. Usluge medicinskih sestara, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja (dio SKP-a 93191)	AT: Stranim pružateljima usluga dopuštene su samo sljedeće djelatnosti: medicinske sestre, fizioterapeuti, radni terapeuti, logopedi, dijetetičari i nutricionisti. Za osnivanje privatne prakse u Austriji uvjet je da je dotična osoba obavljala profesiju o kojoj je riječ barem tri godine prije osnivanja privatne prakse u Austriji. BE, FR, LU: Za diplomirane vježbenike zahtijeva se odobrenje nadležnih tijela za strane fizičke osobe. CY, CZ, EE, RO, SK: Za strane fizičke osobe zahtijeva se odobrenje nadležnih tijela. HU: Uvjet u pogledu državljanstva. DK: Ograničeno ovlaštenje radi ispunjavanja posebne funkcije može se izdati na najviše 18 mjeseci i zahtijeva boravište. CY, CZ, EL, IT: Podliježe ispitivanju gospodarskih potreba: odluka ovisi o slobodnim radnim mjestima u regiji i nedostatku radne snage LV: Gospodarske potrebe utvrđuju se ukupnim brojem medicinskih sestara u predmetnoj regiji koje imaju ovlaštenje lokalnih zdravstvenih tijela.
k) Trgovina na malo farmaceutskim proizvodima i trgovina na malo medicinskim pripravcima i ortopedskim proizvodima	FR: Uvjet u pogledu državljanstva. Međutim u okviru utvrđenih kvota, pristup državljana trećih zemalja moguć je pod uvjetom da pružatelj usluge ima francusku diplomu iz farmacije. DE, EL, SK: Uvjet u pogledu državljanstva

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
(SKP 63211) te ostale usluge koje pružaju ljekarnici ¹²⁵	HU: Uvjet u pogledu državljanstva osim za trgovinu na malo farmaceutskim proizvodima i trgovinu na malo medicinskim pripravcima i ortopedskim proizvodima (SKP 63211). IT, PT: Zahtjev u pogledu boravišta.

¹²⁵

Opskrba javnosti farmaceutskim proizvodima, primjerice pružanje drugih usluga, podliježe zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola te kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima primjenjivima u državama članicama Europske unije. Kao opće pravilo, ta je djelatnost rezervirana za ljekarnike. U nekim državama članicama Europske unije za ljekarnike je rezervirana samo dobava lijekova na recept.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
D. Poslovanje nekretninama ¹²⁶	
a) Koje uključuje vlastite ili nekretnine uzete u zakup (SKP 821)	FR, HU, IT, PT: Zahtjev u pogledu boravišta. LV, MT, SI: Uvjet u pogledu državljanstva.
b) Na temelju pristojbe ili ugovora (SKP 822)	DK: Zahtjev u pogledu boravišta osim ako Danska agencija za trgovinu i trgovačka društva odredi drukčije. FR, HU, IT, PT: Zahtjev u pogledu boravišta. LV, MT, SI: Uvjet u pogledu državljanstva.
E. Djelatnosti iznajmljivanja/davanja u zakup bez operatera	
e) U vezi s proizvodima za osobnu uporabu i kućanstvo (SKP 832)	EU: Uvjet u pogledu državljanstva za diplomirane vježbenike. AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, FI, FR, EL, IE, IT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake.
f) Iznajmljivanje telekomunikacijske opreme (SKP 7541)	EU: Uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake i diplomirane vježbenike.
F. Ostale poslovne usluge	
e) Usluge tehničkog ispitivanja i analize (SKP 8676)	IT, PT: Zahtjev u pogledu boravišta za biologe i kemijske analitičare.
f) Savjetodavne i konzultantske usluge u području poljoprivrede, lova i šumarstva (dio SKP-a 881)	IT: Zahtjev u pogledu boravišta za agronome i „periti agrari”.
j) 2. Usluge u području sigurnosti (SKP 87302, SKP 87303, SKP 87304 i SKP 87305)	BE: Uvjet u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta za upravljačko osoblje. BG, CY, CZ, EE, LV, LT, MT, PL, RO, SI, SK: Uvjet u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta. DK: Uvjet u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta za rukovodeće osoblje i za zaštitnu službu zračnih luka.

¹²⁶

Uključena usluga odnosi se na zanimanje agenta nekretninama i ne utječe ni na kakva prava i/ili ograničenja za fizičke ili pravne osobe koje kupuju nekretninu.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	ES, PT: Uvjet u pogledu državljanstva za stručno osoblje. FR: Uvjet u pogledu državljanstva za glavne direktore i direktore. IT: Uvjet u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta za dobivanje potrebnog odobrenja za zaštitnu službu zračnih luka i prijevoz vrijednih predmeta.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
k) Srodne usluge znanstvenog i tehničkog savjetovanja (SKP 8675)	BG: Uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake. DE: Uvjet u pogledu državljanstva za javno imenovane geodete. FR: Uvjet u pogledu državljanstva za „geodetske” djelatnosti koje se odnose na utvrđivanje prava vlasništva i zemljišnog prava. IT, PT: Zahtjev u pogledu boravišta.
l) 1. Održavanje i popravak plovila (dio SKP-a 8868)	MT: Uvjet u pogledu državljanstva.
l) 2. Održavanje i popravak opreme za željeznički prijevoz (dio SKP-a 8868)	LV: Uvjet u pogledu državljanstva.
l) 3. Održavanje i popravak motornih vozila, motocikala, motornih sanjki i opreme za cestovni prijevoz (SKP 6112, SKP 6122, dio SKP-a 8867 i dio SKP-a 8868)	EU: Za održavanje i popravak motornih vozila, motocikala i motornih sanjki, vrijedi uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake i diplomirane vježbenike.
l) 5. Usluge održavanja i popravka metalnih proizvoda, (neuredskih) strojeva ili (neprijevozne i neuredske) opreme te proizvoda za osobnu uporabu i uporabu u kućanstvu ¹²⁷ (SKP 633, SKP 7545, SKP 8861, SKP 8862, SKP 8864, SKP 8865 i SKP 8866)	EU: Uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake i diplomirane vježbenike.
m) Usluge čišćenja zgrada (SKP 874)	CY, EE, HR, MT, PL, RO, SI: Uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake.
n) Usluge fotografiranja (SKP 875)	HR, LV: Uvjet u pogledu državljanstva za posebne fotografske usluge. PL: Uvjet u pogledu državljanstva za pružanje usluga zračne fotografije.

¹²⁷

Usluge održavanja i popravka prijevozne opreme (SKP 6112, 6122, 8867 i SKP 8868) nalaze se pod točkama 6.F. l) 1. do 6.F. l) 4. Usluge održavanja i popravka uredskih strojeva i opreme, uključujući računala (SKP 845) nalaze se pod točkom 6.B. Računalne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
p) Tisak i izdavaštvo (SKP 88442)	HR: Zahtjev u pogledu boravišta za izdavače. SE: Zahtjev u pogledu boravišta za izdavača i vlasnika izdavačke i tiskarske tvrtke.
r) 1. Usluge pismenog i usmenog prevođenja (SKP 87905)	FI: Zahtjev u pogledu boravišta za ovlaštene pismene prevoditelje. DK: Zahtjev u pogledu boravišta za ovlaštene javne pismene i usmene prevoditelje, osim ako ga ukine Danska agencija za trgovinu i trgovačka društva.
q) Kongresne usluge (dio SKP-a 87909)	SI: Uvjet u pogledu državljanstva.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
r) 3. Usluge agencije za naplatu (SKP 87902)	BE, EL, IT: Uvjet u pogledu državljanstva.
r) 4. Usluge kreditnog izvješćivanja (SKP 87901)	BE, EL, IT: Uvjet u pogledu državljanstva.
r) 5. Usluge umnožavanja (SKP 87904) ¹²⁸	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HU, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake i diplomirane vježbenike. LV: Ispitivanje gospodarskih potreba za stručnjake i uvjet u pogledu državljanstva za diplomirane vježbenike.
8. GRADITELJSTVO I SRODNE INŽENJERSKE USLUGE (SKP 511, SKP 512, SKP 513, SKP 514, SKP 515, SKP 516, SKP 517 i SKP 518)	BG: Strani stručnjaci moraju imati iskustvo u području građevinarstva od najmanje dvije godine.
9. USLUGE DISTRIBUCIJE (osim distribucije oružja, streljiva i vojnog materijala)	
C. Usluge maloprodaje ¹²⁹	
c) Usluge maloprodaje hrane (SKP 631)	FR: Uvjet u pogledu državljanstva za prodavače duhana (tj. buraliste).
10. USLUGE OBRAZOVANJA (samo privatno financirane usluge)	
A. Usluge osnovnog obrazovanja (SKP 921)	FR: Uvjet u pogledu državljanstva. Međutim državljani trećih zemalja mogu od nadležnih tijela dobiti odobrenje za osnivanje obrazovne institucije i upravljanjem njome te za podučavanje. IT: Uvjet u pogledu državljanstva za pružatelje usluga koji su ovlašteni za izdavanje diploma koje priznaje država. EL: Uvjet u pogledu državljanstva za učitelje.

¹²⁸

¹²⁹

Ne uključuje usluge tiskanja koje su uvrštene pod SKP 88442 i mogu se naći pod točkom 6.F. p).

Ne uključuje usluge održavanja i popravka koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama 6.B i 6.F.I).

Ne uključuje usluge maloprodaje energetskih proizvoda koje se nalaze pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točkama 18.E i 18.F.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
B. Usluge srednjoškolskog obrazovanja (SKP 922)	FR: Uvjet u pogledu državljanstva. Međutim državljani trećih zemalja mogu od nadležnih tijela dobiti odobrenje za osnivanje obrazovne institucije i upravljanje njome te za podučavanje. IT: Uvjet u pogledu državljanstva za pružatelje usluga koji su ovlašteni za izdavanje diploma koje priznaje država. EL: Uvjet u pogledu državljanstva za učitelje. LV: Uvjet u pogledu državljanstva za usluge tehničkog i strukovnog srednjoškolskog obrazovanja za učenike s invaliditetom (SKP 9224)

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
C. Usluge visokoškolskog obrazovanja (SKP 923)	FR: Uvjet u pogledu državljanstva. Međutim državljani trećih zemalja mogu od nadležnih tijela dobiti odobrenje za osnivanje obrazovne institucije i upravljanjem njome te za podučavanje. CZ, SK: Uvjet u pogledu državljanstva za usluge visokoškolskog obrazovanja, osim za usluge tehničkog i strukovnog obrazovanja nakon srednje škole (SKP 92310). IT: Uvjet u pogledu državljanstva za pružatelje usluga koji su ovlašteni za izdavanje diploma koje priznaje država. DK: Uvjet u pogledu državljanstva za profesore.
12. FINANCIJSKE USLUGE	
A. Osiguranje i usluge povezane s osiguranjem	AT: Rukovodeće osoblje podružnice moraju činiti dvije fizičke osobe s boravištem u Austriji. EE: Za neposredno osiguranje, upravljačko tijelo osiguravajućeg dioničkog društva sa sudjelovanjem stranog kapitala može uključivati građane zemalja koje nisu države članice Europske unije samo u razmjeru sa stranim sudjelovanjem te ne više od polovine članova upravljačke skupine. Predsjednik uprave društva kćeri ili neovisnog trgovačkog društva mora imati stalno boravište u Estoniji. ES: Zahtjev u pogledu boravišta i trogodišnje iskustvo za zanimanje aktuara. HR: Zahtjev u pogledu boravišta. IT: Zahtjev u pogledu boravišta za zanimanje aktuara. FI: Glavni direktori i najmanje jedan revizor osiguravajućeg društva moraju imati boravište u Europskoj uniji, osim ako su nadležna tijela odobrila izuzeće. Glavni zastupnik stranog osiguravajućeg društva mora imati boravište u Finskoj, osim ako je glavni ured trgovačkog društva u Europskoj uniji. PL: Zahtjev u pogledu boravišta za posrednike u osiguranju.
B. Bankarske i ostale financijske usluge (osim osiguranja)	BG: Stalno boravište u Bugarskoj zahtijeva se za izvršne direktore i poslovođe. FI: Glavni direktori i najmanje jedan revizor kreditnih institucija moraju imati boravište u Europskoj uniji, osim ako je tijelo odgovorno za financijski nadzor odobrilo izuzeće. Broker (pojedinač) na burzi izvedenica mora imati boravište u Europskoj uniji. HR: Zahtjev u pogledu boravišta. Upravni odbor upravlja poslovanjem kreditne ustanove s državnog područja Republike Hrvatske. Najmanje jedan član tog odbora mora tečno govoriti hrvatski jezik. IT: Uvjet u pogledu boravišta na državnom području države članice

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	Europske unije za „promotori di servizi finanziaari” (financijski trgovci). LT: Najmanje jedan upravitelj mora biti državljaniin jedne od država članica Europske unije. PL: Zahtjev državljanstva za barem jednog rukovoditelja banke.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
13. USLUGE ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI (samo privatno financirane usluge) A. Bolničke usluge (SKP 9311) B. Usluge hitne pomoći (SKP 93192) C. Usluge domova u kojima se pruža zdravstvena skrb osim bolničkih usluga (SKP 93193) E. Socijalne usluge (SKP 933)	FR: Za potrebno odobrenje pristupa rukovodećim funkcijama uzima se u obzir raspoloživost lokalnog rukovodećeg osoblja. LV: Ispitivanja gospodarskih potreba za liječnike, stomatologe, primalje, medicinske sestre, fizioterapeute i paramedicinsko osoblje. PL: Strancima je za obavljanje medicinske djelatnosti potrebna dozvola. Strani liječnici imaju ograničena prava glasa u okviru strukovnih komora.
14. TURISTIČKE USLUGE I USLUGE POVEZANE S PUTOVANJIMA	
A. Hoteli, restorani te priprema i dostava hrane i pića (<i>catering</i>) (SKP 641, SKP 642 i SKP 643) osim usluga pripreme i dostave hrane i pića (<i>catering</i>) u zračnom prijevozu¹³⁰	BG: Broj stranih rukovoditelja ne smije biti veći od broja rukovoditelja koji su bugarski građani, u slučajevima u kojima je javni (državni i/ili općinski) udio u vlasničkom kapitalu bugarskog trgovačkog društva veći od 50 %. HR: Zahtjev u pogledu državljanstva za uslužne djelatnosti te usluge pripreme i dostave hrane i pića (<i>catering</i>) u kućanstva i na ruralna imanja.
B. Usluge putničkih agencija i organizatora grupnih putovanja (turoperatora) (uključujući voditelje putovanja) (SKP 7471)	BG: Broj stranih rukovoditelja ne smije biti veći od broja rukovoditelja koji su bugarski građani, u slučajevima u kojima je javni (državni i/ili općinski) udio u vlasničkom kapitalu bugarskog trgovačkog društva veći od 50 %.
C. Usluge turističkih vodiča (SKP 7472)	ES, FR, EL, HR, IT, PL, PT: Uvjet u pogledu državljanstva. ES, IT: Pravo na obavljanje zanimanja imaju samo lokalne organizacije turističkih vodiča.
15. REKREACIJSKE,	

¹³⁰

Usluge pripreme i dostave hrane i pića (*catering*) u zračnom prijevozu nalaze se pod naslovom POMOCNE USLUGE U PRIJEVOZU pod točkom 17.D.a) Usluge prihvata i otpreme zrakoplova.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
KULTURNE I SPORTSKE USLUGE (osim audiovizualnih usluga)	
A. Zabavljачke usluge (uključujući usluge kazališta, glazbenih skupina uživo, cirkusa i diskoteka) (SKP 9619)	FR: Potrebno odobrenje pristupa rukovodećim funkcijama podliježe uvjetu u pogledu državljanstva ako se zahtijeva odobrenje za više od dvije godine.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
16. USLUGE PRIJEVOZA	
A. Pomorski prijevoz	
a) Međunarodni prijevoz putnika (SKP 7211 osim nacionalnog kabotažnog prijevoza) b) Međunarodni prijevoz tereta (SKP 7212 osim nacionalnog kabotažnog prijevoza) ¹³¹	EU: Uvjet u pogledu državljanstva za posade brodova. AT: Uvjet u pogledu državljanstva za većinu glavnih direktora.
D. Cestovni prijevoz	
a) Prijevoz putnika (SKP 7121 i SKP 7122)	AT: Uvjet u pogledu državljanstva za osobe i članove društva koji imaju pravo zastupati pravnu osobu ili partnerstvo. DK, HR: Uvjet u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta za rukovoditelje. BG, MT: Uvjet u pogledu državljanstva.
b) Prijevoz tereta (SKP 7123, osim prijevoza pošte za vlastite potrebe ¹³²).	AT: Uvjet u pogledu državljanstva za osobe i članove društva koji imaju pravo zastupati pravnu osobu ili partnerstvo. BG, MT: Uvjet u pogledu državljanstva. HR: Uvjet u pogledu državljanstva i zahtjev u pogledu boravišta za rukovoditelje.
E. Prijevoz robe cjevovodima, osim goriva ¹³³ (SKP 7139)	AT: Uvjet u pogledu državljanstva za glavne direktore.
17. POMOĆNE USLUGE U PRIJEVOZU ¹³⁴	

¹³¹ Uključuje usluge razvoza (*feedera*) i seljenja opreme koje pružaju pružatelji usluga međunarodnog pomorskog prijevoza među lukama koje se nalaze u istoj državi kada nisu uključeni nikakvi prihodi.

¹³² Dio SKP-a 71235, koji se nalazi pod naslovom KOMUNIKACIJSKE USLUGE pod točkom 7.A. Poštanske i kurirske usluge.

¹³³ Prijevoz goriva cjevovodima nalazi se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 18.B.

¹³⁴ Ne uključuje usluge održavanja i popravka prijevozne opreme koje se nalaze pod naslovom POSLOVNE USLUGE u točkama 6.F.I) 1. do 6.F.I) 4.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
A. Pomoćne usluge u pomorskom prijevozu	EU: Uvjet u pogledu državljanstva za posade za usluge guranja i tegljenja te za pomoćne usluge u pomorskom prometu.
a) Usluge rukovanja pomorskim teretom	AT: Uvjet u pogledu državljanstva za većinu glavnih direktora za a), d), h), g), h) i i).
b) Usluge pohrane i skladištenja (dio SKP-a 742)	BG, MT: Uvjet u pogledu državljanstva.
c) Usluge carinjenja	DK: Zahtjev u pogledu boravišta za usluge carinjenja.
d) Usluge kontejnerske stanice i terminala	EL: Uvjet u pogledu državljanstva za usluge carinjenja.
e) Usluge pomorskih agencija	IT: Zahtjev u pogledu boravišta za „raccomandatorio marittimo”.
f) Usluge otpreme pomorskog tereta	

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
g) Iznajmljivanje plovila s posadom (SKP 7213) h) Usluge guranja i tegljenja (SKP 7214) i) Pomoćne usluge u pomorskom prijevozu (dio SKP-a 745) j) Ostale pomoćne i popratne usluge (dio SKP-a 749)	
B. Pomoćne usluge u prijevozu unutarnjim plovnim putovima e) Usluge guranja i tegljenja (SKP 7224) f) Pomoćne usluge u prometu unutarnjim plovnim putovima (dio SKP-a 745)	EU: Uvjet u pogledu državljanstva za posadu.
D. Pomoćne usluge u cestovnom prijevozu d) Iznajmljivanje gospodarskih cestovnih vozila s vozačem (SKP 7124) e) Usluge carinjenja	AT: Uvjet u pogledu državljanstva za osobe i članove društva koji imaju pravo zastupati pravnu osobu ili partnerstvo za iznajmljivanje gospodarskih cestovnih vozila s uslugama vozača. BG, MT: Uvjet u pogledu državljanstva. DK: Zahtjev u pogledu boravišta za usluge carinjenja. EL: Uvjet u pogledu državljanstva za usluge carinjenja. PL: Nacionalna ograničenja u pogledu izravnih zastupanja u uslugama carinjenja: mogu ih obavljati samo carinski službenici koji imaju boravište na području Europske unije. FR: Ne preuzima obveze, osim ako se odobri potpuni reciprocitet. NL: Kako je predviđeno člankom 1. stavcima 3. i 9. Općeg zakona o carini, o odobrenju fizičkim ili pravnim osobama da djeluju kao carinski zastupnici odlučuje inspektor. Odobrenje će se uskratiti u slučaju da je podnositelj molbe bio pravomoćno osuđen za kazneno djelo u posljednjih pet godina. Carinskim zastupnicima, koji nemaju boravište ili poslovni nastan u Nizozemskoj, potrebno je boravište ili poslovni nastan na fiksnoj lokaciji u Nizozemskoj prije nego što mogu

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	obavljati djelatnosti kao priznati carinski zastupnici.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
D. Pomoćne usluge u željezničkom prijevozu¹³⁵ a) Usluge carinjenja	BG, MT: Uvjet u pogledu državljanstva. DK: Zahtjev u pogledu boravišta za usluge carinjenja. EL: Uvjet u pogledu državljanstva za usluge carinjenja. PL: Nacionalna ograničenja u pogledu izravnih zastupanja u uslugama carinjenja: mogu ih obavljati samo carinski službenici koji imaju boravište na području Europske unije. FR: Ne preuzima obveze, osim ako se odobri potpuni reciprocitet. NL: Kako je predviđeno člankom 1. stavcima 3. i 9. Općeg zakona o carini, o odobrenju fizičkim ili pravnim osobama da djeluju kao carinski zastupnici odlučuje inspektor. Odobrenje će se uskratiti u slučaju da je podnositelj molbe bio pravomoćno osuđen za kazneno djelo u posljednjih pet godina. Carinskim zastupnicima, koji nemaju boravište ili poslovni nastan u Nizozemskoj, potrebno je boravište ili poslovni nastan na fiksnoj lokaciji u Nizozemskoj prije nego što mogu obavljati djelatnosti kao priznati carinski zastupnici.
E. Pomoćne usluge u zračnom prijevozu a) Usluge carinjenja	BG, MT: Uvjet u pogledu državljanstva. DK: Zahtjev u pogledu boravišta za usluge carinjenja. EL: Uvjet u pogledu državljanstva za usluge carinjenja. PL: Nacionalna ograničenja u pogledu izravnih zastupanja u uslugama carinjenja: mogu ih obavljati samo carinski službenici koji imaju boravište na području Europske unije. FR: Ne preuzima obveze, osim ako se odobri potpuni reciprocitet. NL: Kako je predviđeno člankom 1. stavcima 3. i 9. Općeg zakona o carini, o odobrenju fizičkim ili pravnim osobama da djeluju kao carinski zastupnici odlučuje inspektor. Odobrenje će se uskratiti u slučaju da je podnositelj molbe bio pravomoćno osuđen za kazneno djelo u posljednjih pet godina. Carinskim zastupnicima, koji nemaju boravište ili poslovni nastan u Nizozemskoj, potrebno je boravište ili poslovni nastan na fiksnoj lokaciji u Nizozemskoj prije nego što mogu obavljati djelatnosti kao priznati carinski zastupnici.

¹³⁵

Horizontalno ograničenje za javne komunalne službe primjenjuje se kada je za usluge potrebna uporaba javnog vlasništva.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
F. Pomoćne usluge u prijevozu robe cjevovodima, osim goriva ¹³⁶ a) Usluge pohrane i skladištenja robe, osim goriva, koja se prevozi cjevovodima (dio SKP-a 742)	AT: Uvjet u pogledu državljanstva za glavne direktore.
18. ENERGETSKE USLUGE	
A. Usluge povezane s rudarenjem (SKP 883) ¹³⁷	SK: Zahtjev u pogledu boravišta.
19. OSTALE USLUGE KOJE NISU DRUGDJE UKLJUČENE	
a) Usluge pranja, čišćenja i bojanja (SKP 9701)	EU: Uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake i diplomirane vježbenike.
b) Usluge uređivanja kose (SKP 97021)	BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake i diplomirane vježbenike. AT: Uvjet u pogledu državljanstva za diplomirane vježbenike.

¹³⁶ Pomoćne usluge u prijevozu goriva cjevovodima nalaze se pod naslovom ENERGETSKE USLUGE u točki 18.C.

¹³⁷ Uključuje sljedeće usluge koje se pružaju na temelju naknade ili ugovora: savjetodavne i konzultantske usluge povezane s rudarenjem, priprema rudarskih zemljišta, instalacija opreme na mjestu iskopa, bušenje, usluge s oruđem za bušenje, usluge povezane s kućištem i cijevima, usluge u području tehnike mulja i dobave, nadzor krutih tvari, posebne operacije istraživanja i rada u oknima, geologija bušotina i nadzor bušenja, uzimanje uzoraka jezgre, ispitivanje okana, usluge ožičenja, dostava i rad tekućina za završne radove (slana voda), dostava i ugradnja uređaja za završne radove, cementiranje (ubrizgavanje pod tlakom), usluge stimulacije (lomljenje, obrada kiselinama i ubrizgavanje pod tlakom), usluge završnih radova i popravka okna, pečaćenje i napuštanje okana. Ne uključuje izravan pristup prirodnim resursima ili iskorištavanje prirodnih resursa. Ne uključuje pripremne radove na lokaciji za rudarenje resursa osim nafte i plina (SKP 5115) koji se nalazi pod naslovom 8. GRAĐEVINARSKE USLUGE.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
c) Usluge kozmetičkih tretmana, manikure i pedikure (SKP 97022)	BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake i diplomirane vježbenike. AT: Uvjet u pogledu državljanstva za diplomirane vježbenike.
d) Ostale usluge tretmana uljepšavanja d.n. (SKP 97029)	BE, BG, CY, CZ, DE, DK, ES, EE, FI, FR, EL, HR, HU, IE, IT, LV, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SI, SE, UK: Uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake i diplomirane vježbenike. AT: Uvjet u pogledu državljanstva za diplomirane vježbenike.
e) Usluge lječilišta i neterapeutske masaže, u mjeri u kojoj se pružaju kao usluge opuštanja za njegu i održavanje tijela, a ne za medicinske ili rehabilitacijske potrebe ¹³⁸ (SKP ver. 1.0 97230)	EU: Uvjet u pogledu državljanstva za stručnjake i diplomirane vježbenike.

”

¹³⁸

Usluge terapeutske masaže i termalnog liječenja nalaze se pod točkama 6.A.h) Medicinske usluge, 6.A.j) 2. Usluge medicinskih sestara, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja te zdravstvene usluge (13.A i 13.C).

PRILOG VI.

(Odjeljak B Dodatka 2. Prilogu IX. Sporazumu iz članaka 126. i 127. Sporazuma)

REZERVE U POGLEDU PRIVREMENE PRISUTNOSTI FIZIČKIH OSOBA U POSLOVNE SVRHE

DODATAK 2.

REZERVE U POGLEDU UGOVORNIH PRUŽATELJA USLUGA I NEOVISNIH STRUČNJAKA

(iz članaka 126. i 127. ovog Sporazuma)

„ODJELJAK B

STRANKA EU

Koriste se sljedeće kratice:

AT	Austrija
BE	Belgija
BG	Bugarska
CY	Cipar
CZ	Češka
DE	Njemačka
DK	Danska
ES	Španjolska
EE	Estonija
EU	Europska unija, uključujući sve njezine države članice
FI	Finska
FR	Francuska
EL	Grčka
HR	Hrvatska
HU	Mađarska
IE	Irski

IT	Italija
LV	Latvija
LT	Litva
LU	Luksemburg
MT	Malta
NL	Nizozemska
PL	Poljska
PT	Portugal
RO	Rumunjska
SK	Slovačka
SI	Slovenija
SE	Švedska
UK	Ujedinjena Kraljevina

1. U popisu rezervi u nastavku navode se uslužni sektori koje je stranka EU-a liberalizirala na temelju članka 126. stavaka 2. i 3. te članka 127. stavaka 2. i 3. ovog Sporazuma te konkretna diskriminacijska ograničenja koja se primjenjuju na njih.

Popisi se sastoje od sljedećih elemenata:

- (a) prvi stupac u kojem se navodi sektor ili podsektor u kojem se primjenjuju ograničenja; i
- (b) drugi stupac s opisom primjenjivih ograničenja.

Ako se na ugovorne pružatelje usluga i neovisne stručnjake ne primjenjuju nikakva posebna ograničenja, osim ograničenja navedenih u glavi IV. ovog Sporazuma, pored odgovarajuće države članice ili odgovarajućih država članica navedeno je „Nema ograničenja”.

2. U utvrđivanju pojedinačnih sektora ili podsektora, „SKP” znači Središnja klasifikacija proizvoda kako je utvrđena u Statističkom uredu Ujedinjenih naroda, Statistički dokumenti, serija M, br. 77, SKP prov, 1991.
3. U popis u nastavku nisu uključene mjere povezane s kvalifikacijskim zahtjevima i postupcima, tehničkim normama te zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvola, kao ni mjere u pogledu uvjeta zapošljavanja, rada i socijalne sigurnosti kada isti ne predstavljaju diskriminacijsko ograničenje u smislu članka 126. stavaka 2. i 3. te članka 127. stavaka 2. i 3. ovog Sporazuma. Te mjere (npr. potreba pribavljanja

dozvole, potreba pribavljanja priznanja kvalifikacija u zakonski uređenim sektorima, potreba polaganja posebnih ispita, uključujući jezične ispite, potreba za pravnom poreznom rezidentnošću gdje se djelatnost obavlja, potreba poštovanja nacionalnih propisa i pravila u pogledu najniže plaće i kolektivnih ugovora o plaći u zemlji domaćinu), čak i ako nisu navedene, u svakom se slučaju primjenjuju na ugovorne pružatelje usluga i neovisne stručnjake druge stranke.

4. U skladu s člankom 107. stavkom 3. ovog Sporazuma, u popis u nastavku nisu uključene mjere koje se odnose na subvencije koje dodjeljuju stranke.
5. Svi zahtjevi u skladu sa zakonima i propisima Europske unije i njezinih država članica u pogledu ulaska, boravka, rada i mjera socijalne sigurnosti nastavljaju se primjenjivati, uključujući propise o razdoblju boravka, minimalnim plaćama i kolektivnim ugovorima o plaćama, čak i ako nisu navedeni u nastavku teksta.
6. Popisom u nastavku ne dovodi se u pitanje postojanje javnih monopola i isključivih prava kako su opisana u popisu obveza o osnivanju.
7. U onim sektorima u kojima se primjenjuju ispitivanja gospodarskih potreba, njihovi glavni kriteriji bit će procjena odgovarajućeg stanja na tržištu u državi članici Europske unije ili regiji gdje će se usluga pružati, uključujući u odnosu na broj postojećih pružatelja usluga i utjecaj na njih.
8. Prava i obveze koje proizlaze iz ovog popisa rezervi nemaju učinak same po sebi i stoga se njima ne dodjeljuju prava izravno fizičkim ili pravnim osobama.
9. Obveze u pogledu ugovornih pružatelja usluga i neovisnih stručnjaka ne primjenjuju se u slučajevima u kojima je namjera ili učinak njihove privremene prisutnosti miješati se u ili drukčije utjecati na ishod bilo kakvog radnog/upravljačkog spora ili pregovora.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
SVI SEKTORI ¹³⁹	Prijelazna razdoblja BG, RO: Obveze stupaju na snagu s učinkom od 1. siječnja 2014. AT, BE, DE, DK, EL, ES, FI, FR, IE, IT, LU, NL, PT, SE, UK: Nema ograničenja. Priznanje EU: Direktive Europske unije o uzajamnom priznanju diploma primjenjuju se samo na državljane država članica Europske unije. Pravom pružanja zakonski uređene usluge stručnjaka u jednoj državi članici Europske unije ne daje se pravo na pružanje te usluge u drugoj državi članici Europske unije¹⁴⁰.
Usluge pravnog savjetovanja u pogledu međunarodnog javnog prava i stranog prava (tj. pravo koje nije povezano s Europskom unijom) (dio SKP-a 861)¹⁴¹	AT, CY, DE, EE, IE, LU, NL, SE, UK: Nema ograničenja. ES, IT, HR, EL, PL: Ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake. LV: Ispitivanje gospodarskih potreba za ugovorne pružatelje usluga. BE: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za ugovorne pružatelje usluga ako je godišnja plaća iznad iznosa utvrđenog odgovarajućim zakonima i propisima. BG, CZ, DK, FI, HU, LT, MT, PT, RO, SI, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. DK: Stavljanje na tržište djelatnosti pravnog savjetovanja ograničeno je na odvjetnike s danskom dozvolom za obavljanje poslovne djelatnosti. Za dobivanje danske dozvole za obavljanje djelatnosti potrebno je pristupiti danskom pravosudnom ispitu. FR: Za punopravno (pojednostavnjeno) članstvo u odvjetničkoj komori zahtijeva se ispitivanje sposobnosti.

¹³⁹ Napomena za objašnjenje za BE: prema potrebi, iznos dotične godišnje plaće trenutačno je određen na 33 677 EUR (ožujak 2007.).

¹⁴⁰ Kako bi se državljanima trećih zemalja priznale njihove kvalifikacije na razini Europske unije, potrebno je sklopiti sporazum o međusobnom priznanju u okviru utvrđenom u članku 129. ovog Sporazuma.

¹⁴¹ Pružanje tih usluga, kao i pružanje drugih usluga, podliježe zahtjevima i postupcima za izdavanje dozvole primjenjivima u državama članicama Europske unije. One mogu, među ostalim, biti u obliku poštovanja lokalnih etičkih kodeksa, uporabe titule stečene u matičnoj zemlji (osim ako je ishodeno priznanje titule u zemlji domaćinu), zahtjeva u pogledu osiguranja, jednostavne registracije pri odvjetničkoj komori zemlje domaćina ili pojednostavnjenog primitka u odvjetničku komoru zemlje domaćina na temelju ispitivanja sposobnosti te pravne ili strukovne rezidentnosti u zemlji domaćinu.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	HR: Punopravno članstvo u odvjetničkoj komori koje se zahtijeva za usluge pravnog zastupanja podliježe uvjetu u pogledu državljanstva.
Računovodstvene i knjigovodstvene usluge (SKP 86212 osim „revizorskih usluga”, SKP 86213, SKP 86219 i SKP 86220)	CY, DE, EE, ES, HR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: Nema ograničenja. AT: Poslodavac mora biti član odgovarajućeg strukovnog tijela u matičnoj državi ako takvo tijelo postoji. BE: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za ugovorne pružatelje usluga kada je godišnja plaća iznad iznosa utvrđenog odgovarajućim zakonima i propisima. FR: Zahtjev u pogledu odobrenja. BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, PT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Usluge poreznog savjetovanja (SKP 863) ¹⁴²	CY, DE, EE, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PL, SI, SE, UK: Nema ograničenja. AT: Poslodavac mora biti član odgovarajućeg strukovnog tijela u matičnoj državi ako takvo tijelo postoji; uvjet u pogledu državljanstva za zastupanje pred nadležnim tijelima. BE: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za ugovorne pružatelje usluga ako je godišnja plaća iznad iznosa utvrđenog odgovarajućim zakonima i propisima. BG, CZ, DK, EL, FI, HU, LT, LV, MT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. PT: Ne preuzima obveze. HR, HU: Zahtjev u pogledu boravišta.
Arhitektonske usluge i usluge urbanističkog planiranja i krajobrazne arhitekture (SKP 8671 i SKP 8674)	CY, EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, SI, SE, UK: Nema ograničenja. ES, HR, IT, PL: Ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake. LV: Ispitivanje gospodarskih potreba za ugovorne pružatelje usluga. FI: Fizička osoba mora dokazati da posjeduje posebno znanje važno za uslugu koja se pruža. BE: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za ugovorne pružatelje usluga ako je godišnja plaća iznad iznosa utvrđenog odgovarajućim zakonima i propisima. DK: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za ugovorne pružatelje usluga koji ondje borave do tri mjeseca. BG, CZ, DE, FI, HU, LT, PT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. AT: Samo za usluge planiranja: ispitivanje gospodarskih potreba. HR, HU: Zahtjev u pogledu boravišta.
Inženjerske usluge i integrirane inženjerske usluge (SKP 8672 i SKP 8673)	CY, EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, SI, SE, UK: Nema ograničenja. ES, HR, IT, PL, PT: Ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake. LV: Ispitivanje gospodarskih potreba za ugovorne pružatelje usluga. FI: Fizička osoba mora dokazati da posjeduje posebno znanje važno

¹⁴²

Ne uključuje usluge pravnog savjetovanja i pravnog zastupanja u poreznim pitanjima, koje se nalaze pod uslugama pravnog savjetovanja u pogledu međunarodnog javnog prava i stranog prava.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	za uslugu koja se pruža. BE: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za ugovorne pružatelje usluga ako je godišnja plaća iznad iznosa utvrđenog odgovarajućim zakonima i propisima. DK: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za ugovorne pružatelje usluga koji ondje borave do tri mjeseca. BG, CZ, DE, FI, HU, LT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. AT: Samo za usluge planiranja: ispitivanje gospodarskih potreba. HR, HU: Zahtjev u pogledu boravišta.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Medicinske (uključujući psihologe) i stomatološke usluge (SKP 9312 i dio SKP-a 85201)	SE: Nema ograničenja. CY, CZ, DE, DK, EE, ES ¹⁴³ , IE, IT, LU, MT, NL, PL, RO, SI: Ispitivanje gospodarskih potreba. AT: Ne preuzima obveze osim za usluge stomatologa i psihologa: ispitivanje gospodarskih potreba. BE, BG, EL, FI, FR, HU, LT, LV, PT, SK, UK: Ne preuzimaju obveze.
Veterinarske usluge (SKP 932)	SE: Nema ograničenja. BE, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES ¹⁴⁴ , FI, IE, IT, LT, LU, MT, NL, PL, RO, SI: Ispitivanje gospodarskih potreba. AT, BG, FR, HR, HU, LV, PT, SK, UK: Ne preuzimaju obveze.
Usluge primalja (dio SKP-a 93191)	SE: Nema ograničenja. AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, RO, SI: Ispitivanje gospodarskih potreba. BE, BG, FI, FR, HU, PT, SK, UK: Ne preuzimaju obveze.
Usluge medicinskih sestara, fizioterapeuta i paramedicinskog osoblja (dio SKP-a 93191)	SE: Nema ograničenja. AT, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, ES, IE, IT, LT, LV, LU, MT, NL, PL, RO, SI: Ispitivanje gospodarskih potreba. BE, BG, FI, FR, HU, PT, SK, UK: Ne preuzimaju obveze.
Računalne i srodne usluge (SKP 84)	CY, DE, EE, EL, FR, IE, LU, MT, NL, SI, SE: Nema ograničenja. ES, IT, PL: Ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake. LV: Ispitivanje gospodarskih potreba za ugovorne pružatelje usluga. BE: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za ugovorne pružatelje usluga ako je godišnja plaća iznad iznosa utvrđenog odgovarajućim zakonima i propisima. DK: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za ugovorne pružatelje usluga koji ondje borave do tri mjeseca. AT, BG, CZ, FI, HU, LT, RO, PT, SK, UK: Ispitivanje gospodarskih potreba. HR: Zahtjev u pogledu boravišta za ugovorne pružatelje usluga. Ne

¹⁴³ Samo se u Španjolskoj za medicinske (uključujući psihologe) i stomatološke usluge (SKP 9312 i dio SKP-a 85201) ne primjenjuje obveza ispitivanja gospodarskih potreba za Kolumbiju.

¹⁴⁴ Samo se u Španjolskoj za veterinarske usluge (SKP 932) ne primjenjuje obveza ispitivanja gospodarskih potreba za Kolumbiju.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
	preuzima obveze za neovisne stručnjake.
Istraživanje tržišta i ispitivanje javnog mnijenja (SKP 864)	CY, DE, EE, FR, IE, LU, NL, SE, UK: Nema ograničenja. ES, HR, IT, PL: Ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake. BE: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za ugovorne pružatelje usluga ako je godišnja plaća iznad iznosa utvrđenog odgovarajućim zakonima i propisima. AT, BG, CZ, DK, EL, FI, LT, LV, MT, RO, SI, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. LT, PT: Ne preuzimaju obveze za usluge ispitivanja javnog mnijenja (SKP 86402). HU: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za usluge ispitivanja javnog mnijenja (SKP 86402), u kojem slučaju: ne preuzima obveze.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Usluge savjetovanja u upravljanju (SKP 865)	CY, DE, EE, EL, FR, IE, LV, LU, MT, NL, SI, SE, UK: Nema ograničenja. ES, HR, IT, PL, PT: Ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake. BE: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za ugovorne pružatelje usluga ako je godišnja plaća iznad iznosa utvrđenog odgovarajućim zakonima i propisima. DK: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za ugovorne pružatelje usluga koji ondje borave do tri mjeseca. AT, BG, CZ, FI, HU, LT, RO, SK: ispitivanje gospodarskih potreba.
Usluge povezane sa savjetovanjem u upravljanju (SKP 866)	CY, DE, EE, EL, FR, IE, LV, LU, MT, NL, SI, SE, UK: Nema ograničenja. ES, HR, IT, PL, PT: Ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake. BE: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za ugovorne pružatelje usluga ako je godišnja plaća iznad iznosa utvrđenog odgovarajućim zakonima i propisima. DK: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za ugovorne pružatelje usluga koji ondje borave do tri mjeseca. AT, BG, CZ, FI, LT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. HU: Ispitivanje gospodarskih potreba, osim za usluge arbitraže i mirenja (SKP 86602), u kojem slučaju: ne preuzima obveze.
Održavanje i popravak plovila (dio SKP-a 8868)	CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SK, SI, SE: Nema ograničenja. BE: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za ugovorne pružatelje usluga ako je godišnja plaća iznad iznosa utvrđenog odgovarajućim zakonima i propisima. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, UK: Ispitivanje gospodarskih potreba.
Održavanje i popravak opreme za željeznički prijevoz (dio SKP-a 8868)	CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ograničenja. BE: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za ugovorne pružatelje usluga ako je godišnja plaća iznad iznosa utvrđenog odgovarajućim zakonima i propisima. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Održavanje i popravak motornih vozila, motocikala, motornih sanjki i opreme za cestovni prijevoz (SKP 6112, SKP 6122, dio SKP-a 8867 i dio SKP-a 8868)	CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, NL, PL, PT, SI, SE: Nema ograničenja. BE: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za ugovorne pružatelje usluga ako je godišnja plaća iznad iznosa utvrđenog odgovarajućim zakonima i propisima. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, MT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba. UK: Ispitivanje gospodarskih potreba za održavanje i popravak motornih vozila, motocikala i motornih sanjki (SKP 6112, SKP 6122, dio SKP-a 8867).
Održavanje i popravak zrakoplova i njihovih dijelova (dio SKP-a 8868)	CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ograničenja. BE: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za ugovorne pružatelje usluga ako je godišnja plaća iznad iznosa utvrđenog odgovarajućim zakonima i propisima. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
Održavanje i popravak metalnih proizvoda, (neuredskih) strojeva ili (neprijevozne i neuredske) opreme te proizvoda za osobnu uporabu i uporabu u kućanstvu ¹⁴⁵ (SKP 633, SKP 7545, SKP 8861, SKP 8862, SKP 8864, SKP 8865 i SKP 8866)	CY, EE, EL, ES, FR, HR, IT, LV, LU, MT, NL, PL, PT, SI, SE, UK: Nema ograničenja. BE: Ispitivanje gospodarskih potreba osim za ugovorne pružatelje usluga ako je godišnja plaća iznad iznosa utvrđenog odgovarajućim zakonima i propisima. AT, BG, CZ, DE, DK, FI, HU, IE, LT, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba.
Usluge uređenja	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Ne preuzimaju obveze. ES: Nema ograničenja za ugovorne pružatelje usluga, ne preuzima obveze za neovisne stručnjake.
Kemijsko inženjerstvo, farmacija, fotokemija	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, FI, FR, HR, HU, IE, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Ne preuzimaju obveze. ES, IT: Nema ograničenja za ugovorne pružatelje usluga, ne preuzimaju obveze za neovisne stručnjake.
Usluge kozmetičke tehnologije	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Ne preuzimaju obveze. ES: Nema ograničenja za ugovorne pružatelje usluga, ne preuzima obveze za neovisne stručnjake.
Specijalizirane usluge u području tehnologije, inženjerstva, marketinga i prodaje za automobilske sektor.	AT, BE, BG, CY, CZ, ES, DE, DK, EE, EL, FI, FR, HR, HU, IE, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Ne preuzimaju obveze. IT: Nema ograničenja za ugovorne pružatelje usluga, ispitivanje gospodarskih potreba za neovisne stručnjake.
Usluge dizajna i marketinga za modnu tekstilnu industriju, odjeću, obuću i dodatke	AT, BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, FI, FR, HR, HU, IE, IT, LT, LU, LV, MT, NL, PL, PT, RO, SK, SE, SI, UK: Ne preuzimaju obveze. ES: Nema ograničenja za ugovorne pružatelje usluga, ne preuzima obveze za neovisne stručnjake.
Usluge pismenog i usmenog prevođenja (SKP 87905, osim službenih ili	CY, EE, FR, LU, LV, MT, NL, PT, SI, SE, UK: Nema ograničenja. AT, BE, BG, CZ, DE, DK, ES, EL, FI, HU, IE, IT, LT, PL, RO, SK: Ispitivanje gospodarskih potreba.

¹⁴⁵

Usluge održavanja i popravka uredskih strojeva i opreme, uključujući računala (SKP 845) nalaze se pod naslovom Računalne usluge.

Sektor ili podsektor	Opis rezervi
certificiranih djelatnosti)	HR: Ne preuzima obveze za neovisne stručnjake.

”

PRILOG VII.

(Prilog X. Sporazumu iz članka 130. Sporazuma)

„INFORMACIJSKE TOČKE ZA TRGOVINU USLUGAMA, POSLOVNI NASTAN I ELEKTRONIČKU TRGOVINU

(iz članka 130. ovog Sporazuma)

KOLUMBIJA

Ministerio de Comercio, Industria y Turismo (Ministry of Trade, Industry and Tourism)

Calle 28 No. 13A – 15.

Bogotá

Kolumbija

Telefon: +57 1 606 76 76 Ext. 1316

Telefaks: +57 1 2410479

EU

EUROPSKA UNIJA

European Commission - DG TRADE

Services and investment unit

Rue de la Loi 170

B-1000 BRUXELLES

Adresa e-pošte: TRADE-GATS-CONTACT-POINTS@ec.europa.eu

AUSTRIJA

Federal Ministry of Economics and Labour

Department for Multilateral Trade Policy - C2/11

Stubenring 1

A-1011 Vienna (Beč)

Austrija

Telefon: ++ 43 1 711 00 (ext. 6915/5946)

Telefaks: ++ 43 1 718 05 08

Adresa e-pošte: post@C211.bmwa.gv.at

BELGIJA	Service public fédéral Economie, PME, Classes moyennes et Energie, Direction générale du Potentiel économique (Federal Public Service Economy, SMEs, Self-employed and Energy Directorate – General Economic Potential) Rue du Progrès, 50 B - 1210 Bruxelles Belgija Telefon: (322) 277 51 11 Telefaks: (322) 277 53 11 Adresa e-pošte: info-gats@economie.fgov.be
BUGARSKA	Foreign Economic Policy Directorate Ministry of Economy and Energy 12, Alexander Batenberg Str. 1000 Sofia (Sofija) Bugarska Telefon: (359 2) 940 77 61 / (359 2) 940 77 93 Telefaks: (359 2) 981 49 15 Adresa e-pošte: wto.bulgaria@mee.government.bg
HRVATSKA	State Office for Trade Policy Gajeva 4, Zagreb HRVATSKA Tel.: 01-6444-600 Telefaks: 01-6444-601 Adresa e-pošte: info@dutp.hr
CIPAR	Permanent Secretary Planning Bureau Apellis and Nirvana corner 1409 Nicosia Cipar Tel.: (357 22) 406 801 / (357 22) 406 852 Telefaks: (357 22) 666 810 Adresa e-pošte: planning@cytanet.com.cy maria.philippou@planning.gov.cy
ČEŠKA	Ministry of Industry and Trade

Department of Multilateral and EU Common Trade Policy

Politických vězňů 20

Praha 1

Češka

Tel.: (420 2) 2485 2012

Telefaks: (420 2) 2485 2656

Adresa e-pošte: brennerova@mpo.cz

DANSKA	Ministry of Foreign Affairs International Trade Policy and Business Asiatisk Plads 2 DK-1448 Copenhagen K Danska Tel.: (45) 3392 0000 Telefaks: (45) 3254 0533 Adresa e-pošte: eir@um.dk
ESTONIJA	Ministry of Economic Affairs and Communications 11 Harju street EST-15072 Tallinn Estonija Tel.: (372) 639 7654 / (372) 625 6360 Telefaks: (372) 631 3660 Adresa e-pošte: services@mkm.ee
FINSKA	Ministry for Foreign Affairs Department for External Economic Relations Unit for the EU Common Commercial Policy PO Box 176; 00161 Helsinki Finska Tel.: (358-9) 1605 5528 Telefaks: (358-9) 1605 5599

FRANCUSKA

Ministère de l'Economie, des Finances et de l'Emploi
Direction générale du Trésor et de la Politique économique (DGTPE)
Service des Affaires multilatérales et du développement
Sous Direction Politique commerciale et Investissement
Bureau Services, Investissements et Propriété intellectuelle
(Ministry of Economy, Finance and Employment
Directorate General of Treasury and Economic Policy (DGTPE)
Multilateral Affairs and Development Department
Sub Directorate for Trade Policy and Investment
Office of Services, Investment and Intellectual Property)
139 rue de Bercy (télédoc 233)
75572 Paris Cedex 12
Francuska
Tel.: +33 (1) 44 87 20 30
Telefaks: +33 (1) 53 18 96 55

Secrétariat général des affaires européennes
(Secretariat General for European Affairs)
2, Boulevard Diderot
75572 Paris Cedex 12
Tel.: +33 (1) 44 87 10 13
Telefaks: +33 (1) 44 87 12 61

NJEMAČKA

German Office for Foreign Trade - bfai
Agrippastrasse 87-93
50676 Köln
Njemačka
Tel.: (49221) 2057 345
Telefaks: (49221) 2057 262
Adresa e-pošte: zoll@bfai.de

GRČKA

Ministry of Economy and Finance
Directorate for Foreign Trade Policy
1 Kornarou Str.
10563 Athens (Atena)
Grčka
Tel.: (30 210) 3286121, 3286126
Telefaks: (30 210) 3286179

MAĐARSKA

Ministry of Economy and Transport

Trade Policy Department

Honvéd utca 13-15.

H-1055 Budapest (Budimpešta)

Mađarska

Tel.: 361 336 7715

Telefaks: 361 336 7559

Adresa e-pošte: kereskedelempolitika@gkm.gov.hu

IRSKA

Department of Enterprise, Trade & Employment

International Trade Section (WTO)

Earlsfort Centre

Hatch St.

IRL-Dublin 2

Irska

Tel.: (353 1) 6312533

Telefaks: (353 1) 6312561

ITALIJA

Ministero degli Affari Esteri
(Ministry of Foreign Affairs)
Piazzale della Farnesina, 1
00194 Rome (Rim)
Italija

General Directorate for the Multilateral Economic and Financial
Cooperation

WTO Coordination Office

Tel.: (39) 06 3691 4353

Telefaks: (39) 06 3242 482

Adresa e-pošte: dgce.omc@esteri.it

General Directorate for the European Integration

Office II – EU external relations

Tel.: (39) 06 3691 2740

Telefaks: (39) 06 3691 6703

Adresa e-pošte: dgie2@esteri.it

Ministero Attività Produttive

Area per l'internazionalizzazione

(Ministry of Productive Activities

Area for Internationalisation)

Viale Boston, 25

00144 Rome (Rim)

Italija

General Directorate for Commercial Policy

Division V

Tel.: (39) 06 5993 2589

Telefaks: (39) 06 5993 2149

Adresa e-pošte: polcom5@mincomes.it

LATVIJA
WTO Division
Foreign Economic Relations and Trade Policy Department
Ministry of Economics
Brivibas Str. 55
Riga, LV 1519
Latvija
Tel.: (371) 67 013 008
Telefaks: (371) 67 280 882
Adresa e-pošte: pto@em.gov.lv

LITVA
Division of International Economic Organisations,
Ministry of Foreign Affairs
J. Tumo Vaizganto 2
2600 Vilnius
Litva
Tel.: (370 52) 362 594 / (370 52) 362 598
Telefaks: (370 52) 362 586
Adresa e-pošte: teo.ed@urm.lt

LUKSEMBURG
Ministère des Affaires Etrangères
Direction des Relations Economiques Internationales
(Ministry of Foreign Affairs
Directorate of International Economic Relations)
6, rue de l'Ancien Athénée
L-1144 Luxembourg
Luksemburg
Tel.: (352) 478 2355
Telefaks: (352) 22 20 48

MALTA
Director
International Economic Relations Directorate
Economic Policy Division
Ministry of Finance
St. Calcedonius Square
Floriana CMR02
Malta
Tel.: (356) 21 249 359

Telefaks: (356) 21 249 355

Adresa e-pošte: epd@gov.mt

joseph.bugeja@gov.mt

NIZOZEMSKA

Ministry of Economic Affairs
Directorate-General for Foreign Economic Relations
Trade Policy & Globalisation (ALP: N/101)
P.O. Box 20101
2500 EC Den Haag
Nizozemska
Tel.: (3170) 379 6451 / (3170) 379 6250
Telefaks: (3170) 379 7221
Adresa e-pošte: M.F.T.RiemsлагBaas@MinEZ.nl

POLJSKA

Ministry of Economy
Department of Trade Policy
Ul. Żurawia 4a
00-507 Warszawa (Varšava)
Poljska
Tel.: (48 22) 693 4826 / (48 22) 693 4856 / (48 22) 693 4808
Telefaks: (48 22) 693 4018
E-mail: joanna.bek@mg.gov.pl

PORTUGAL

Ministry of Economy
ICEP Portugal
Market Intelligence Unit
Av. 5 de Outubro, 101
1050-051 Lisbon (Lisabon)
Portugal
Tel.: (351 21) 790 95 00
Telefaks: (351 21) 790 95 81
Adresa e-pošte: informação@icep.pt

Ministry of Foreign Affairs
General Directorate for Community Affairs (DGAC)
R da Cova da Moura 1
1350 –11 Lisbon (Lisabon)
Portugal
Tel.: (351 21) 393 55 00
Telefaks: (351 21) 395 45 40

RUMUNJSKA	Ministry for SMEs, Trade, Tourism and Liberal Professions Department for Foreign Trade Str. Ion Campineanu nr. 16 Sektor 1. Bucharest (Bukurešt) Rumunjska Tel. i telefaks: (41 22) 401 05 58 Osoba za kontakt: Gđa Natalia SCHINK Načelnica odjela
SLOVAČKA	Ministry of Economy of the Slovak Republic Trade and Consumer Protection Directorate Trade Policy Department Mierová 19 827 15 Bratislava 212 Slovačka Tel.: (421-2) 4854 7110 Telefaks: (421-2) 4854 3116
SLOVENIJA	Ministry of Economy of the Republic of Slovenia Mr. Dimitrij Grčar Head of Multilateral Division Kotnikova 5 1000 Ljubljana Slovenija Tele.: (386 1) 478 35 42 / (386 1) 478 35 53 Telefaks: (386 1) 478 36 11 Adresa e-pošte: dimitrij.grcar@gov.si Web-mjesto: www.mg-rs.si
ŠPANJOLSKA	Ministerio de Industria, Turismo y Comercio Secretaría de Estado de Turismo y Comercio Secretaría General de Comercio Exterior Subdirección General de Comercio Internacional de Servicios (Ministry of Industry, Tourism and Trade State Secretariat for Tourism and Trade General Secretariat of Foreign Trade Sub-General Directorate of International Trade in Services) Paseo de la Castellana 162

E-28046 Madrid

Španjolska

Tel.: (34 91) 349 3781

Telefaks: (34 91) 349 5226

Adresa e-pošte: sgcominser.ssec@mcx.es

ŠVEDSKA

National Board of Trade
Global Trade Department
Box 6803
113 86 Stockholm
Švedska
Tel.: (46 8) 690 4800
Telefaks: (46 8) 30 6759
Adresa e-pošte: registrator@kommers.se
Web-mjesto: <http://www.kommers.se>

Ministry for Foreign Affairs
Department: UD-IH
103 39 Stockholm
Švedska
Tel.: 46 (0) 8 405 10 00
Telefaks: 46 (0) 8723 11 76
Adresa e-pošte: registrator@foreign.ministry.se
Web-mjesto: <http://www.sweden.gov.se/>

UJEDINJENA KRALJEVINA

Department for Business Enterprise & Regulatory Reform
Trade Policy Unit
Bay 4127
1 Victoria Street
London
SW1H 0ET
Engleska
Ujedinjena Kraljevina
Tel.: (4420) 7215 5922
Telefaks: (4420) 7215 2235
Adresa e-pošte: A133servicesEWT@berr.gsi.gov.uk
Web-mjesto: www.berr.gov.uk/europeantrade/key-trade-issues-gats/page22732/html

PERU

Ministerio de Comercio Exterior y Turismo (Ministry of Foreign Trade and Tourism)
Vice Ministry of Foreign Trade
Calle Uno Oeste No. 50 Urb. Córpac, San Isidro
Lima 27
Peru
Tel.: +51 1 5136119

Telefaks: +51 1 5136100 ext 1265

Adresa e-pošte: servicios@mincetur.gob.pe

PRILOG VIII.

(Odjeljak B Dodatka 1. Prilogu XII. Sporazumu)

OPSEG JAVNE NABAVE

U pododjeljak 1., tijela središnje državne uprave, treba uključiti sljedeće:

„Hrvatska

- Hrvatski Sabor,
- Predsjednik Republike Hrvatske,
- Ured predsjednika Republike Hrvatske,
- Ured predsjednika Republike Hrvatske nakon isteka mandata,
- Vlada Republike Hrvatske,
- Uredi Vlade Republike Hrvatske,
- Ministarstvo gospodarstva,
- Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije,
- Ministarstvo financija,
- Ministarstvo obrane,
- Ministarstvo vanjskih i europskih poslova,
- Ministarstvo unutarnjih poslova,
- Ministarstvo pravosuđa,
- Ministarstvo uprave,
- Ministarstvo poduzetništva i obrta,
- Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava,
- Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture,
- Ministarstvo poljoprivrede,
- Ministarstvo turizma,
- Ministarstvo zaštite okoliša i prirode,
- Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja,

- Ministarstvo branitelja,
- Ministarstvo socijalne politike i mladih,
- Ministarstvo zdravlja,
- Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta,
- Ministarstvo kulture,
- Državne upravne organizacije,
- Županijski uredi državne uprave,
- Ustavni sud Republike Hrvatske,
- Vrhovni sud Republike Hrvatske,
- Sudovi,
- Državno sudbeno vijeće,
- Državno odvjetništvo,
- Državnoodvjetničko vijeće,
- Uredi pučkog pravobranitelja,
- Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave,
- Hrvatska narodna banka,
- Državne agencije i državni uredi,
- Državni ured za reviziju;”

U pododjeljak 2., podtijela središnje državne uprave, treba uključiti sljedeće:

„Hrvatska

Naručitelji iz članka 5., stavka 1., točke 3. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11), tj. pravne osobe osnovane posebno radi ispunjivanja potreba od općeg interesa koje nisu industrijske ni komercijalne naravi i koje ispunjuju jedan od sljedećih uvjeta:

- financiraju se više od 50 % iz državnog proračuna ili iz proračuna lokalne ili regionalne jedinice samouprave ili ostalih takvih pravnih osoba ili
- podliježu upravnom nadzoru državnih tijela, lokalne ili regionalne jedinice samouprave ili ostalih takvih pravnih osoba ili
- imaju nadzorni, upravni ili upravljački odbor u kojemu su više od polovine članova imenovala državna tijela, lokalne ili regionalne jedinice samouprave ili ostale takve pravne osobe.

Na primjer:

- Agencija Alan d.o.o.,
- APIS IT d.o.o – Agencija za podršku informacijskim sustavima i informacijskim tehnologijama,
- Ansambl narodnih plesova i pjesama Hrvatske „Lado”,
- CARnet (Hrvatska akademska i istraživačka mreža),
- centri za pomoć i skrb,
- centri za socijalnu skrb,
- domovi socijalne skrbi,
- centri za zdravstvenu skrb,
- državni arhivi,
- Državni zavod za zaštitu prirode,
- Fond za financiranje razgradnje i zbrinjavanja radioaktivnog otpada i istrošenoga nuklearnog goriva Nuklearne elektrane Krško,
- Fond za naknadu oduzete imovine,
- Fond za obnovu i razvoj grada Vukovara,
- Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom,
- Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost,
- Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti,
- Hrvatska banka za obnovu i razvitak,
- Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o.,
- Hrvatska lutrija d.o.o.,
- Hrvatska matica iseljenika,
- Hrvatska poljoprivredna komora,
- Hrvatska radiotelevizija,
- Hrvatska zajednica tehničke kulture,
- Hrvatski audiovizualni centar,
- Hrvatski centar za konjogojstvo – Državne ergele Đakovo i Lipik,

- Hrvatski centar za poljoprivredu, hranu i selo,
- Hrvatski centar za razminiranje,
- Hrvatski memorijalno-dokumentacijski centar Domovinskog rata,
- Hrvatski olimpijski odbor,
- Hrvatski operator tržišta energije,
- Hrvatski paraolimpijski odbor,
- Hrvatski registar brodova,
- Hrvatski restauratorski zavod,
- Hrvatski športski savez gluhih,
- Hrvatski zavod za hitnu medicinu,
- Hrvatski zavod za javno zdravstvo,
- Hrvatski zavod za mentalno zdravlje,
- Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje,
- Hrvatski zavod za norme,
- Hrvatski zavod za telemedicinu,
- Hrvatski zavod za toksikologiju i antidoping,
- Hrvatski zavod za transfuzijsku medicinu,
- Hrvatski zavod za zapošljavanje,
- Hrvatski zavod za zaštitu zdravlja i sigurnost na radu,
- Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje,
- Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje zaštite zdravlja na radu,
- Jadrolinija (brodarska tvrtka),
- Javna ustanova Hrvatski olimpijski centar,
- Javna visoka učilišta,
- Nacionalni parkovi – javne ustanove,
- Parkovi prirode – javne ustanove,
- Javni znanstveni instituti,

- kazališta, muzeji, galerije, knjižnice i druge kulturne ustanove koje je osnovala Republika Hrvatska ili lokalne ili regionalne jedinice samouprave,
- kaznionice,
- kliničke bolnice,
- klinički bolnički centri,
- klinike,
- Leksikografski zavod „Miroslav Krleža”,
- lučke uprave,
- lječilišta,
- ljekarne koje su osnovala jedinice regionalne samouprave,
- Matica hrvatska,
- Međunarodni centar za podvodnu arheologiju,
- Nacionalna i sveučilišna knjižnica,
- Nacionalna Zaklada za potporu učeničkom i studentskom standardu,
- Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva,
- Nacionalna zaklada za znanost, visoko školstvo i tehnologijski razvoj Republike Hrvatske,
- Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja,
- Nacionalno vijeće za visoko obrazovanje,
- Nacionalno vijeće za znanost,
- Narodne novine d.d.,
- odgojno-obrazovne ustanove,
- obrazovne ustanove koje je osnovala Republika Hrvatska ili jedinice lokalne i regionalne samouprave,
- opće bolnice,
- Plovput d.o.o. (društvo u državnom vlasništvu zaduženo za sigurnost plovidbe),
- poliklinike,
- specijalne bolnice,
- Središnji registar osiguranika,

- Sveučilišni računski centar,
- sportske udruge,
- sportski savezi,
- ustanove za hitnu medicinsku pomoć,
- ustanove za palijativnu skrb,
- ustanove za zdravstvenu skrb,
- Zaklada policijske solidarnosti,
- kaznene ustanove,
- Zavod za obnovu Dubrovnika,
- Zavod za sjemenarstvo i rasadničarstvo,
- ustanove za javno zdravstvo,
- Zrakoplovno tehnički centar d.d.,
- Županijska uprava za ceste.”

U pododjeljak 3., komunalne usluge, za točke I. (proizvodnja, prijenos ili distribucija električne energije), II. (proizvodnja, prijenos ili distribucija pitke vode), III. (usluga gradske željeznice, tramvaja, trolejbusa ili autobusa), IV. (morske ili riječne luke, ili druge terminalne opreme), V. (instalacije zračne luke), VI. (prijenos ili distribucija plina ili toplinske energije) te VII. (željezničke usluge) treba uključiti sljedeće:

„Naručitelji iz članka 6. Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine broj 90/11) koji su javna poduzeća ili naručitelji i koji, u skladu s posebnim propisima, obavljaju djelatnost:

1. prijenosa i distribucije plina i toplinske energije na temelju dozvole za obavljanje energetske djelatnosti u skladu sa Zakonom o energiji (Narodne novine 68/01, 177/04, 76/07, 152/08, 127/10);
2. izgradnje (pružanja) fiksnih mreža ili upravljaju fiksnim mrežama kako bi javnosti pružili uslugu povezanu s proizvodnjom, prijenosom ili distribucijom električne energije i opskrbom fiksnih mreža električnom energijom; poput subjekata koji obavljaju takve djelatnosti na temelju dozvole za obavljanje energetske djelatnosti u skladu sa Zakonom o energiji (Narodne novine 68/01, 177/04, 76/07, 152/08, 127/10);
3. izgradnje (pružanja) fiksnih mreža ili upravljaju fiksnim mrežama kako bi javnosti pružili uslugu povezanu s proizvodnjom, prijenosom ili distribucijom pitke vode i opskrbom fiksnih mreža pitkom vodom; poput subjekata koje su osnovale lokalne jedinice samouprave koji djeluju kao javni isporučitelji usluga opskrbe vodom ili

usluga odvodnje u skladu sa Zakonom o vodama (Narodne novine 153/09 i 130/11);

4. stavljanja na raspolaganje mreža za pružanje usluga javnog željezničkog prijevoza ili upravljanja njima.
5. stavljanja na raspolaganje mreža za pružanje javnih usluga u području prijevoza gradskom željeznicom, automatiziranim sustavima, tramvajem, autobusom, trolejbusom ili žičarom, ili upravljanja njima; poput subjekata koji obavljaju takve djelatnosti kao javnu uslugu u skladu sa Zakonom o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 36/95, 70/97, 128/99, 57/00, 129/00, 59/01, 26/03, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09, 49/11, 84/11, 90/11);
6. povezanu s iskorištavanjem zemljopisnog područja u cilju stavljanja na raspolaganje morskih luka, riječnih luka i druge terminalne infrastrukture prijevoznicima u morskom ili riječnom prometu; poput subjekata koji obavljaju takve djelatnosti na temelju dodijeljene dozvole u skladu sa Zakonom o pomorskom dobru i morskim lukama (Narodne novine 158/03, 100/04, 141/06 i 38/09);
7. povezanu s iskorištavanjem zemljopisnog područja u cilju stavljanja na raspolaganje zračnih luka i druge terminalne opreme prijevoznicima u zračnom prometu; poput subjekata koji obavljaju takve djelatnosti na temelju dodijeljene dozvole u skladu sa Zakonom o zračnim lukama (Narodne novine 19/98 i 14/11).”

PRILOG IX.

(Dodatak 2. Prilogu XII. Sporazumu)

MEDIJI ZA OBJAVLJIVANJE INFORMACIJA O NABAVI

U Dodatak 2. Prilogu XII. treba uključiti sljedeće:

„Hrvatska

– zakoni, propisi, upravne i sudske odluke: Narodne Novine”